



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Czołgistów 5, 84-300 Lębork
tel./fax. 059 8628106
e-mail: pcpr@pcprlebork.pl
www.pcprlebork.pl

Załącznik nr 2
do protokołu nr 150/2021
z dnia 18.03.2021r.

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2020 rok

WSTĘP	2
I. PODSTAWA PRAWNA FUNKCJONOWANIA I REALIZACJI ZADAŃ PCPR	2
II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA, KADRA, BUDŻET	6
III. PIECZA ZASTĘPCZA – RODZINNA I INSTYTUCJONALNA	10
III.1. Rodzinna piecza zastępcza	16
III.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	38
III.3. Projekty na rzecz rozwoju usług społecznych - wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	47
III.3.1. Projekt pn. Wsparcie Postępu – Rozwój usług społecznych w powiecie lęborskim.....	47
III.3.2. Partnerstwo w projektach ZHP KH Lębork.....	53
III.3.3. Projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pieczy zastępczej	54
IV. POMOC SPOŁECZNA	57
IV.1. Domy pomocy społecznej	58
IV.2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i interwencja kryzysowa.....	65
IV.2.1. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej.....	65
IV.2.2. Program korekcyjno – edukacyjny	69
IV.2.3. HOSTEL – miejsca całodobowe dla kobiet w ciąży i matek/ojców z dziećmi	72
IV.3. Usamodzielnienie osób opuszczających placówki	76
IV.4. Projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pomocy społecznej	77
V. REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	79
V.1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	83
V.1.1. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	83
V.1.2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	83
V.1.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	83
V.1.4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	84
V.1.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	84
V.1.6. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	85
V.2. Program PFRON pn. Aktywny Samorząd.....	86
V.3. Program PFRON pn. Program wyrównywania różnic między regionami.....	89
V.4. Program PFRON pn. Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi	89
VI. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	91
VI.1. Orzekanie niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	92
VI.2. Legitymacje osób niepełnosprawnych	96
VI.3. Karty parkingowe osób niepełnosprawnych	96
VII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ ...	98
VII.1. Potrzeby w zakresie obszarów pomocy społecznej	98
VII.2. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej	100
VII.3. Potrzeby jednostki w zakresie realizowanych zadań	102
VIII. PODSUMOWANIE.....	103
SPIS TABEL	109
SPIS WYKRESÓW	109

Lębork, marzec 2021 roku

WSTĘP

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2020 rok sporządzono na podstawie:

- art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zm.), który wskazuje, że: *Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej,*
- art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 821, ze zm.), który wskazuje, że: *Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.*

I. Podstawa prawna funkcjonowania i realizacji zadań PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zostało powołane na podstawie uchwały Nr III/20/98 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 30 grudnia 1998 roku w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Rozpoczęło swoją działalność z dniem 1 stycznia 1999 roku. PCPR jest jednostką organizacyjną powiatu lęborskiego, prowadzoną w formie jednostki budżetowej powiatu, podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu Lęborskiego. Centrum obejmuje swoim działaniem obszar powiatu lęborskiego.

W 2020 roku zakres działania jednostki regulował statut przyjęty uchwałą Nr IV/18/2015 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 30 stycznia 2015 roku w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku oraz regulamin przyjęty uchwałą Zarządu Powiatu Lęborskiego Nr 131/2019 z dnia 4 grudnia 2019 roku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wykonuje zadania własne i zlecone na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych, a także uchwał Rady Powiatu Lęborskiego i Zarządu Powiatu Lęborskiego. W 2020 roku obowiązywały następujące podstawowe akty prawne regulujące działalność jednostki:

1. ustawa z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.),
akty wykonawcze:
 - a) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 734, z późn. zm.),

- b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 roku, poz. 954),
- 2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 821, ze zm.),

akty wykonawcze:

- a) obwieszczenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 stycznia 2017 roku w sprawie listy ośrodków adopcyjnych upoważnionych do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi (M. P. z 2017 roku, poz. 35),
- b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 292, poz. 1720),
- c) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2015 roku w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1303),
- d) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 274, poz. 1620),
- e) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2011 roku, nr 272, poz. 1609);
- 3. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 426, z późn. zm.),

akty wykonawcze:

- a) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 926, ze zm.),
- b) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków państwowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 1605, z późn. zm.),
- c) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. nr 230, poz. 1694, ze zm.),

- d) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. nr 63, poz. 587, ze zm.),
 - e) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 2027, ze zm.),
 - f) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. nr 17, poz. 162, z późn. zm.),
 - g) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2007 roku w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach elektronicznego krajowego systemu monitoringu orzekania o niepełnosprawności (Dz. U. nr 228, poz. 1681),
 - h) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. nr 62, poz. 560);
- 4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 218, ze zm.);
 - 5. uchwała Nr XXV/192/2012 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2012 – 2020;
 - 6. uchwała Nr XVIII/132/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 15 maja 2020 roku w sprawie ustalenia zadań i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych do realizacji w 2020 roku - zmieniona uchwałą Nr XX/158/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 roku, uchwałą Nr XXII/165/2020 z dnia 29 października 2020 roku oraz uchwałą Nr XXIV/180/2020 z dnia 17 grudnia 2020 roku;
 - 7. uchwała Nr XV/119/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 30 stycznia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim na lata 2020 – 2022;
 - 8. uchwała Nr 233/2020 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 11 sierpnia 2020 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim;
 - 9. uchwała Nr XV/118/2012 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 29 lutego 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej;

10. uchwała Nr XXVII/160/2016 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 6 października 2016 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016 – 2020;
11. uchwała Nr XXX/186/2017 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 lutego 2017 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2017 – 2020;
12. uchwała Nr XV/118/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 30 stycznia 2020 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na rok 2020;
13. uchwała Nr XXX/187/2017 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 lutego 2017 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017 – 2022.

W powiecie lęborskim w okresie sprawozdawczym obowiązywała Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2012 – 2020 (uchwała Nr XXV/192/2012 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 grudnia 2012 roku). Podstawą prawną jej wdrażania i realizacji jest art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat należy m.in. opracowanie tego dokumentu. Celem Strategii jest podejmowanie rozwiązań w zakresie problemów społecznych w powiecie lęborskim oraz planowanie i realizacja wyznaczonych kierunków działań w zakresie lokalnej polityki społecznej. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej, rodziny jak i jednostki. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, podejmując zadania w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, monitoruje działania oraz dostosowuje ich realizację do zmieniającej się sytuacji i możliwości, tak aby udzielane mieszkańcom powiatu lęborskiego wsparcie było jak najbardziej adekwatne do ich potrzeb.

Powiatowa Strategia, w określonych celach strategicznych polityki społecznej, opiera się na istniejącym lokalnym systemie pomocy społecznej. Zakłada rozwój pomocy społecznej i wskazuje na konieczność budowania zintegrowanego systemu wsparcia dla grup szczególnie zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Przedstawione kierunki działań wpisują się w sformułowaną misję Strategii, którą jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy życia mieszkańców powiatu lęborskiego, określoną wizją natomiast: polityka społeczna w powiecie lęborskim jako systemowo realizowany model wsparcia rodzin, pieczy

zastępczej, osób starszych i niepełnosprawnych, oparty na aktywności społeczności lokalnej i współpracy struktur samorządowych z organizacjami pozarządowymi.

Cele projektowanych zmian strategicznych pogrupowano w czterech priorytetach:

Priorytet I – Rodzina w środowisku lokalnym - społeczność: Aktywność członków rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych;

Priorytet II – Piecza zastępcza: Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców;

Priorytet III – Niepełnosprawność: Dążenie do samodzielnego i aktywnego życia osób niepełnosprawnych;

Priorytet IV – Seniorzy: Wsparcie osób starszych w ich środowisku zamieszkania, aktywizacja społeczna seniorów.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim przebiega na podstawie przyjętych kierunków działań. Stan ich realizacji za 2020 rok scharakteryzowano w niniejszym sprawozdaniu z działalności jednostki oraz w opracowanej Strategii na lata 2021 – 2027, której projekt przedłożono 20 stycznia 2021 roku.

II. Struktura organizacyjna, kadra, budżet

Strukturę organizacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku i zakres działania poszczególnych komórek w roku 2020 regulował Regulamin organizacyjny – na podstawie uchwały Nr 131/2019 z dnia 4 grudnia 2019 roku. Na mocy niniejszego dokumentu w skład Centrum wchodziły następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

Tabela 1. Komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy PCPR w Lęborku

Komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy PCPR w Lęborku w 2019 roku na podstawie uchwały Nr 131/2019 z dnia 4 grudnia 2019 roku	
Wyszczególnienie	Liczba etatów: 22,75*
Kierownik	1
Dział Finansowo-Kadrowy	3,25
– Główny Księgowy	1
– księgowość i kadry	2,25
Dział Pieczy Zastępczej	8
Kierownik Działu Pieczy Zastępczej	1
– Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	5
– Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń	2
– Mieszkanie chronione treningowe	0
Dział Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością	5,25
Kierownik Działu Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością	1
– Zespół ds. Pomocy Społecznej	1
– Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1,25
– Zespół ds. Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością	2
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	4
Przewodniczący Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	0
– Sekretarz	1
– Specjaliści orzecznicy oraz obsługa Zespołu	3
Dział Administracyjny	3,25
– Sekretariat, Radca Prawny	1,25
– Zespół ds. Wdrażania Projektów	0

*w tym 2 etaty w ramach projektu pn. „Wsparcie Postępu – Rozwój usług społecznych w powiecie lęborskim”

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regulaminu PCPR w Lęborku (uchwała nr 131/2019 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 4 grudnia 2019 roku).

W strukturach jednostki tych według stanu na 31 grudnia 2020 roku zatrudnionych było 28 pracowników, w tym 3 osoby przebywające na długotrwałym zwolnieniu - na 23,50 etatu, w tym 2 etaty specjalisty pracy z rodziną i koordynatora projektu w ramach projektu pn. Wsparcie Postępu Rozwój usług społecznych w powiecie lęborskim.

Ponadto Centrum współpracowało w ramach 64 umów cywilnoprawnych z 48 osobami i podmiotami, w tym:

- z 9 opiekunami zastępczymi prowadzącymi rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze zawodowe,
- z 17 specjalistami – psychologami, pedagogami, terapeutami, korepetytorami, superwizorem wspierającymi pieczę zastępczą, głównie w ramach realizacji projektu pn. Wsparcie Postępu – rozwój usług społecznych w powiecie lęborskim,
- z 6 orzecznikami – lekarzami Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W ramach szkoleń i doskonalenia zawodowego pracownicy Centrum podnosili swoje kwalifikacje poprzez realizację studiów na kierunkach związanych z obszarem pomocy społecznej oraz bezpośrednio związanych ze stanowiskiem pracy, jak również uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach i seminariach, takich jak:

- „Praca asystenta rodziny z dzieckiem problemowym” – 4os.,
- Spotkanie informacyjne dla członków stowarzyszenia „Promyk” w Cewicach – 2os.,
- Szkolenie z zakresu Systemu Obsługi Wsparcia ON PFRON – 3os.,
- „Praca z osobami w kwarantannie. Interwencja kryzysowa w praktyce” – 2os.,
- „Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dzieci” – 2os.,
- „Przemoc w rodzinie – terapia osób doświadczających oraz stosujących przemoc” – 1os.,
- Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Procedura niebieskiej karty. Zespoły interdyscyplinarne, grupy robocze – 1os.,
- EAT xml Legislador – 1os.,
- Zmiany w zakresie przepisów dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1os.,
- „Wczesne wykrywanie symptomów dziecka krzywdzonego” – 1os.,
- Spotkania dotyczące Strategii Rozwoju Powiatu Lęborskiego – 3os.,
- Spotkanie dotyczące Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Lęborku – 1os.,
- „Techniczna obsługa, procedowanie wniosków – zmiany w SOW” – 3os.,
- „Pracownicze Plany Kapitałowe” – 2os.,
- Konferencja – Przemoc ze względu na płeć” – 2os.,
- Konferencja – forum dobrych praktyk – „19 Dni Przeciw Przemocy” – 2os.,
- „Procedura obierania dzieci od rodziny – aktualności” – 1os.,
- „Profesjonalizacja kadr instytucji pomocy społecznej działających w Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przeprowadzonym Przeprowadzonym jako narzędzie przeciwdziałania przestępczości” – 1 os.,

- „Standaryzacja w placówkach opiekuńczo wychowawczych” – 1os.,
- Konferencja - Program Polska Szczęśliwych Rodzin – Po Pierwsze Rodzina” – 1os.,
- „Powiedz o tym komuś”- konferencja on-line wpisująca się w Międzynarodową Kampanię 16 Dni działań Przeciwko Przemocy ze względu na płeć – udział 2 osób,
- Konferencja on-line 19 dni- V Ogólnopolskie Forum Dobrych Praktyk – „Dzieci i młodzież w obliczu przemocy – profilaktyka i interwencja” – udział 2 pracowników,
- „Profesjonalizacja pomocy kadr instytucji pomocowych działających w sieci pomocy pokrzywdzonym przestępstwem jako narzędzie przeciwdziałania przestępczości”- konferencja on-line, udział 1 osoby,
- szkolenie i instruktaż w zakresie bhp i p.poż – 4os.,
- studia podyplomowe z zakresu organizacji pomocy społecznej – 1 os.,
- studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego – 1os.,
- studia magisterskie na kierunku psychopedagogika – 1os.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku jest zrzeszone w Pomorskim Forum Pomocy Społecznej w ramach Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Ośrodka Regionalnego w Gdańsku. W ramach Forum co miesiąc odbywały się spotkania tematyczne, w 2020 roku w formie webinarium, w których brał udział kierownik lub pracownik jednostki, o następującej tematyce:

- „Ustalenie odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej po nowelizacji ustawy o pomocy społecznej”,
- „Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego postępowanie z osobami z chorobą psychiczną w świetle aktualnie obowiązujących przepisów. Współpraca sądów rodzinnych z jednostkami organizacyjnymi Pomocy Społecznej z elementami pieczy zastępczej”,
- „Realizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – zespoły interdyscyplinarne, grupy robocze oraz procedura Niebieskich Kart”,
- „Przyznawanie pomocy społecznej przez Ośrodki Pomocy Społecznej w czasie stanu pandemii”,
- „Procedury prowadzenia postępowania administracyjnego w pomocy społecznej i innych systemach zabezpieczania społecznego (świadczenia rodzinne wychowawcze) w dobie epidemii z uwzględnieniem najnowszych regulacji prawnych (specustawy) z uwzględnieniem kolejnych zmian w ustawach i rozporządzeniach z kwietnia 2020 r. wraz z wzorami zarządzeń, wezwań, adnotacji, uzasadnień decyzji”,
- „Przyznawanie świadczeń dla rodzin zastępczych i osób usamodzielnianych i odpłatności za pobyt dziecka w pieczy wraz z postępowaniem administracyjnym w sprawie przyznawania świadczeń z PEFRON”,

- „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Procedura Niebieskiej Karty
- Zespoły Interdyscyplinarne, grupy robocze”,
- „Pracownicze Plany Kapitałowe”,
- „Program czyste powietrze oraz nowe zasady pracy OPS w dobie pracy zdalnej”,
- „Kierowanie do schroniska osób bezdomnych. Kierowanie do mieszkań chronionych. Ustalanie odpłatności z uwzględnieniem ograniczeń związanych w epidemią”,
- „Nowości orzecznicze z zakresu zabezpieczenia społecznego i realizacja procedur administracyjnych w czasie epidemii”,
- „Ustalanie odpłatności za dps po nowelizacji w 2019 r. z uwzględnieniem najnowszych trendów orzecznich i omówieniem orzecznictwa miejscowego WSA i orzecznictwa NSA
- praktyczne uwagi i wskazówki dotyczące prowadzonych postępowań”.

Budżet Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie obejmuje rozdziały w zakresie obsługi PCPR, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz warsztatów terapii zajęciowej, a ponadto środków z algorytmów PFRON i projektów Regionalnego Programu Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 pn. Wsparcie Postępu – Rozwój usług społecznych w Powiecie Lęborskim i pn. Otwieramy Horyzonty - Rozwój usług społecznych na rzecz dziecka i rodziny w powiecie lęborskim poprzez uruchomienie placówki wsparcia dziennego typu podwórkowego. Wykonanie wydatków za 2020 rok z podziałem na rozdziały, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2020 roku

Rozdział	Wydatek	Kwota
85218	PCPR	980.919,25
85321	PZOON, w tym: - dotacja z Budżetu Wojewody	417.529,18 zł 360.141,42 zł
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	601.200,01 zł
85508	- dotacja budżetu wojewody - dodatek wychowawczy Rodzinna piecza zastępcza, w tym:	145.472,92 zł 2.887.748,68 zł
85504	- dotacje z Budżetu Wojewody (dodatek wychowawczy) Wspieranie rodziny, w tym:	555.323,70 zł 505.023,15 zł
	dotacja „Dobry Start” (pieczy rodzinnej i instytucjonalnej) Projekt Wsparcie dzieci w czasie COVID-19	33.780,00 zł 471.243,15 zł
85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w tym:	21.173,85 zł
85220	dotacja Wojewody Ośrodek Interwencji Kryzysowej	12.690,00 zł 53.208,29 zł
85311	Warsztaty terapii zajęciowej – budżet powiatu	68.320,00 zł
85395	Projekty RPO WP 2014-2020, w tym:	612.429,18 zł
	- Wsparcie Postępu – Rozwój usług społecznych - Otwieramy Horyzonty - Centrum Usług Społecznych	527.667,19 zł 61.800,11 zł 16.183,66 zł
Wydatki pozabudżetowe		
-	Algorytm środków PFRON	1.354.159,00 zł
Razem:		7.501.710,59 zł

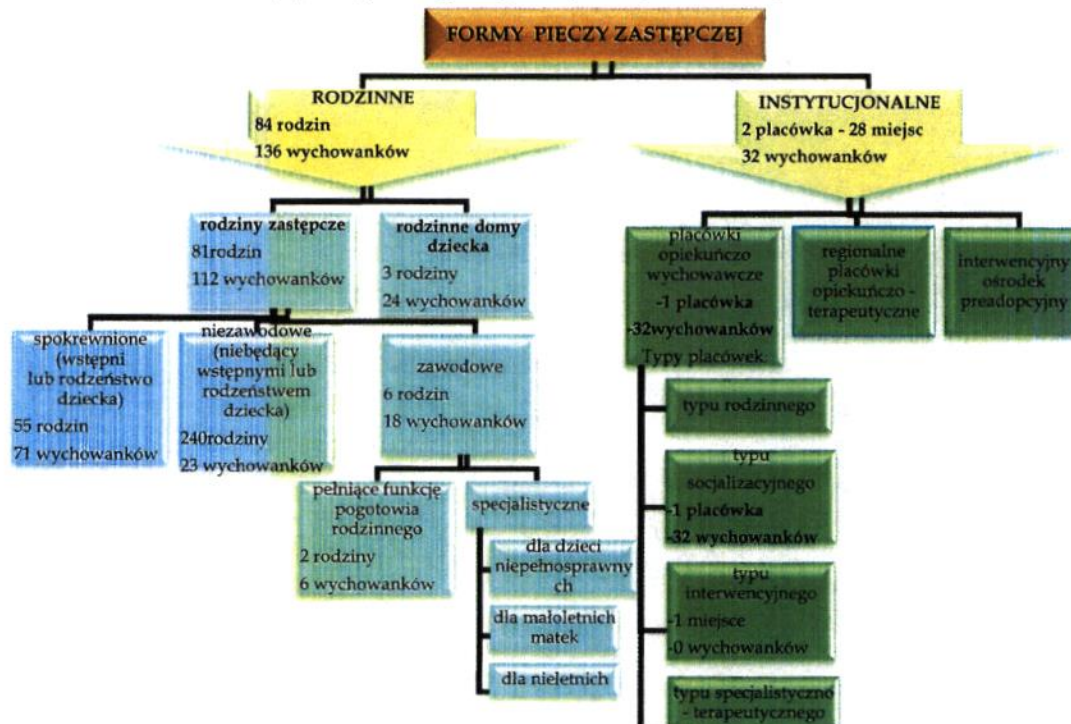
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych PCPR w Lęborku za 2020.

III. Piecza zastępcza – rodzinna i instytucjonalna

Zadania i zakres działań podejmowanych w obszarze pieczy zastępczej w 2020 roku regulowała ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, akty wykonawcze oraz przepisy prawa miejscowego - w powiecie łębskim w zakresie pieczy zastępczej obowiązywała podjęta przez Radę Powiatu Łębskiego uchwała Nr XV/119/2020 z dnia 30 stycznia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Łębskim na lata 2020 – 2022. Niniejszy rozdział, referujący funkcjonowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu łębskiego w 2020 roku, stanowi jednocześnie sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji w/w Programu oraz z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Funkcjonowanie pieczy zastępczej podzielone jest na dwie formy, tj. pieczę rodzinną oraz instytucjonalną. Jest to rodzaj usług społecznych, będących dopełnieniem i uzupełnieniem wsparcia rodzin naturalnych, które z różnych względów nie mogą zapewnić swoim dzieciom opieki i wychowania. Zasady organizacji i prosperowania pieczy zastępczej uregulowane są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa reguluje różne typy podmiotów sprawujących pieczę zastępczą, które przedstawiono na poniższym schemacie. Podane na schemacie dane ilościowe wskazują ilości podmiotów pieczy zastępczej i przebywających w nich dzieci na terenie powiatu łębskiego.

*Schemat 1. Formy pieczy zastępczej, w tym w powiecie łębskim w 2020 roku**



Podane w/w dane ilościowe wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej uwzględniają przekształcenia rodzin i RDD w inne formy oraz przeniesienia wychowanków dlatego nie sumują się. Są to dane narastające w całym 2020 roku.

Dane dotyczące pieczy instytucjonalnej podano dla obecnie funkcjonujących – Dom dla Dzieci „Zakątek” i „Siedlisko”

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku realizowało w obszarze pieczy zastępczej w 2020 roku ustawowe zadania przypisane powiatowym centrom pomocy rodzinie oraz organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej – na podstawie zarządzenia Nr 19/2011 Starosty Lęborskiego z dnia 28 września 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim.

Zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, zgodnie z przyjętymi w 2019 roku zmianami regulaminu organizacyjnego jednostki, należą do kompetencji Działu Pieczy Zastępczej, w skład którego wchodzi: Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe¹.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej stanowi Zespół, o którym mowa w art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jego działalność koncentruje się na realizacji ustawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W jego skład wg stanu na 31 grudnia 2020 roku wchodziło: 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 2 specjalistów pracy z rodziną, a także zadania wykonywało – dwóch psychologów i pedagog. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej obejmowali wsparciem funkcjonujące w powiecie lęborskim rodziny zastępcze - zgodnie z wymaganiami obowiązującej ustawy mieli pod opieką do 15 rodzin zastępczych.

W obszarach pieczy zastępczej, pracownicy Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń prowadzą sprawy dotyczące przede wszystkim zadań w zakresie zapewnienia pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych, świadczeń w zakresie pieczy zastępczej i usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą.

Pieczą zastępczą w powiecie lęborskim składa się z: pieczy rodzinnej, czyli funkcjonujące rodziny zastępcze, w tym rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe i spokrewnione oraz rodzinne domy dziecka, a także pieczy instytucjonalnej, czyli placówki opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego Dom dla Dzieci „Zakątek” i łączącej funkcje socjalizacyjną z miejscem interwencyjnym - Dom dla Dzieci „Siedlisko”. Placówki te powstały w wyniku przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Lęborku na mocy uchwały Nr XIX/150/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Lęborku w placówki opiekuńczo-wychowawcze Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLISSKO”, zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej, organizacyjnej i specjalistycznej tych placówek

¹ Zmiany Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przyjętego uchwałą Zarządu Powiatu Lęborskiego Nr 131/2019 z dnia 4 grudnia 2019 roku.

przez Centrum Obsługi Domów dla Dzieci oraz nadania im statutów oraz uchwały Nr XX/161/2020 Rady Powiatu Łębskiego z dnia 25 sierpnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr XIX/150/2020 Rady Powiatu Łębskiego z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łęborku w placówki opiekuńczo-wychowawcze Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLISSKO”, zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej, organizacyjnej i specjalistycznej tych placówek przez Centrum Obsługi Domów dla Dzieci oraz nadania im statutów.

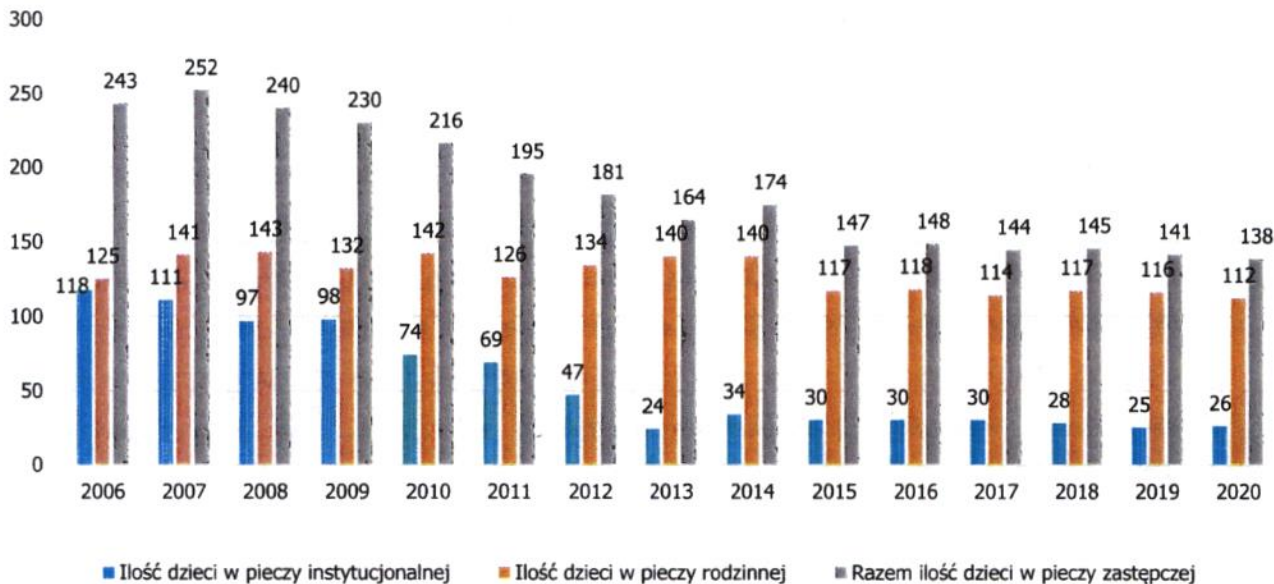
Poniższa tabela i wykres przedstawiają wielkości statystyczne ilość wychowanków pieczy rodzinnej i instytucjonalnej w powiecie łębskim od 2006 roku do 2020 roku.

**Tabela 3. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej
w powiecie łębskim w latach 2006 – 2020 wg stanu na 31 grudnia danego roku**

Wyszczególnienie	Rok														
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość wychowanków w pieczy instytucjonalnej	118	111	97	98	74	69	47	24	34	30	30	30	28	25	26
Ilość wychowanków w pieczy rodzinnej	125	141	143	132	142	126	134	140	140	117	118	114	117	116	112
Razem wychowankowie pieczy zastępczej	243	252	240	230	216	195	181	164	174	147	148	144	145	141	138

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

**Wykres 1. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej
w powiecie łębskim w latach 2006 – 2020 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)**



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

Rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą w 2020 roku opuściło łącznie 51 dzieci, w tym 26 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą i 6 wychowanków opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą, a w 19 przypadkach następowało przeniesienie podopiecznych do innych

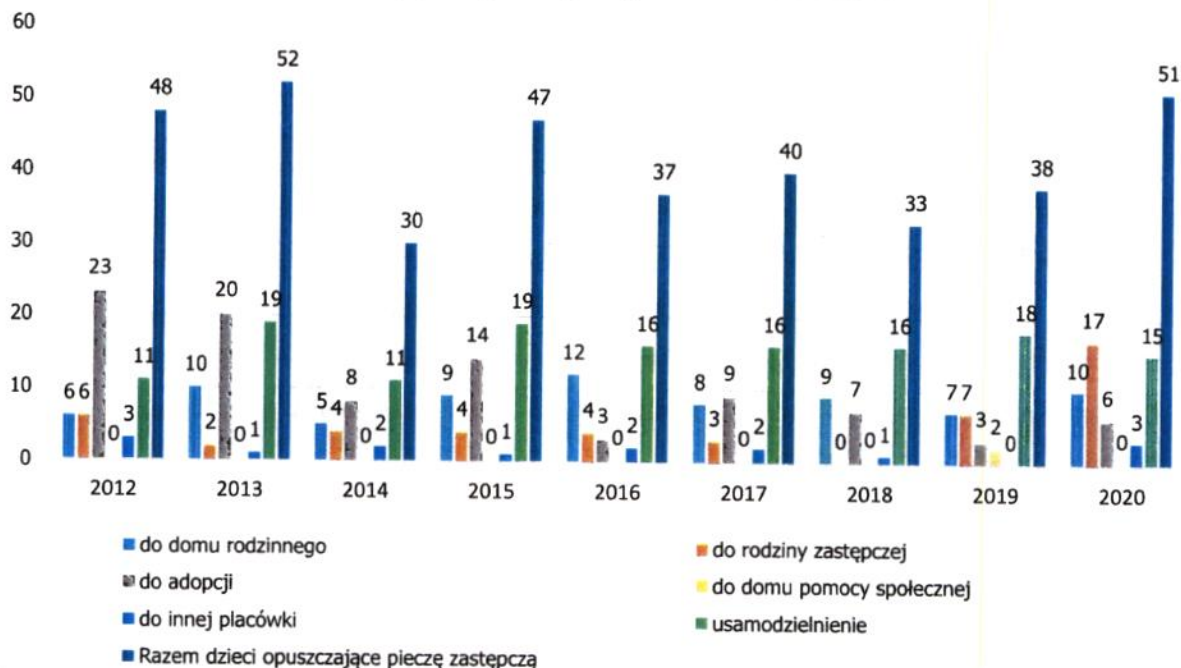
form pieczy zastępczej. Dokładne dane w tym zakresie w ostatnich latach przedstawiono w poniższych tabelach i wykresie.

Tabela 4. Liczba dzieci opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2020

Wyszczególnienie	Rok								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba dzieci opuszczających pieczę zastępczą (rodzinną i instytucjonalną), w tym:	48	52	30	47	37	40	33	38	51
do domu rodzinnego	6	10	5	9	12	8	9	7	10
do rodziny zastępczej	6	2	4	4	4	3	-	7	17
do adopcji	23	20	8	14	3	9	7	3	6
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	2	-
do instytucjonalnej placówki	3	1	2	1	2	2	1	-	3
program usamodzielnienia	11	19	11	19	16	16	16	18	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

Wykres 2. Liczba dzieci opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2020



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

W 2020 roku na mocy uchwały Nr 194/2020 Zarządu Powiatu Łęborskiego z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówką opiekuńczo-wychowawczą i placówką wsparcia dziennego oraz przyjętego harmonogramu kontroli, Naczelnik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Łęborku oraz inspektor ww. Wydziału przeprowadzili

kontrolę Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim. Przedmiotem kontroli było:

- prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- dokonywania okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Kontrola przeprowadzona była w dniach od 18 maja 2020 roku do 30 czerwca 2020 roku. Protokół wraz z wnioskami do realizacji w zakresie terminowości sporządzania ocen sytuacji dzieci oraz dołożenia wszelkich starań, aby wszystkie uprawnione osoby do jej dokonywania były obecne podczas posiedzenia zespołu wydano w dniu 30 czerwca 2020 roku. Zalecenia te zostały przez tut. jednostkę zrealizowane.

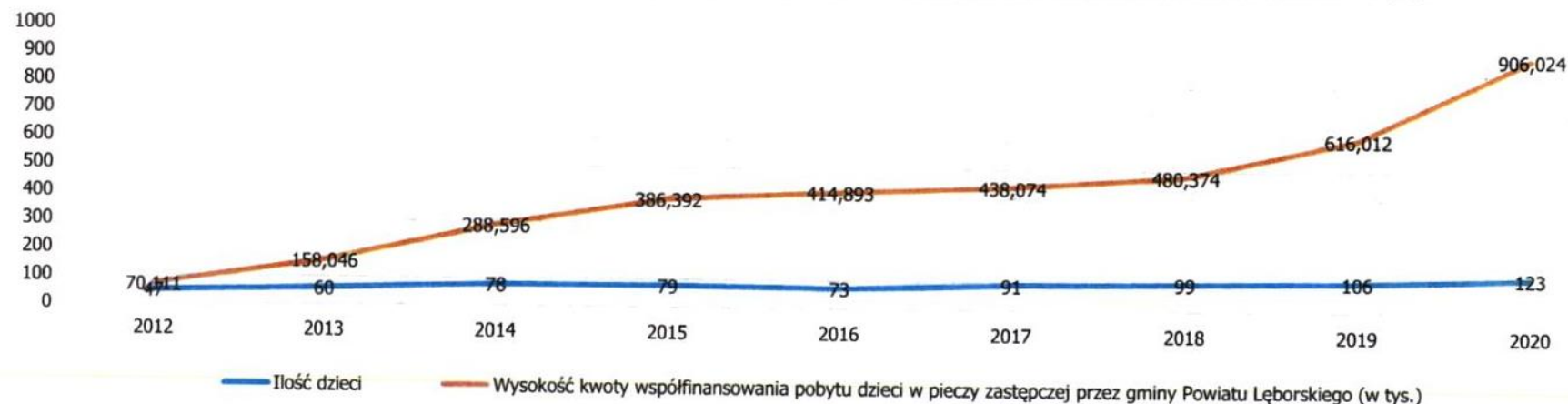
Pieczka zastępcza w powiecie lęborskim jest współfinansowana przez gminy powiatu lęborskiego. Od 1 stycznia 2012 roku, tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy partycypują w ponoszeniu wydatków na dzieci umieszczone po 1 stycznia 2012 roku w pieczy zastępczej w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% tych wydatków w drugim roku oraz 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązują ze wszystkimi gminami z terenu powiatu lęborskiego (Lębork, Łeba, Cewice, Nowa Wieś Lęborska, Wicko) porozumienia ustalające zasady zwrotu tych wydatków. Wysokość tego współfinansowania w stosunku do dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo – wychowawczej przedstawiają poniższy wykres i tabele.

**Tabela 5. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego
po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012 – 2020**

Wyszczególnienie	2012 rok		2013 rok		2014 rok		2015 rok		2016 rok		2017 rok		2018 rok		2019 rok		2020 rok	
Gmina	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł
Gmina Miasto Łęborg	16	23.036	20	56.966	37	133.272	36	180.210	37	234.498	57	265.165	68	331.761	67	439.052	81	590.872
Gmina Miasto Łeba	0	0	1	352	1	3.261	3	9.324	3	16.010	2	14.669	3	5.620	3	5.165	3	8.180
Gmina Cewice	1	514	3	1.783	7	11.118	9	33.686	9	35.991	8	34.919	8	51.041	7	23.089	10	67.077
Gmina Nowa Wieś Lęborska	7	11.892	15	32.132	17	76.094	17	100.806	11	63.970	7	46.396	11	51.500	10	53.021	9	39.273
Gmina Wicko	23	34.666	21	66.813	16	64.856	14	62.363	13	64.422	17	67.919	9	40.449	19	105.983	20	200.622
Razem	47	70.111	60	158.046	78	288.596	79	386.392	73	414.893	91	438.074	99	480.374	106	616.012	123	906.024

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2012 – 2020.

**Wykres 3. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego
po dniu 1 stycznia 2012 roku w pieczy zastępczej w odniesieniu do ilości dzieci w latach 2012 – 2020**



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2012 – 2020.

III.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej, także jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim, to przede wszystkim²:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej i szkolenia tych osób do pełnienia pieczy zastępczej,
- zapewnianie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, pomocy i wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, także w formie prowadzonego poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie organizacji i funkcjonowania pieczy zastępczej,
- zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo wypoczynku,
- prowadzenie postępowań dotyczących finansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej, w szczególności świadczeń, dodatków i wynagrodzeń,
- realizacja procesów usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej,
- prowadzenie postępowań w zakresie alimentacji na rzecz małoletnich przebywających w pieczy zastępczej,
- prowadzenie obsługi informatycznej i sprawozdawczości rzeczowo-finansowej pieczy zastępczej.

² na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W okresie sprawozdawczym realizacja zadań była utrudniona z uwagi na panującą w kraju pandemię i wprowadzone ograniczenia w funkcjonowaniu, w szczególności w zakresie obostrzeń dotyczących organizacji bezpośrednich spotkań z klientami czy możliwości przeprowadzania zajęć grupowych. Dotychczasowe i skuteczne formy pracy z dzieckiem i rodziną musiały zostać zmodyfikowane i dopasowane do indywidualnych potrzeb, a przede wszystkim do sytuacji epidemicznej, w taki sposób by zarówno klientom, jak i pracownikom jednostki zapewnić bezpieczeństwo. Bezpośrednia praca w klientem została w wielu sytuacjach zastąpiona kontaktem przy użyciu dostępnych form porozumiewania się na odległość.

Z uwagi na panującą pandemię w 2020 roku prowadzono nabór i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzących rodzinne domy dziecka w ograniczonej formie. Dotychczasowe cykliczne uczestnictwo pracowników Centrum w spotkaniach z rodzicami w czasie wywiadówek szkolnych, gdzie promowana była idea rodzicielstwa zastępczego nie mogły zostać zrealizowane, z uwagi na zamknięcie szkół i placówek oświatowych oraz zakazu organizacji spotkań grupowych. W Lęborku w 2020 roku po raz pierwszy od wielu lat nie odbyło się święto Dni Jakubowych, gdzie dotąd Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w ramach wspólnego ze Starostwem Powiatowym stoiska promowało rodzicielstwo zastępcze poprzez organizację kampanii informacyjnej i promującej. Kreatywność i innowacyjne podejście do panujących w kraju obostrzeń, pomimo konieczności rezygnacji z dotychczasowych form naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, pozwoliło na zastosowanie w tym obszarze innych metod pozyskiwania rodzin w naszym powiecie. Przeprowadzono radiową reklamę radiową w Radio Kaszebe. Przygotowany przez naszą jednostkę spot reklamowy został wyprodukowany we współpracy z radio z dwoma lektorami. Łącznie spot promujący rodzicielstwo zastępcze w powiecie lęborskim emitowany był na antenie radia 174 razy w okresie od września do listopada 2020 roku. Ponadto w roku 2020, w ramach poszukiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zostały zaprojektowane oraz rozesłane do jednostek edukacyjnych funkcjonujących na terenie naszego powiatu – kalendarze ścienne, których grafika dotyczyła Kampanii Rodzicielstwa Zastępczego. W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przeprowadziło także:

- udostępnienie i promocję informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w jednostce oraz przesyłanie informacji do ośrodków, parafii i placówek edukacyjnych,
- publikację artykułów i informacji w mediach: lokalnej prasie oraz stronach internetowych: www.powiat-lebork.com, www.naszemiasto.pl, a także na stronach portalu społecznościowego FB, na temat funkcjonowania form pieczy zastępczej i promocji rodzicielstwa zastępczego,

- przygotowanie i kolportaż plakatów, broszur informacyjnych i materiałów promocyjnych z nadrukiem informującym o naborze kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- prowadzono stronę internetową jednostki, na której umieszczane były aktualne informacje o potrzebie naboru kandydatów na opiekunów zastępczych oraz o bieżących działaniach na rzecz dzieci w pieczy zastępczej, usamodzielnianych wychowanków i opiekunów zastępczych - www.pcpriblebork.pl,

W ramach powierzonych zadań prowadzono postępowania kwalifikacyjne spełnienia ustawowych warunków oraz posiadania predyspozycji i motywacji do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej oparte na ocenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej ma na celu przede wszystkim zagwarantowanie dobra małoletnich wychowanków. Wskazana kwalifikacja jest procesem złożonym i trwa kilka miesięcy. Zadaniem naszej jednostki jest zatem wyposażenie rodziców zastępczych w narzędzia oraz umiejętności, które pozwolą im efektywnie wypełniać swoją rolę i z troską otoczyć opieką przyjęte dzieci i zagwarantować im należyte wychowanie. Niezbędne do tego są właściwe motywacje i predyspozycje, prezentowane postawy opiekuńczo – wychowawcze, ale także stosowne przygotowane merytoryczne. Rodzice zastępczy muszą posiadać odpowiednie kompetencje, ale także powinni być otwarci na pomoc i wsparcie wobec ewentualnie pojawiających się trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Wymagania dotyczące kandydatów wymienia art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który mówi, iż funkcję rodziny zastępczej może pełnić „małżeństwo lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, którzy:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- nie mają ograniczonych zdolności do czynności prawnych;
- są zdolni do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa;
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym: rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, wypoczynku i organizacji czasu wolnego;

- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo;
- co najmniej jedna osoba tworząca rodzinę posiada stałe źródło dochodów³.

Kwalifikacji kandydatów dokonują organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, działający w powiatach. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku obowiązuje w tym zakresie Zarządzenie nr 12/2020 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 03 lutego 2020 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. W przyjętej praktyce składa się ona z kilku, następujących po sobie etapów:

Etap 1. Bezpośredni kontakt i spotkanie z przedstawicielem zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej danej jednostki celem zapoznania się z podstawowymi informacjami w zakresie rodzicielstwa zastępczego oraz pobraniem formularzy.

Etap 2. Zgromadzenie i złożenie u organizatora (PCPR) wymaganych dokumentów, np.:

- wniosku kandydatów do pełnienia funkcji pieczy zastępczej, zawierającym szczegółowy opis sytuacji rodziny wraz uzasadnieniem,
- oświadczenia o wyrażeniu zgody na gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych osobowych,
- oświadczenia o zapoznaniu się i akceptacji niniejszej procedury oraz wyrażenie zgody na dokonanie wizyty w miejscu zamieszkania kandydatów, udział w badaniach psychologiczno - pedagogicznych i sprawdzenie danych w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym,
- odpisu aktu małżeństwa (kserokopia) – osób będących w związku małżeńskim lub odpis aktu urodzenia – osoby samotnej,
- oświadczenia, że kandydaci nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona i że wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego i nie są ograniczeni w zdolności do czynności prawnych oraz, że kandydaci nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo,
- zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- zaświadczenia o osiągniętych dochodach z ostatnich 3 miesięcy lub PIT za ubiegły rok (w przypadku rolników zaświadczenie z Urzędu Gminy o ilości hektarów przeliczeniowych

³ Na podstawie art. 49 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

lub nakaz płatniczy, decyzja o przyznaniu dopłat do gospodarstwa rolnego),

- oryginały dowodów osobistych do wglądu,
- potwierdzenia praw do zajmowanego lokalu (np. kopia notarialnego aktu własności lokalu), aktualne potwierdzenie zamieszkania,
- kserokopie dokumentów potwierdzających wykształcenie,

Etap 3. Organizator dokonuje sprawdzenia spełniania przez kandydatów ustawowych warunków do pełnienia funkcji pieczy zastępczej, jest to tzw. wstępna akceptacja do szkolenia kandydatów.

Działania te obejmują m.in. wizytę pracowników Działu Pieczy Zastępczej w miejscu zamieszkania kandydatów, opinię z właściwego ośrodka pomocy społecznej, konsultację psychologiczną i pedagogiczną, kontakt pracownika ze środowiskiem lokalnym kandydatów, wystąpienie o wydanie zaświadczenia o niekaralności. Zgromadzone i weryfikowane dokumenty pozwalają dokonać wstępnej akceptacji oceny spełnienia w/w ustawowych warunków. W przypadku pozytywnej jej wyniku, kandydaci otrzymują skierowanie na szkolenie.

Etap 4. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze

Kandydaci na rodziny zastępcze uczestniczą w bezpłatnym szkoleniu organizowanym przez organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiecie Lęborskim zajęcia prowadzone są najczęściej przez dwóch trenerów PCPR w Lęborku i trwają około 3 m-cy. Obejmuje ono minimum 60 godzin dydaktycznych sesji grupowych i indywidualnych odbywanych także w domu kandydatów oraz praktyk. Obligatoryjne są także dla rodzin niezawodowych i zawodowych 10 godzinne praktyki w funkcjonujących, doświadczonych rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Szkolenia prowadzone są w formie ćwiczeń - warsztatów, gdzie kandydaci mają możliwość sprawdzenia samych siebie w różnych sytuacjach opiekuńczo - wychowawczych. Jest to czas, gdy zarówno trenerzy jak i kandydaci mogą skonfrontować swoje wyobrażenia i oczekiwania względem pełnienia roli rodzica zastępczego z rzeczywistymi potrzebami i wymaganiami. Rodzina także zastanawia się i rozważa czy jest gotowa do podjęcia tego trudnego i wymagającego wyzwania.

Programy szkoleń zatwierdzane są decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej⁴. Muszą one obejmować swym zakresem określone minimum programowe, np. zdobycie lub ugruntowanie wiedzy i umiejętności dot. zaspokajania potrzeb opiekuńczych, rozwojowych, kompensowania opóźnień, wzmacniania więzi z rodziną naturalną oraz

⁴ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. nr 274, poz. 1620).

pracy zespołowej na rzecz umieszczonego w rodzinie dziecka. Szkolenie jest bardzo ważnym elementem kwalifikacji kandydatów na opiekunów zastępczych. „Proces edukacji rodziców zastępczych nie może być tylko procesem przyswajania pewnych treści, przekonań, czy wartości, lecz zdobywania kompetencji, przede wszystkim do współpracy (wymiar indywidualny i instytucjonalny) oraz kompetencji do udzielania wsparcia i pomocy nie tylko dziecku ale i jego rodzinie biologicznej, co stanowi w praktyce ogromny problem natury psychospołecznej”⁵.

W Powiecie Lęborskim szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej prowadzone jest od 2014 roku przez dwóch przedstawicieli PCPR. Obecnie, po odbyciu szkolenia trenerów i uzyskania uprawnień do przeprowadzania szkoleń dla kandydatów na wszystkie formy rodzin zastępczych oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, realizują oni szkolenia na podstawie programu zatwierdzonego decyzją Nr DSR.I.8307.24.2017.AKU z dnia 27 lipca 2017 roku Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Razem”. Obowiązuje minimum programowe według następujących wytycznych - obligatoryjny zakres programowy szkoleń programu „Razem”:

1. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i rodziny zastępczej spokrewnionej – moduł A – 60 godz. (w tym 10 godzin praktyk) (rodziny zastępcze spokrewnione wg. indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dziecka)
2. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego – łącznie moduły A i B – 75 godz.
3. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, które będą sprawować opiekę i wychowanie nad dziećmi niepełnosprawnymi – łącznie moduły A, B i C – 95 godz.
4. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, która będzie sprawować opiekę i wychowanie nad dziećmi umieszczonymi na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich – łącznie moduły A, B i D – 95 godz.
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego – łącznie moduły A, B i E – 85 godz.

⁵ M. Joachimowska, *Praca socjalna i polityka społeczna – obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego*, pod red. K. Marzec-Holka, A. Rutkowska, M. Joachimowska, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2008, s. 141.

W 2020 roku dokończono szkolenie – Moduł A – kandydatów na rodziny zastępcze, które ukończyło 6 rodzin (10 osób) oraz 3 osoby nie ukończyły tego szkolenia. Ponadto rozpoczęto w 2020 roku kolejną edycję szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze – także Moduł A. Do tego szkolenia zostało zakwalifikowanych 12 rodzin zastępczych (15 osób). Wskazana grupa szkoleniowa składała się generalnie z 2 rodzin niezawodowych oraz 10 rodzin zastępczych spokrewnionych. Rodziny te zostały wyznaczone do pełnienia swojej funkcji przez sąd rodzinny. Ponadto do naszej jednostki w 2020 roku zgłosiło się dwoje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej składając wniosek, jednak na mocy wdrożonej procedury kwalifikacyjnej nie otrzymała rekomendacji do przystąpienia do szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą, natomiast wobec drugiej proces kwalifikacji zakończy się w kolejnym roku sprawozdawczym. Ze względu na ograniczone możliwości prowadzenia zajęć grupowych w czasie stanu epidemii szkolenie kandydatów zostały przełożone do przeprowadzenia w kolejnym roku sprawozdawczym. Ilość rodzin biorących udział - zakwalifikowanych do szkoleń kandydatów latach 2006 – 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Ilość rodzin biorących udział w szkoleniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w latach 2006 - 2020

Ilość rodzin ¹ biorących udział / zakwalifikowanych do szkolenia kandydatów na rodziny	Rok														
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
zawodowe	0	0	0	0	5	2	4	0	1	0	2	3	1	0	0
niezawodowe	0	4	0	0	0	7	6	8	8	6	2	3	2	1	2
spokrewnione	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	3	2	7	9	10

¹ rodzin - przez co rozumie się: małżonków lub osób niepozostających w związku małżeńskim
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2020.

Po zakończeniu udziału w szkoleniu uczestnicy, na wniosek, otrzymują od organizatora świadectwo jego ukończenia. Odbycie i uzyskanie świadectwa szkolenia dla rodzin zastępczych nie jest równoznaczne z otrzymaniem uprawnień do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na zakończenie procesu kwalifikacji, kandydaci nabywają uprawnienia do pełnia funkcji rodziny zastępczej, których potwierdzeniem jest, wydane przez zespół kwalifikacyjny organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zaświadczenie kwalifikacyjne kandydata do pełnienia tej funkcji⁶. Natomiast w zakresie przyjęcia dziecka do pieczy zastępczej, do konkretnej rodziny ostateczną rozstrzygnięcie podejmuje właściwy sąd rodzinny.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej odbywa się na podstawie procedur, których zastosowanie jest uzależnione od okoliczności wystąpienia konieczności zabezpieczenia dziecka. Wyszczególnia się dwa podstawowe tryby postępowania: sądowy lub administracyjny.

⁶ Na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. nr 272, poz. 1609)

Tryb sądowy umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej ma miejsce wówczas, gdy do tego umieszczenia dochodzi na podstawie wydanego postanowienia sądu. Może ono stanowić zarówno o zabezpieczeniu dziecka w rodzinie zastępczej jak też jednocześnie wskazywać na ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej. Zarządzenia sądu tej treści wydawane są w sytuacjach:

- naruszenia dobra dziecka – na podstawie art. 109 Krio,
- przejawiania przez nieletniego symptomów demoralizacji – na podstawie art. 6 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- jako pomoc rodzicom w wykonywaniu władzy rodzicielskiej przez organy państwa – na podstawie art. 100 Krio.

Sąd w postępowaniach o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej wydaje postanowienia na podstawie informacji i na wniosek instytucji, najczęściej takich jak ośrodek pomocy społecznej i placówki oświatowe, ale też na wniosek samych rodziców dziecka lub z urzędu. Po jego uprawomocnieniu, po upływie 7 lub 21 dni, lub w trybie natychmiastowej wykonalności, rodzice naturalni zobowiązani są oddać dziecko uprawnionym osobom – wskazanym rodzicom zastępczym. W praktyce w tej procedurze, pracownicy powiatowych centrów pomocy rodzinie udają się do miejsca przebywania dziecka celem wykonania postanowienia. Wraz z przyjęciem dziecka do rodziny mówi się o utworzeniu dla niego rodziny zastępczej. Nieco inaczej sytuacja kształtuje się w przypadku rodzin zastępczych, w których dziecko przebywało przed wydaniem stosownego rozstrzygnięcia sądu, najczęściej spokrewnionych lub niezawodowych, gdzie występuje pokrewieństwo. Wówczas momentem utworzenia rodziny nie jest dzień przyjęcia dziecka, lecz termin wskazany w orzeczeniu sądu.

Tryb administracyjny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej występuje w przypadku nagłej i pilnej konieczności jego zabezpieczenia oraz gdy nie ma możliwości, aby wcześniej wydane zostało postanowienie sądu w tej sprawie. Przewiduje się kilka sytuacji wystąpienia przesłanek do jego zastosowania. Rodzice sami mogą złożyć wniosek o umieszczenie ich dziecka w pieczy zastępczej lub zrobić to może samo dziecko za ich zgodą. Wówczas, starosta powiatu lub osoba przez niego upoważniona, w przypadku uznania tego wniosku za zasadny, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej z rodziną zastępczą umieszcza w niej dziecko. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w trybie administracyjnym, tj. bez postanowienia sądu, ma miejsce także, gdy jest ono doprowadzone przez policję czy straż graniczną, a także w efekcie interwencji pracownika socjalnego, działającego na podstawie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W takich okolicznościach dzieci kierowane są do rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, które mają być w nieustanie gotowości do ich przyjęcia. Sąd jest tutaj powiadamiany o fakcie umieszczenia dziecka poza jego rodziną niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin przez interwenta, ww. rodzinę zastępczą, organizatora rodzinnej pieczy

zastępczej. Następnie sąd, w toku postępowania w sprawie dziecka, wydaje postanowienie, w którym albo postanawia o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, albo o jego powrocie do rodziny naturalnej. W tych przypadkach terminem utworzenia rodziny zastępczej będzie dzień przyjęcia dziecka.

Bezpośrednie wsparcie merytoryczne dla rodzin zastępczych w powiecie lęborskim realizowane było w okresie sprawozdawczym przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów pracy z rodziną. Pracownicy ci realizują zadania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej m.in. w zakresie:

- udzielania pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, w szczególności w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- przygotowania, we współpracy z odpowiednio: rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- zapewniania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszania do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielania wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawiania corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Ponadto, we współpracy z zatrudnionymi na podstawie umów zlecenia psychologami, pedagogiem oraz przedstawicielami innych instytucji, w szczególności asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, pedagogami szkolnymi i kuratorami, na przestrzeni 2020 roku koordynatorzy realizowali zadania z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na panującą w kraju pandemię większość zadań wykonywanych było w sposób przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, w szczególności systematyczny kontakt z rodzinami zastępczymi, sporządzanie planów pomocy dziecku i ich modyfikacji, przygotowywanie informacji i opinii dotyczących adopcji, brali udział w ocenach rodzin zastępczych oraz w zakresie opinii do sądu w zakresie zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, pod kątem sytuacji opiekuńczo-wychowawczej, edukacyjnej, materialnej oraz rodzinnej z uwzględnieniem należytego sprawowania opieki i wychowania odpowiedniego do umiejętności, predyspozycji i potrzeb dziecka u wszystkich rodzin zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych. PCPR w 2020 roku współpracował z ośrodkami pomocy społecznej, będącymi na terenie naszego powiatu realizatorami zadań ustawowych z poziomu gmin, w zakresie konsultacji sporządzanych w/w dokumentów, a także

współfinansowania przez gminy wydatków ponoszonych na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) pochodzących z tych gmin. Kontakt z przedstawicielami OPS, w szczególności asystentami rodzin, odbywał się cyklicznie i były poprzedzone przekazaniem szczegółowych informacji o zakresie merytorycznym, tematach do analizy i wskazaniem, których dzieci w pieczy zastępczej będzie dotyczyło. Odbywały się w PCPR posiedzenia zespołów realizujących te zadania w sposób hybrydowy tj. w bezpośredniej obecności pracowników z zachowaniem panujących w kraju obostrzeń reżimu sanitarnego i zdalny z osobami spoza jednostki. Dokonywano, w zależności od okoliczności mających wpływ na ustalanie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku, monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W posiedzeniach uczestniczyli:

- odpowiednio rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka,
- pedagog, psycholog, właściwy asystent rodziny, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego,
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej oraz
- inne zapraszane osoby, w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku realizowało świadczenia i wynagrodzenia przysługujące funkcjonującym rodzinom zastępczym. Poniższa tabela przedstawia szczegółowy wykaz ustawowych świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych. Świadczenia obligatoryjne były na bieżąco finansowane przez powiat lęborski, natomiast świadczenia fakultatywne, ze względu na ograniczone możliwości finansowe realizowane były na poziomie dostępnych środków budżetowych. Kwestię tę, w 2020 roku, regulowała uchwała Nr 233/2020 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 11 sierpnia 2020 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim.

Tabela 7. Wykaz świadczeń i wynagrodzeń powiatu lęborskiego zrealizowanych na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej w 2020 roku

POWIAT				
Świadczenia				
Lp.	Rodzaj świadczenia	Podstawa prawna (z ustawy)	Wysokość wydatków w zł	Informacje o świadczeniu
Rodzinna piecza zastępcza				
1.	Świadczenia dla rodzin zastępczych lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka, z tego:			
1.1.	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka	Art. 80	1.087.988,00	obligatoryjne a) nie mniej niż 694 zł m-c w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej b) nie mniej niż 1.052 zł m-c w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka
1.2.	dodatek wychowawczy	Art. 80 ust. 1a	551.679,00	obligatoryjne 500 zł do 18 roku życia dziecka
1.3.	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	Art. 81 ust. 1	33.704,00	obligatoryjne nie niższy niż 211 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka
1.4.	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	Art. 81 ust. 2	0,00	obligatoryjne nie niższy niż 211 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka
1.5.	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	Art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. a	45.237,00	fakultatywne a) do 1.500 zł na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej, b) do 2.200 zł na dziecko umieszczone w zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka
1.6.	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	Art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. b	10.282,87	fakultatywne do 3000 zł jako świadczenie jednorazowe lub okresowe
1.7.	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	Art. 83 ust. 1 pkt 1	2.600,00	fakultatywne do wypoczynku powyżej 7 dni do 1000 zł, dwa razy w roku
1.8.	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (dla rodziny zawodowej i niezawodowej)	Art. 83 ust. 2	0,00	fakultatywne, obligatoryjne w przypadku wskazanym w art. 83 ust. 3 w wysokości odpowiadającej wydatkom ponoszonym przez odpowiednio rodzinę zastępczą zawodową/rodzinny dom dziecka, na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji
1.9.	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (rodzinny dom dziecka)	Art. 84 pkt 1	21.368,42	
1.10.	świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu (rodzina zastępcza zawodowa)	Art. 83 ust. 4	4.900,00	fakultatywne dla rodziny zastępczej, w której umieszczono powyżej 4 dzieci lub osób które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej do 2000 zł, raz na 4 lata
1.11.	środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu (rodzinny dom dziecka)	Art. 84 pkt 2	0,00	obligatoryjne dla prowadzących rodzinne domy dziecka do 4000 zł, raz na 2 lata

1.12.	środki finansowe na pokrycie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka oraz funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	Art. 84 pkt 3	1.914,00	obligatoryjnie dla prowadzącego rodzinny dom dziecka do 1000 zł
Wynagrodzenia wraz z pochodnymi				
2.	Wynagrodzenia dla rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, z tego:			
2.1.	za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka:	Art. 85 ust. 1, 2 i 4	388.241,00	obligatoryjnie nie niższe niż 2000 zł miesięcznie; Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 2600 zł miesięcznie
2.1.1	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej (dla rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka)	Art. 85 ust. 6	1.842,39	obligatoryjnie nie niższe niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie
2.2.	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej (dla rodziny zastępczej niezawodowej oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej)	Art. 85 ust. 7	0,00	obligatoryjnie nie niższe niż 400 zł
2.3.	dodatek dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa przez okres dłuższy niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Art. 85 ust. 5	0,00	Obligatoryjnie dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia
3.	Wynagrodzenia dla osób pracujących w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka			
3.1.	Na wniosek rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej			
3.1.1	w której przebywa więcej niż 3 dzieci (zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich)	Art. 57 ust. 1	3.334,00	obligatoryjnie wysokość wynagrodzenia określana jest w umowie (godz./tydz.) - 4 dzieci – 4 godz. - od 5 do 6 dzieci – 6 godz. - powyżej 7 dzieci – 8 godz.
3.1.2	w szczególnie uzasadnionych przypadkach (zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich)	Art. 57 ust. 2	0,00	fakultatywnie wysokość wynagrodzenia określana jest w umowie
3.2.	Na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka			
3.2.1	Osoba zajmująca się opieką lub wychowaniem dzieci	Art. 64 ust. 1	16.870,00	Obligatoryjnie w rodzinnym domu dziecka wysokość wynagrodzenia określana w umowie (godz./tydz.) - 4 dzieci – 4 godz. / - od 5 do 6 dzieci – 6 godz. / - powyżej 7 dzieci – 8 godz.
Pomoc dla osób usamodzielnianych				
4.	Pomoc dla osoby usamodzielnianej, z tego:	Art. 140 ust. 1	196.692,00	obligatoryjnie, na wniosek osoby usamodzielnianej
4.1.	na kontynuowanie nauki	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. a	129.409,53	nie mniej niż 526 zł miesięcznie

4.2.	na usamodzielnienie	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. b	53.150,00	1. w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż 3.470 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat; 2. w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka: a) nie mniej niż 6.939 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat, b) nie mniej niż 3.470 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat, c) nie mniej niż 1.735 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku
4.3.	na zagospodarowanie	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 141-143 i 150	14.193,00	- wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż 1.577 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3.154 zł - może być przyznana w formie rzeczowej
4.4.	w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	Art.140 ust. 1 pkt 2 lit. a	0,00	obligatoryjne
4.5.	w uzyskaniu zatrudnienia	Art.140 ust. 1 pkt 2 lit. b	0,00	obligatoryjne

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych źródłowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

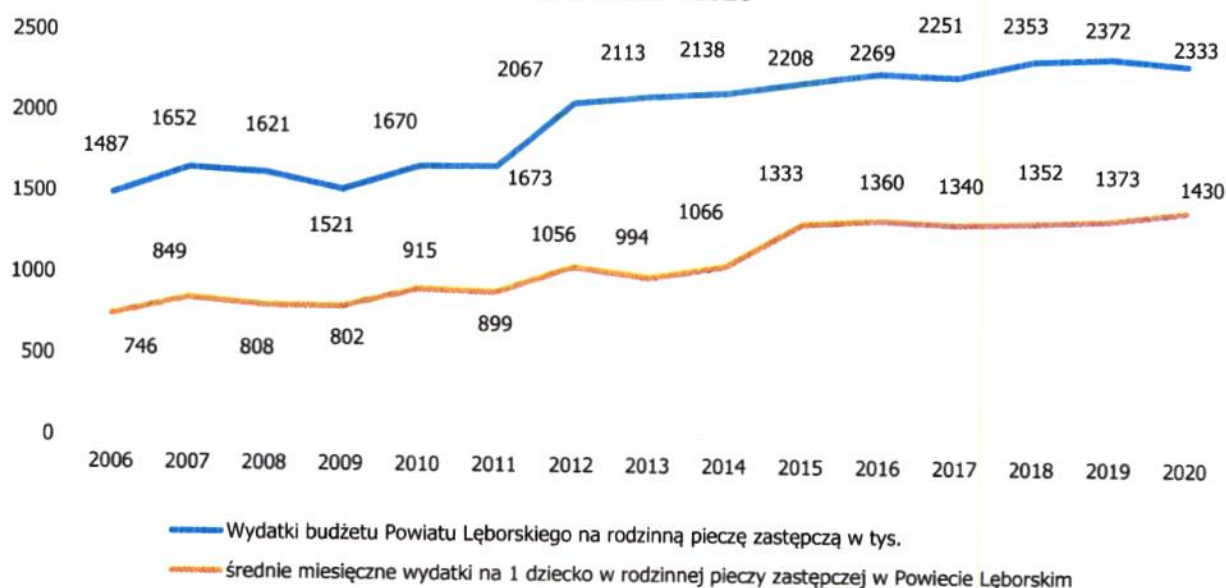
Powiat, wykonując zadania z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej, ponosi wydatki na świadczenia i dodatki obligatoryjne oraz fakultatywne, a także wynagrodzenia opiekunów zastępczych dzieci pełniących swoje funkcje zawodowo. W powiecie lęborskim wysokość środków przeznaczonych na te cele w ostatnim dziesięcioleciu stale wzrastała, co spowodowane było przede wszystkim rozwojem idei form rodzinnych opieki i wychowania, a także rozwojem usług społecznych wspierających osoby objęte systemem pieczy zastępczej i ustawowym wzrostem wysokości świadczeń i wynagrodzeń. Trend ten, przy uwzględnieniu wydatków poza budżetowych w ramach wdrażanych projektów na rzecz pieczy zastępczej, przedstawia się w poniższej tabeli i wykresie.

Tabela 8. Wydatki z budżetu powiatu lęborskiego na rodzinną pieczę zastępczą oraz średnie miesięczne wydatki na dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2006 - 2020

Wyszczególnienie	Rok														
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wydatki budżetu powiatu na rodzinną pieczę zastępczą (w tys. zł)	1.487	1.652	1.621	1.521	1.670	1.673	2.067	2.113	2.138	2.208	2.269	2.251	2.353	2.372	2.333
Średnie wydatki miesięczne na 1 dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej (w zł)	746	849	808	802	915	899	1.056	994	1.066	1.333	1.360	1.340	1.352	1.373	1.430

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2020.

Wykres 4. Wydatki z budżetu powiatu lęborskiego na rodziny zastępcze oraz średnie miesięczne wydatki na dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2006 - 2020



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2020.

W powiecie lęborskim wysokość środków przeznaczonych na funkcjonowanie w ostatnim dziesięcioleciu stale wzrasta, jednakże w roku 2020 zaobserwowano spadek wydatków na rodzinną pieczę zastępczą o 39tys. zł tj. o 1,64%, przy jednoczesnym wzroście średnich miesięcznych wydatków na 1 dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej o 4%. Taki stan wynika

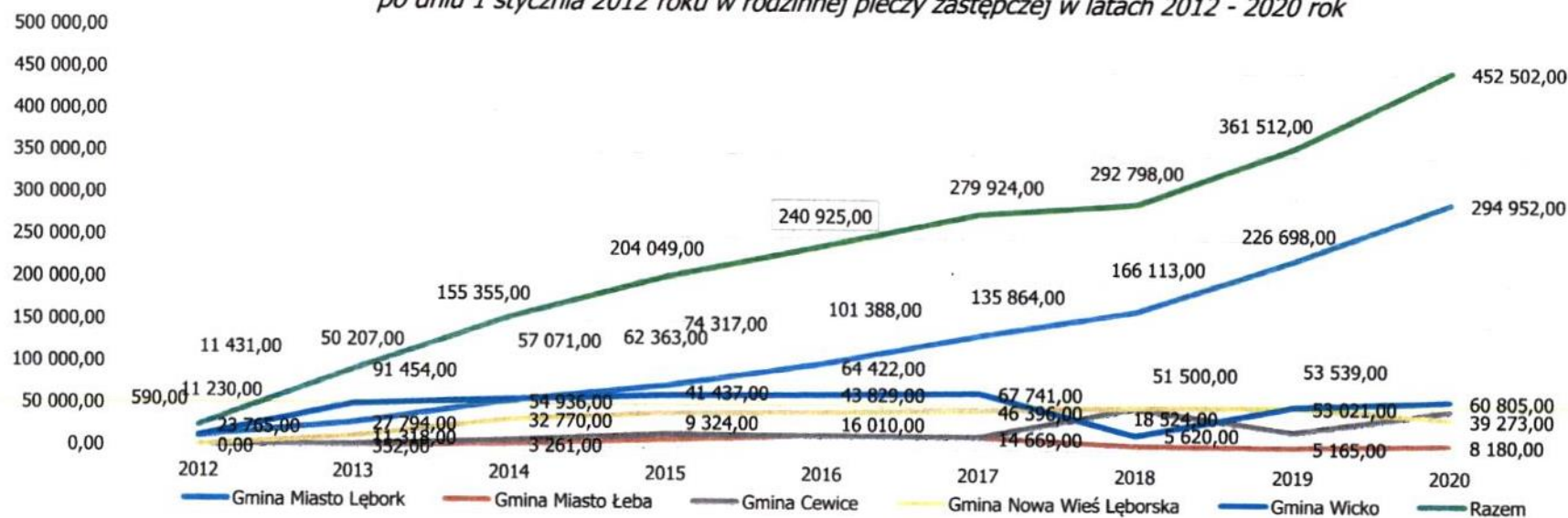
z możliwości korzystania ze środków unii europejskiej w ramach projektów, stąd też wydatki budżetu Powiatu Lęborskiego w tym obszarze mogły ulec zmniejszeniu oraz nie bez znaczenia pozostaje znaczne ograniczenie przez stan panującej w kraju pandemii grupowych przedsięwzięć aktywizujących i integrujących środowisko pieczy zastępczej, a także zmniejszenie bezpośrednich interwencji w środowisku pochodzenia dzieci, co przekłada się na zmniejszenie ilości dzieci, które podlegały zabezpieczeniu. Największy, bo 23,4% wzrost budżetu nastąpił w roku 2012 (z 1.673 tys. zł do 2.067 tys. zł). Było to uzasadnione wdrażaniem nowych uregulowań prawnych w zakresie funkcjonowania i finansowania rodzinnej pieczy zastępczej w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Największy wzrost średnich kosztów utrzymania w analizowanym okresie, miejsce w 2015 roku i wyniósł 25% (z 1.066,00 zł na 1.332,00 zł). Wyjaśnieniem takiej sytuacji było przede wszystkim, wprowadzanie obligatoryjnych świadczeń i dodatków dla rodzin zastępczych od tego roku, ze względu na wcześniej obowiązujący ustawowy okres przejściowy, kiedy to samorządy powiatowe nie były zobowiązane do ich wprowadzania.

Tabela 9. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2020 rok

Wyszczególnienie	2012 rok		2013 rok		2014 rok		2015 rok		2016 rok		2017 rok		2018 rok		2019 rok		2020 rok	
Gmina	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł
Gmina Miasto Łęborg	10	11.230	13	27.794	28	54.936	29	74.317	28	101.388	44	135.864	53	166.113	53	226.698	65	294.952
Gmina Miasto Łeba	0	0	1	352	1	3.261	3	9.324	3	16.010	2	14.669	3	5.620	3	5.165	3	8.180
Gmina Cewice	1	514	3	1.783	6	7.317	6	16.608	8	15.276	7	15.254	8	51.041	7	23.089	9	49.292
Gmina Nowa Wieś Lęborska	1	590	9	11.318	13	32.770	13	41.437	8	43.829	7	46.396	11	51.500	10	53.021	9	39.273
Gmina Wicko	16	11.431	18	50.207	15	57.071	14	62.363	13	64.422	14	67.741	7	18.524	14	53.539	14	60.805
Razem	28	23.766	44	91.456	63	155.347	65	204.051	60	240.925	74	279.924	82	292.798	87	361.512	100	452.502

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2020.

Wykres 5. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2020 rok



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2020.

Za pobyt dziecka w pieczy zastępczej opłatę ponoszą także rodzice. W 2020 roku wydawano decyzje w sprawie odpłatności osób zobowiązanych. Łącznie wydano 223 decyzji administracyjnych w tej sprawie.

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wytaczał powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych w przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po upływie roku. Łącznie wystąpiono z powództwami dla 10 dzieci. Sąd zasądził alimenty w 5 przypadkach, w kwotach od 200zł do 500zł.

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, mimo ograniczeń wynikających z pandemii, realizowało szereg zadań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie lęborskim, zwłaszcza w zakresie doskonalenia obecnie przyjętych form wsparcia dla podopiecznych w pieczy zastępczej oraz podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych opiekunów zastępczych. Do tych grupowych, dostępnych dla wszystkich opiekunów zastępczych przedsięwzięć zalicza się na przykład⁷:

- organizacja szkolenia dla rodzin w formie zdalnej pt. „Agresja i autoagresja wśród dzieci – sposoby postępowania” – w dniu 29.05.2020 roku,
- organizacja zajęć szkoleniowo-warsztatowych o tematyce „Psychoedukacja w bezpośredniej pracy z dzieckiem” – w dniu 30.10.2020 roku,
- szkolenie pierwszej pomocy przedmedycznej – podstawowy – dla rodzin – opiekunów zastępczych,
- spotkanie edukacyjno-integracyjne dla rodzin zastępczych - osób przebywających i sprawujących pieczę zastępczą tj. opiekunów i małoletnich przebywających w rodzinach zastępczych rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych i spokrewnionych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w terenie powiatu lęborskiego - w dniu 18.08.2020 roku w Łeba Park,
- organizacja I Rodzinnego Rajdu Rowerowego – wyjazdu edukacyjno-integracyjnego dla rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej – w dniu 26.06.2020 roku,
- organizacja i funkcjonowanie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych – opiekunów zastępczych,
- systematyczne, cykliczne spotkania superwizji grupowych i indywidualnych dla opiekunów zastępczych oraz pracowników PCPR i Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej wykonujących zadania w obszarach wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej,

⁷ Wymienione przedsięwzięcia zostały współfinansowane w ramach projektu pn. „Wsparcie Postępu – Rozwój usług społecznych w Powiecie Lęborskim” – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – ze środków Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Społecznego. Dokładny opis form wsparcia w ramach wdrażanych projektów wskazano w podrozdziałach III.3.1-3 niniejszego Sprawozdania.

- usługi pielęgniarskie w zakresie rozpoznawania warunków i potrzeb zdrowotnych podopiecznych przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, pomoc opiekunom zastępczym w planowaniu i realizowaniu opieki pielęgnacyjnej wobec dzieci przebywających w pieczy zastępczej, edukacja zdrowotna oraz profilaktyki chorób i promocji zdrowia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, corocznie, od dekady, organizowało z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego przypadającego na 30 maja oraz w grudniu uroczyste spotkania rodzin zastępczych, w których brało udział nawet ponad 200 osób. Panujące w kraju w roku 2020 obostrzenia reżimu sanitarnego uniemożliwiły organizację tego typu spotkań grupowych. Alternatywnie, z zastosowaniem indywidualnych środków transportu, zasady nie grupowania się uczestników i zachowania obowiązującego odpowiedniego dystansu społecznego oraz obowiązku zakrywania nosa i ust, w oparciu o panujące obostrzenia, zorganizowano dla rodzin zastępczych wyjazd integracyjny przeprowadzony na wolnym powietrzu do Łeba Park w dniu 30.08.2020 roku. Ponadto, z zachowaniem analogicznych zasad bezpieczeństwa w dniu 26.06.2020 roku przeprowadzono I Rodzinny Rajd Rowerowy o łącznej trasie długości 20,1 km po leśnych drogach Leśnictwa Lębork i Strzebielino, który został bardzo pozytywnie odebrany przez uczestników. Natomiast w ramach celebracji okresu świątecznego zostały rodzinom rozesłane kartki świąteczne oraz wręczone słodkie upominki.

Naszej jednostka w 2020 roku zrealizowała projekt pn. „*Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19*” w ramach Działania 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020. W ramach tego projektu rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza w powiecie lęborskim zaopatrzone w:

Tabela 10. Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)	Ilość
1.	środki ochrony indywidualnej – maseczek ochronne – rękawiczki jednorazowe – płyny do dezynfekcji	11.463,55	2.310 szt. 11.750 szt. 257 l.
2.	sprzęt komputerowy, sprzęt audiowizualny oraz urządzenia multimedialne: – 96 komputery przenośne wraz z oprogramowaniem do nauki zdalnej – telewizory – projektory/rzutniki wraz z ekranem – głośniki – kamerki – urządzenia wielofunkcyjne (drukarki) – mikrofony – zestawy przenośnych kolumn – odtwarzacze blu-ray – tablice multimedialne z panelem – oprogramowania dla osób z niepełnosprawnością	450.000,00	96 szt. 11 szt. 5 szt. 4 szt. 6 szt. 60 szt. 5 szt. 2 szt. 2 szt. 3 szt. 2 szt.

3.	wyposażenie miejsc kwarantanny: dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze, tj. Dom dla Dzieci „Zakątek” oraz Dom dla Dzieci „Siedlisko”, a także jeden rodzinny dom dziecka – wyposażenie w m.in. w lampy bakteriobójcze oraz meble do pomieszczeń przeznaczonych na odbywanie izolacji dla osób dotkniętych Covid-19, o łącznej wysokości 10.000,00zł.	9.779,60	3 miejsca
----	---	----------	-----------

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku w 2020 roku.

Łączna wartość pozyskanych środków na realizację projektu wyniosła 481.845,00zł, w tym wydatkowano 471.243,15 zł, w tym na: zad. 1 – 11.463,55zł, zad. 2 – 450.000,00zł i zad. 3 – 9.779,60zł.

Zgodnie Uchwałą nr 194/2020 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 15 kwietnia 2020 roku w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówką opiekuńczo-wychowawczą i placówką wsparcia dziennego, zmienioną, uchwałą nr 253/2020 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku dokonało czynności kontrolnych w trzech rodzinnych formach pieczy zastępczej w dniach 17.02.2020 roku, 05.03.2020 roku oraz 19.08.2020 roku oraz w placówce wsparcia dziennego w dniach 14-30.10.2020 roku. Kontrolą objęto jedną rodzinę zastępczą spokrewnioną, jedną rodzinę zastępczą niezawodową oraz jedną rodzinę zastępczą zawodową. W ramach sporządzonych protokołów dla dwóch ww. rodziny nie wskazano zastrzeżeń, natomiast dla jednej wskazano uwagi i zalecenia.

Celem przedstawienia rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu lęborskiego, wskazuje się dane statystyczne tego zjawiska w ujęciu ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w ciągu całego roku, jak również ich stan na koniec roku. Podaje się także ilość rodzin zastępczych, w których ci małoletni przebywali zarówno w ciągu roku, jak też wg stanu na 31 grudnia. W całym okresie sprawozdawczym 2020 roku na terenie powiatu lęborskiego funkcjonowały 84 rodziny zastępcze, w których przebywało łącznie 136 dzieci. Według stanu na dzień 31.12.2020 roku w powiecie lęborskim istniały 74 rodziny zastępcze, a w nich umieszczonych było 112 dzieci. Łącznie wydatki z budżetu powiatu i dotacji na funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 roku wynosiły 2.922.104 zł.

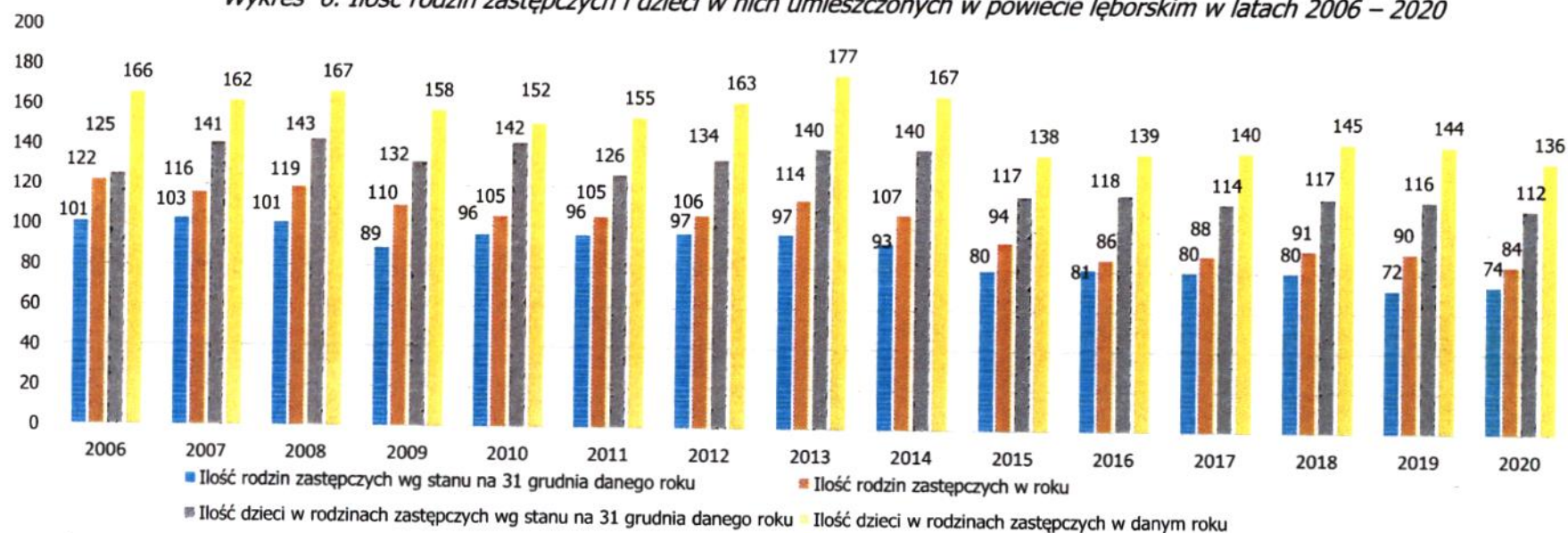
Celem obrazowania stanu rodzicielstwa zastępczego w powiecie lęborskim w ostatnich latach przedstawia się tabelę i wykres dotyczący ilości dzieci w rodzinach zastępczych i rodzin zastępczych w latach 2006 - 2020.

Tabela 11. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w powiecie łębowkim w latach 2006 – 2020

Wyszczególnienie	Rok															
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Rodziny zastępcze wg stanu na 31.12.	101	103	101	89	96	96	97	97	93	80	81	80	80	72	74	
Rodziny zastępcze w roku	122	116	119	110	105	105	106	114	107	94	86	88	91	90	84	
Dzieci w rodzinach zastępczych wg stanu na 31.12.	125	141	143	132	142	126	134	140	140	117	118	114	117	116	112	
Dzieci w rodzinach zastępczych w roku	166	162	167	158	152	155	163	177	167	138	139	140	145	144	136	
Średnia ilość dzieci w rodzinach zastępczych w danym roku	1,36	1,40	1,40	1,44	1,45	1,48	1,54	1,55	1,56	1,47	1,62	1,59	1,59	1,60	1,62	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łębowku za lata 2006 – 2020.

Wykres 6. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w powiecie łębowkim w latach 2006 – 2020



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łębowku za lata 2006 – 2020.

Spośród 74 funkcjonujących na dzień 31 grudnia 2020 roku w powiecie łębskim rodzin zastępczych, przedstawia się w poniższej tabeli ilość rodzin i dzieci w nich umieszczonych.

Tabela 12. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie łębskim w latach 2012 – 2020 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)

Wyszczególnienie	Rok																	
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci
Rodziny zastępcze ogółem, w tym:	97	134	97	140	93	140	80	117	81	118	80	114	80	117	72	116	74	112
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:																		
- zawodowe	3	11	5	17	6	18	4	10	4	13	5	8	5	11	6	17	4	10
- rodzinny dom dziecka*	0	0	0	0	1	5	1	3	1	3	3	11	3	7	2	13	3	17
- pogotowie rodzinne	2	4	2	4	1	2	3	5	3	5	3	5	3	6	2	4	2	3
- specjalistyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rodziny zastępcze niezawodowe	34	52	34	47	31	43	26	37	27	37	24	32	22	31	16	22	16	20
Rodziny zastępcze spokrewnione	58	67	56	72	54	72	46	62	46	60	45	58	47	62	46	60	51	65

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

W okresie sprawozdawczym w 2020 roku na mocy postanowienia sądu rodzinnego powstało 17 nowych rodzin zastępczych (w tym 1 rodzina została przekształcona), a liczba dzieci umieszczanych w rodzinnych formach pieczy zastępczej wyniosła 46, z czego trzynastu dzieci umieszczano w innych rodzinnych formach pieczy zastępczej, jedną rodzinę zastępczą zawodową przekształcono w rodzinny dom dziecka. Pierwszorazowo umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej 28 wychowanków. W całym 2020 roku natomiast funkcjonowały 84 rodziny zastępcze, w których było 136 dzieci. Łącznie w ciągu całego okresu sprawozdawczego przebywało: 24 dzieci w 3 rodzinnych domach dziecka, 18 dzieci w 9 rodzinach zastępczych zawodowych, w tym 6 dzieci w 2 rodzinach pełniących funkcję pogotowia oraz 23 dzieci w 20 rodzinach zastępczych niezawodowych i 71 dzieci w 55 rodzinach zastępczych spokrewnionych.

W 2020 roku miały miejsca na terenie powiatu łębskiego interwencyjne umieszczenia dzieci na mocy art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. w sytuacji zagrożenia ich życia lub zdrowia. Wobec dwojga dzieci z terenu Gminy Wicko nastąpiło umieszczenie u krewnych dzieci i jedno dziecko z Miasta Łęborka umieszczono w ww. pogotowiu rodzinnym.

Wszystkim dzieciom w rodzinach zastępczych przyznane było comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, (w łącznej kwocie 1.087.988,00 zł), a w przypadku dzieci niepełnosprawnych także dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka po 211,00zł (w łącznej kwocie 33.704,00 zł) oraz dodatek wychowawczy po 500,00zł (w łącznej kwocie 551.679,00 zł).

Kierownik PCPR, z upoważnienia starosty właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej udzielał dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych w drodze decyzji administracyjnych świadczeń na pokrycie kosztów ich utrzymania w minimalnej ustawowej wysokości. Podstawę ustalenia w/w świadczeń od 2012 roku stanowi art. 80 i 81 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym jest to świadczenie obligatoryjne, w wysokości:

- w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej – nie mniej niż 694,00 zł,
- w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinie zastępczej niezawodowej – nie mniej niż 1.052,00 zł,
- dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka – nie mniej niż 211,00 zł.

Dla 15 rodzin dla umieszczanych 29 podopiecznych wypłacono jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka na łączną kwotę 45.237 zł.

W 2020 roku łącznie 6 dzieci z powiatu lęborskiego przebywało w 6 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Powiat z tego tytułu poniósł wydatki w wysokości 87.262 zł. Natomiast w 11 rodzinach zastępczych powiatu lęborskiego przebywało 17 dzieci z innych powiatów.

Rodziną pieczę zastępczą opuściło w 2020 roku łącznie 45 dzieci z 25 rodzin (z tego 12 rodzin zastępczych rozwiązano). Wśród wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą: 8 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, 3 dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 6 dzieci zostało adoptowanych, 12 wychowanków usamodzielniało się natomiast 16 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej, z tym, że 5 dzieci było powtórnie umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Tabela 13. Liczba dzieci opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2020

Wyszczególnienie	Rok								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych	5	17	12	7	4	8	8	18	12
Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze, w tym :	15	21	26	36	22	31	25	31	45
do domu rodzinnego	3	5	4	7	6	5	6	7	8
do rodziny zastępczej	-	1	4	2	1	3	-	7	16
do adopcji	5	3	7	14	3	9	7	3	6
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
do instytucjonalnej placówki	2	1	2	1	2	1	1	-	3
program usamodzielnienia	6	11	9	12	10	11	11	13	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2020;

W 2020 roku naukę kontynuowało 25 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Wszyscy otrzymywali comiesięczną pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki. Pomoc

ta przysługuje wychowankom rodzin zastępczych, jeśli kontynuują naukę, do 25 roku życia. Łączne wydatki na ten cel w 2020 roku wyniosły 129.349,00 zł.

Jednorazową pomoc na usamodzielnienie wypłacono w 2020 roku 10 osobom w łącznej kwocie 53.150,00 zł, także na zagospodarowanie udzielono wsparcia 8 pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w łącznej kwocie 14.193,00 zł.

III.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W okresie sprawozdawczym (od 01.01.2012 roku), zadania z zakresu zabezpieczenia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych, określone były w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy oraz w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W obszarach pieczy zastępczej, pracownicy Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń prowadzą sprawy dotyczące przede wszystkim zadań w zakresie zapewnienia pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych, świadczeń w zakresie pieczy zastępczej i usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą, m.in. rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie pieczy instytucjonalnej w 2020 roku realizowało:

- kierowanie dzieci, za które powiat jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie, do placówek opiekuńczo – wychowawczych prowadzonych przez powiat łęborski, a także występowanie z wnioskami do innych powiatów o umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów,
- zawierania porozumień w sprawie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom z terenu powiatu łęborskiego w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, na terenie innego powiatu oraz dzieciom z terenu innych powiatów w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu łęborskiego, a także ponoszenia wydatków z tym związanych; realizacji tych porozumień, w tym także wystawianie not księgowych;
- zawieranie porozumień w sprawie zwrotu wydatków należnych powiatowi łęborskiemu od gmin w związku z pobytem dziecka w pieczy zastępczej; realizacja tych porozumień, w tym także wystawianie not księgowych;
- ustalanie wysokości opłat osób zobowiązanych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, jej umorzenia, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty, wydawanie decyzji administracyjnych w tym zakresie;

- przyjęcia dziecka z terenu innego powiatu do placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu lęborskiego.

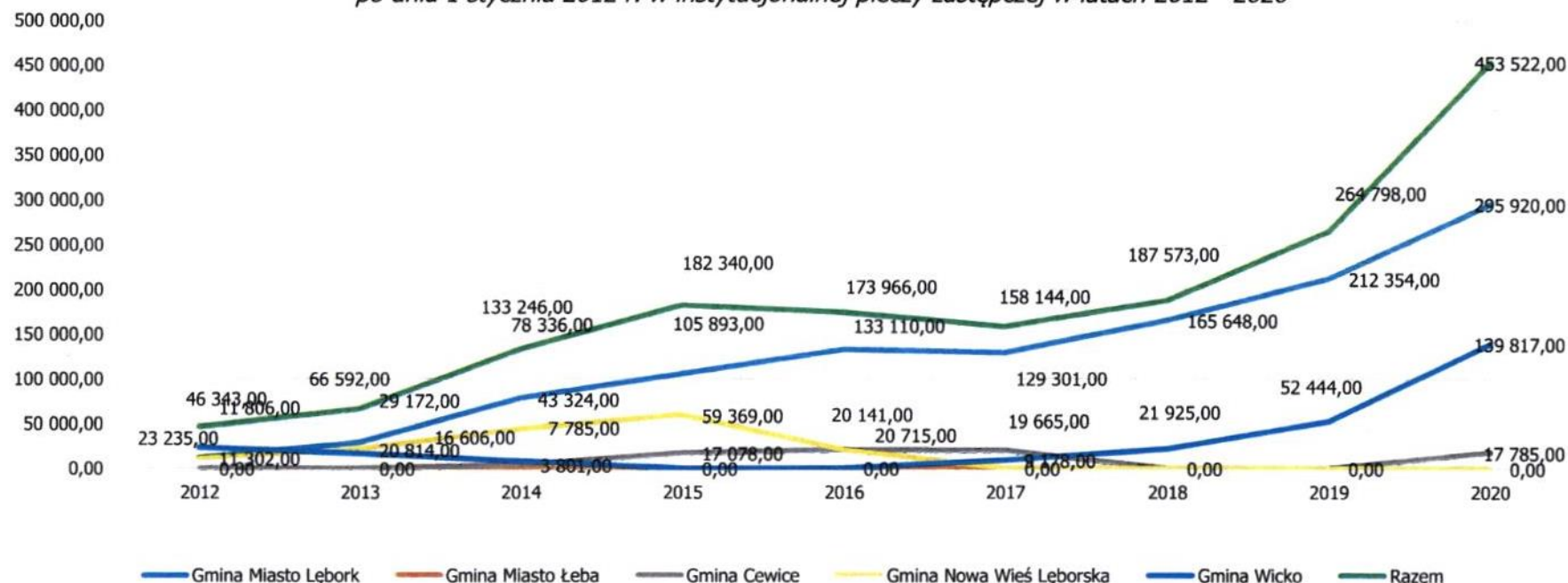
W 2020 roku gminy partycypowały w ponoszeniu wydatków na dzieci umieszczone po 1 stycznia 2012 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wysokość współfinansowania określona jest na poziomie odpowiednio 10% średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy, 30% w drugim roku i 50% w trzecim i następnych latach. Zawarte ze wszystkimi gminami z terenu powiatu lęborskiego (Lębork, Łeba, Cewice, Nowa Wieś Lęborska, Wicko) porozumienia, określają zasady zwrotu tych wydatków zarówno w zakresie pieczy rodzinnej jak instytucjonalnej. Wysokość tego współfinansowania za 2020 rok dotyczące pieczy instytucjonalnej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2020

Wyszczególnienie	2012 rok		2013 rok		2014 rok		2015 rok		2016 rok		2017 rok		2018 rok		2019 rok		2020 rok	
Gmina	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł
Gmina Miasto Łęborg	6	11.806	7	29.172	9	78.336	7	105.893	9	133.110	13	129.301	15	165.648	14	212.354	16	295.920
Gmina Miasto Łeba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gmina Cewice	0	0	0	0	1	3.801	3	17.078	1	20.715	1	19.665	0	0	0	0	1	17.785
Gmina Nowa Wieś Lęborska	6	11.302	6	20.814	4	43.324	4	59.369	3	20.141	0	0	0	0	0	0	0	0
Gmina Wicko	7	23.235	3	16.606	1	7.785	0	0	0	0	3	9.178	2	21.925	5	52.444	6	139.817
Razem	19	46.345	16	66.593	15	133.249	14	182.341	13	173.966	17	158.146	17	187.574	18	264.798	23	453.522

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2020

Wykres 7. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2020



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2020.

Na terenie powiatu lęborskiego do dnia 31 sierpnia 2020 roku funkcjonowała Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Lęborku zapewniająca opiekę dzieciom pozbawionym całkowitej lub częściowej opieki rodzicielskiej – łączna ilość miejsc 30 (w tym 28 miejsc – funkcja socjalizacyjna, 2 miejsca - mieszkanie usamodzielnienia) – przeznaczona dla dzieci powyżej 10 roku życia (na podstawie uchwały Nr VIII/54/2015 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 2 czerwca 2015 roku w sprawie nadania Statutu Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Lęborku oraz uchwały nr 58/2015 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 17 lipca 2015 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Lęborku). Decyzją Nr 5/2011 z dnia 15 maja 2009 roku, zmienioną decyzją z dnia 31 grudnia 2012 roku Wojewoda Pomorski wyraził zgodę na funkcjonowanie Placówki posiadającej 28 miejsc w obiekcie przy ul. Gdańskiej 40 i 2 miejsca funkcjonujące, jako mieszkanie usamodzielnienia w budynku przy ul. Gdańskiej 6a/13. Postanowieniem z dnia 25 lipca 2014 roku wyraził zgodę na czasowe tj. do dnia 31 grudnia 2016 roku przeniesienie tej Placówki z siedziby przy ul. Gdańskiej 40 do budynku przy ul. Okrzei 15 w Lęborku. W związku z powyższym od 8 sierpnia 2014 roku Placówka mieściła się pod ww. adresem. W dniu 16 czerwca 2016 roku Powiat Lęborski wystąpił do Wojewody Pomorskiego celem umożliwienia dalszego funkcjonowania tej jednostki na dotychczasowych zasadach. Wymagana decyzja w tej sprawie obowiązywała do dnia 31 grudnia 2020 roku (postanowienie nr PS-VI.9421.13.2016 z dnia 16 grudnia 2016 roku).

W dniu 27 sierpnia 2020 roku Wojewoda Pomorski zezwolił Powiatowi Lęborskiemu z siedzibą w Lęborku na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego o nazwie Dom dla Dzieci „Zakątek” w obiekcie przy ul. Ogrodowej 8C w Nowej Wsi Lęborskiej, która posiada 14 miejsc oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego o nazwie Dom dla Dzieci „Siedlisko” w obiekcie przy ul. Ogrodowej 8D w Nowej Wsi Lęborskiej, która posiada 14 miejsc, w tym 13 miejsc typu socjalizacyjnego i 1 miejsce typu interwencyjnego. Tym samym funkcjonujące w strukturach przekształconej Placówki mieszkanie usamodzielnienia zostało także przekształcone w mieszkanie chronione treningowe dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku w w/w placówkach w Nowej Wsi Lęborskiej, przebywało 26 wychowanków (w tym 19 dzieci z terenu powiatu lęborskiego, 5 dzieci z terenu powiatu starogardzkiego, 1 dziecko z powiatu gdańskiego i 1 z powiatu słupskiego).

Głównymi powodami umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim były:

- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- uzależnienie rodziców – od alkoholu,

- długotrwała lub ciężka choroba rodziców.

Nie odnotowano natomiast umieszczeń dzieci w placówce z powodu sieroctwa, ubóstwa czy pobytu za granicą rodziców.

Celem porównania funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się ilość wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i wszystkich miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim w latach 2006 - 2020.

**Tabela 15. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej
w powiecie łębskim w latach 2006 – 2020 wg stanu na 31 grudnia danego roku**

Wyszczególnienie	Rok														
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość wychowanków w pieczy instytucjonalnej	118	111	97	98	74	69	47	24	34	30	30	30	28	25	26

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku wytaczał powództwo o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych w przypadku dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2020 roku wystąpiono z powództwem wobec 6 dzieci. W poprzednim roku Sąd zasądził alimenty w kwotach od 100,00 zł do 200,00zł miesięcznie.

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem 9 skierowań dzieci do pieczy instytucjonalnej, z tego uchylono takie dokumenty w stosunku do 2 dzieci. Wszyscy ci małoletni pochodzili z terenu powiatu łębskiego.

W celu przedstawienia ilości wydanych skierowań do instytucjonalnej pieczy zastępczej w ostatnich latach przedstawiono poniższą tabelę, uwzględniającą przyjęcia dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w latach 2006 – 2020 w powiecie łębskim.

**Tabela 16. Skierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu łębskiego
w latach 2006 – 2020**

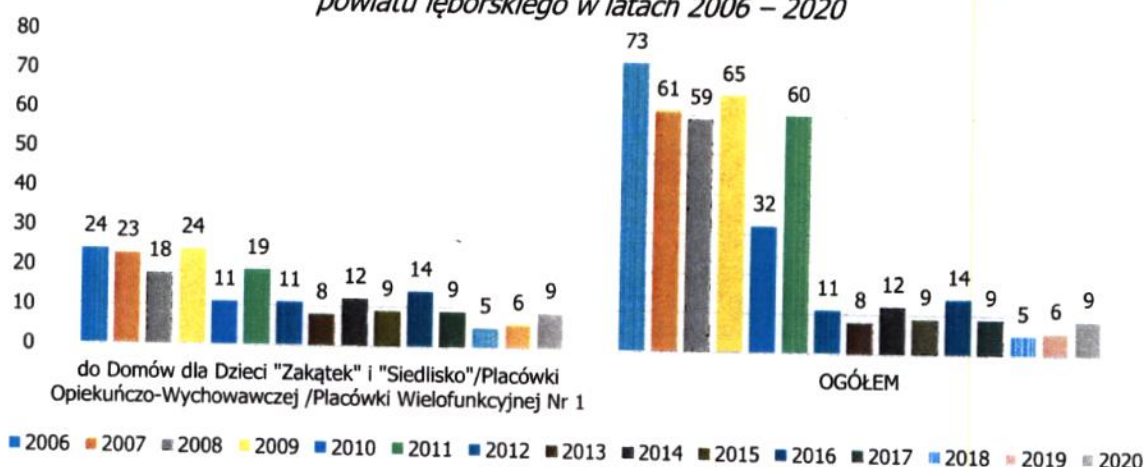
Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość wydanych skierowań dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu łębskiego w danym roku	73	61	59	65	32	60	11	8	12	9	14	9	5	6	9
w tym do Domów dla Dzieci „Zakątek” i „Siedlisko” / do 31.08.2020r.-Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Łęborku	24	23	18	24	11	19	11	8	12	9	14	9	5	6	9

*bez uwzględnienia skierowań wydanych w związku z przekształceniem Placówki w Domy dla Dzieci „Zakątek” i „Siedlisko”.

W tym w 2020 roku 2 skierowania nie zostały zrealizowane.

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020

Wykres 8. Skierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu łęborskiego w latach 2006 – 2020



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

Zgodnie z obowiązującym w obszarze polityki społecznej dążeniem do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, kładzie się nacisk na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, ale przede wszystkim na kwestię umieszczania dzieci poza rodziną generacyjną tylko w ostateczności i po wyczerpaniu wszelkich środków i działań. Wciąż jednak brak chętnych kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, co uwarunkowane jest medialnym i społecznym niezrozumieniem pełnienia tej ważnej i trudnej roli oraz niedofinansowaniem obszarów społecznych w tym zakresie. Występuje więc potrzeba zapewnienia miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie przy jednoczesnym zintensyfikowaniu działań w zakresie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym w placówkach poza powiatem łęborskim przebywało łącznie 8 dzieci z naszego powiatu, w tym w 2020 roku umieszczono 1 dziecko. W placówkach przebywało: w Placówce Regionalnej w Gdańsku – 1 dziecko, w domach dla dzieci Towarzystwa „Nasz Dom” w Słupsku – 1 dziecko i w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Pogórze – 1 dziecko, w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Skopaniu – 1 dziecko, w Placówce Socjalizacyjnej w Człuchowie – 3 dzieci oraz w Powiatowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Wodzisławiu Śląskim – 1 dziecko. Z tytułu pobytu naszych dzieci umieszczonych w placówkach na terenach innych powiatów, wydatki powiatu wynosiły łącznie 397.345,38 zł.

Instytucjonalną pieczę zastępczą w ostatnim roku opuściło łącznie 6 wychowanków, w tym 3 usamodzielniało się, 2 wychowanków powróciło do rodziny naturalnej i 1 małoletnia została przeniesiona do rodzinnej pieczy zastępczej. Nie przeprowadzono w 2020 roku ani w roku poprzednim, przysposobienia wychowanków.

Tabela 17. Liczba dzieci opuszczających instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2020

Wyszczególnienie	Rok								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba dzieci opuszczających placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w tym :	33	31	4	11	15	9	8	7	6
do domu rodzinnego	3	5	1	2	6	3	3	-	2
do rodziny zastępczej	6	1	-	2	3	-	-	-	1
do adopcji	18	17	1	-	-	-	-	-	-
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	2	-
do instytucjonalnej - innej placówki	1	-	-	-	-	1	-	-	-
program usamodzielnienia	5	8	2	7	6	5	5	5	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2020 w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych powiatu łęborskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Stan zatrudnienia w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powiatu łęborskiego według stanu na 31.12.2020 roku

Wyszczególnienie	Dom dla Dzieci „Zakątek” Dom dla Dzieci „Siedlisko” Centrum Obsługi Domów dla Dzieci
Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2020 roku	25
w tym zajmujących się opieką i wychowaniem	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

Dochody z tytułu odpłatności za pobyt dzieci pochodzących spoza powiatu łęborskiego w 2020 roku wyniosły łącznie: 523.003,93 zł, w tym: Powiat Starogardzki: 367.453,00 zł, Powiat Gdański: 87.757,10 zł i Miasto Słupsk: 67.793,83 zł. Wydatki Placówki w 2020 roku wyniosły łącznie 1.654.407,48 zł.

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka na rok 2020 wynosił (na podstawie Zarządzenia Starosty Nr 35/2020 z dnia 1.09.2020 roku) w Domu dla Dzieci „Zakątek” – 4.555,70 zł i Domu dla dzieci „Siedlisko” - 6.469,55 zł. (zgodnie z pismem Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 29.07.2020 roku znak PS-VIII.9421.40.2020.MI)

W 2020 roku w ramach procesu usamodzielniania wychowanków pochodzących z terenu naszego powiatu opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą - całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze, realizowano zadania w zakresie pomocy na usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem dla 13 wychowanków:

- pomoc na kontynuowanie nauki otrzymywało 7 wychowanków w łącznej wysokości 29.436,00 zł (wysokość pomocy na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to 526,00 zł miesięcznie),
- pomoc na zagospodarowanie zrealizowano dla 4 wychowanków na łączną kwotę 7.885,00 zł,
- pomoc na usamodzielnienie wypłacono 4 wychowankom w łącznej wysokości 14.678,00 zł.

W 2020 roku nasza jednostka podejmowała oddziaływania w obszarze wsparcia przekształcania i funkcjonowania pieczy instytucjonalnej:

- odbywano spotkania merytoryczne związane z przekształceniem placówki,
- zorganizowano wizytę studyjną w PCPR w Wejherowie w związku z wdrażanym procesem przekształcania placówki, z uwzględnieniem wizji powstałych na tym terenie placówek i omówienia wymaganej dokumentacji - 11.03.2020r.,
- w ramach projektu pn. Wsparcie Postępu – Rozwój usług społecznych w powiecie lęborskim dokonano zakupu mebli, pomocy dydaktycznych i edukacyjnych i wyposażenia - w tym biurek, łóżek, krzeseł, lampek na biurko, szaf, komód, stolików, sprzętów AGD o wartości 82.893,30 zł,
- współpracowano w zakresie przygotowania statutów i regulaminów organizacyjnych przekształcanych jednostek,
- zorganizowano spotkanie z młodzieżą placówki w obszarze procesów usamodzielniania – 02.03.2020r.,
- wdrożono działania kontrolne, z uwzględnieniem bieżącej sprawozdawczości - na mocy Uchwały nr 194/2020 z dnia 15 kwietnia 2020r. w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówką opiekuńczo-wychowawczą i placówką wsparcia dziennego, a po przekształceniu się jednostki w Dom dla Dzieci „Siedlisko” i Dom dla Dzieci „Zakątek” – na mocy Uchwały nr 253/2020 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2020r. w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i placówką wsparcia dziennego,
- zorganizowano dla pracowników Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Lęborku „Warsztaty z zakresu organizacji pracy opiekuńczo-wychowawczej” - 19.06.2020 roku,
- zapewniono wsparcie finansowe na rzecz bieżącego funkcjonowania placówek, w tym wynagrodzeń w szczególności związanych z wykonywaniem zadań w czasie obowiązkowej izolacji związanej z zarażeniem Covid-19 – 56.200,00 zł,
- zorganizowano dla pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej szkolenia prowadzone przez zewnętrzne podmioty, tj. „Kurs z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej” w dniach 23.06.2020r., 24.06.2020r., 25.06.2020r. oraz cykl warsztatów mających na celu wzmocnienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych kadry placówek pn. „Psychoedukacja w bezpośredniej pracy z dzieckiem” w dniach 18.11.2020r., 25.11.2020r., 03.12.2020r., 16.12.2020r.,

- wyposażono Dom dla Dzieci „Zakątek” oraz Dom dla Dzieci „Siedlisko” w środki ochrony indywidualnej, sprzęt komputerowy, sprzęt audiowizualny, urządzenia wielofunkcyjne i multimedialne oraz wyposażenie miejsc kwarantanny poprzez przystąpienie przez naszą jednostkę do projektu pn. *„Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19”* o wartości 142.740,00zł, w tym 4.779,60 zł na miejsca kwarantanny,
- zapewniano obsługę formalno-merytoryczną oraz wsparcie dla osób umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez umożliwienia korzystania z działań i usług świadczonych w ramach projektu pn. *„Wsparcie postępu – Rozwój usług społecznych w Powiecie Lęborskim”* – w tym np. terapii indywidualnych i grupowych dla małoletnich, wsparcia edukacyjnego – korepetycji przedmiotowych, diagnoz, sfinansowania kolonii i obozów, a także superwizji indywidualnych i grupowych dla kadry Domów,
- współuczestniczono cyklicznie w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ponadto dokonano kontroli w Domu dla Dzieci „Zakątek” oraz Domu dla Dzieci „Siedlisko” w obszarze zapewniania małoletnim korzystania z przysługujących im świadczeń zdrowotnych oraz umożliwienia kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej⁸. Kontroli dokonano w dniach 14.-30.10.2020 roku wraz z wydaniem zaleceń pokontrolnych w tym obszarze.

Placówki w 2020 roku przystąpiły jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów do przygotowania i wdrożenia projektu powiatu lęborskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborski*. Domy odpowiedzialne są za zadanie 6 - *Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwój usług społecznych realizowanych przez Placówkę*. W ramach tego zadania projekt skierowany jest do łącznie 28 osób – Uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia. Projekt będzie obejmował m.in. takie przedsięwzięcia jak:

- wsparcie organizacji czasu wolnego – kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży przebywających w Domach,
- diagnozy i wytyczne do terapii,
- usługi zdrowotne – konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
- zajęcia animacyjne,
- udział w ogólnodostępnych zajęciach alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- zajęcia edukacyjne – korepetycje przedmiotowe.

⁸ na podstawie uchwały nr 253/2020 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i placówką wsparcia dziennego

III.3. Projekty na rzecz rozwoju usług społecznych - wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

III.3.1. Projekt pn. Wsparcie Postępu – Rozwój usług społecznych w powiecie łębarskim

Projekt pn. *Wsparcie Postępu – Rozwój usług społecznych w powiecie łębarskim*, realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, którego celem jest zwiększona liczba trwałych miejsc świadczenia usług społecznych. Celem głównym Projektu jest dążenie do zapewnienia adekwatnego do potrzeb lokalnej społeczności powiatu łębarskiego - dostępu do usług społecznych świadczonych w na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin należących do następujących grup społecznych: osób z niepełnosprawnością, przewlekłe i ciężko chorych oraz objętych systemem pieczy zastępczej. Okres realizacji projektu to 1.11.2018-28.02.2021. W ramach zadania PCPR w Łęborku Projekt skierowany był do łącznie 145 osób – uczestników projektu oraz do osób z ich otoczenia, tj.:

- osoby przebywające w pieczy zastępczej – to osoby w wieku 0-25 roku życia, przebywające w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą – to osoby w wieku 18-25 roku życia, usamodzielniane opuszczające rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą,
- opiekunowie zastępczy i rodzice naturalni - to osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą (rodzice zastępczy rodzin spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz prowadzący rodzinne domy dziecka, a także kandydaci na opiekunów zastępczych) oraz rodzice naturalni małoletnich przebywających w pieczy zastępczej.

W ramach zadania PCPR w Łęborku Projekt objął wsparciem 145 osób – Uczestników oraz osób z ich otoczenia – członków ich rodzin zastępczych (rodzinnych domów dziecka).

Realizację poszczególnych działań na rzecz pieczy zastępczej w ramach projektu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 19. Działania PCPR w Łęborku w ramach projektu
pn. „Wsparcie Postępu – rozwój usług społecznych w Powiecie Łębarskim”**

LP.	NR PUNKTU/DZIAŁANIE PCPR w ŁĘBORKU	REALIZACJA ZADAŃ - DZIAŁANIA
1.	poz. 1 Konsultacje i poradnictwo psychologiczne	Konsultacje i poradnictwo psychologiczne świadczone w ramach projektu stanowi specjalistyczne wsparcie świadczone przez psychologów – terapeutów traumatologów seksuologów dziecięcych oraz psychologa poznawczo-behawioralnego. Objęci byli tu ono pomocą psychoedukacyjną opiekunowie osób małoletnich i kandydaci na rodzinę adopcyjną, w przypadkach dzieci korzystających z psychoterapii. Zrealizowano – przez 3 psychologów - dla 3 opiekunów 23 godzin konsultacji i poradnictwa specjalistycznego w okresie sprawozdawczym. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 7.620,00 zł.
2.	poz. 2 Konsultacje i poradnictwo pedagogiczne	Konsultacje i poradnictwo pedagogiczne świadczone było w ramach projektu dla opiekunów zastępczych i ich podopiecznych oraz dla rodziców naturalnych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Spotkania te odbywały się w Punkcie Wsparcia Dziecka i Rodziny. Odbyły się 44 godzin konsultacji i poradnictwa. Ze wsparcia pedagogicznego korzystało 11 opiekunów zastępczych i małoletnich pod ich opieką. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 10.639,96 zł.

3.	poz. 3 Diagnoza i wytyczne do terapii małoletnich przyjmowanych i przebywających w pieczy zastępczej	W ramach projektu dokonano następujących diagnoz: - psychofizyczne osób małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej – 26 diagnoz, - psychotraumatologiczne – dzieci przebywających w pieczy zastępczej – 2 diagnozy. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 34.095,20 zł.
4.	poz. 4 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne psychiatryczne dla małoletnich w pieczy zastępczej	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne psychiatryczne dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej zrealizowano w okresie sprawozdawczym w ilości 58 godzin i objęło 34 osoby - były to jednostkowe konsultacje, natomiast 17 małoletnich jest objętych stałą opieką medyczną. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 48.300,00 zł.
5.	poz. 5 Terapia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej i opiekunów zastępczych –indywidualna	Terapia osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej oraz opiekunów zastępczych w okresie sprawozdawczym obejmowała: - terapia systemowa – 1 psycholog – 1 osoba – 11,5 godz., - psychoterapię traumatologiczną dzieci, które doświadczyły przemocy seksualnej – 2 dzieci – 45 godzin, - terapię poznawczo-behawioralną – 3 osoby małoletnie – 2 psychologów - 75 godzin, - zajęcia terapeutyczne - fizjoterapię – 1 osoba małoletnia - 89 godzin, - terapię rodzinną – 1 psycholog – 2 osoby – 11,5 godziny, - terapię psychotraumatologiczną – doświadczeń traumatycznych – 2 psychologów - 8 osób małoletnich – 191,4 godzin, - terapię doświadczeń traumatycznych opiekunów zastępczych – 1 psycholog – 1osoba – 6 godzin, - terapię dietetyczną – 1 dietetyk – 3 osoby małoletnie oraz konsultacja dla 3 opiekunów – 18 spotkań, - terapię logopedyczną – 2 osoby małoletnie – 1 logopeda – 68 godzin. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 117.250,00 zł.
6.	poz. 6 Terapia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej-grupowa -udział w terapii ogólnodostępnej	Zajęcia terapeutyczne grupowe, w ramach których realizowano wsparcie dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej w okresie sprawozdawczym to łącznie 133 osobogodziny: - „metoda Dobrego startu” – aktywizowania rozwoju psychomotorycznego i rehabilitacji psychomotorycznej. Zajęcia ukierunkowane na jednoczesne rozwijanie funkcji językowych, funkcji spostrzeżeniowych: wzrokowych, słuchowych, dotykowych, kinestetycznych (czucie ruchu) i motorycznych oraz współdziałanie między tymi funkcjami, tzn. integracji percepcyjno-motorycznej – 5 osób, - „Ortografitti z Bratkiem” – dzieci rozwijały i doskonaliły: umiejętności czytania: techniki, tempa, rozumienia czytanej treści; umiejętności poprawnego pisania pod względem graficznym i ortograficznym; umiejętności poprawnego mówienia; poziom kompetencji emocjonalnych i odporności emocjonalnej; właściwy poziom umiejętności społecznych; system motywacji i zainteresowania – 3 osoby, - „metoda Instrumental Enrichment” - to metoda terapii funkcji poznawczych zapoczątkowanej przez psychologa profesora Reuvena Feuersteina. Metoda ta nazywana jest również "uczeniem się przez doświadczenie w mediacji". Podstawową zasadą metody Instrumental Enrichment jest to, że wszyscy ludzie mają zdolność do usprawniania swoich procesów uczenia się. Bez względu na pojawiające się trudności w uczeniu się, zapamiętywaniu czy rozwoju dzięki Metodzie Instrumental Enrichment jesteśmy w stanie znacznie usprawnić funkcjonowanie kluczowych procesów poznawczych – 6 osób. Wydatek w okresie 01.01.2019-31.12.2020: 21.970,00 zł.
7.	poz. 7 Wsparcie edukacyjne małoletnich w pieczy zastępczej-korepetycje	Zrealizowano wsparcie edukacyjne – korepetycje dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej. To zajęcia indywidualne lub w małych grupach celem wsparcia edukacyjnego, wyrównywania szans edukacyjnych i rozwoju podopiecznych pieczy zastępczej. Korepetycje były dostępne dla osób z rodzin zastępczych i Placówki Opiekunczo-Wychowawczej. Małoletni umieszczani w pieczy zastępczej częściej mają deficyty edukacyjne co wynika najczęściej z wcześniejszych zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych. Wymagają, szczególnie w początkowym okresie od umieszczenia w pieczy zastępczej, podejmowania zintensyfikowanych działań niwelujących te różnice. Wsparcie edukacyjne dostępne było dla osób mających trudności edukacyjne poświadczane słabszymi wynikami szkolnymi zweryfikowane na podstawie wydruków ocen i ze świadectw. W ramach projektu zrealizowano tu następujące wsparcie: - 67godz.-j.angielski-11os. - 118godz.-matematyka-11os. - 6godz.-j.polski-1os. - 18godz.-fizyka-1os. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 38.117,13 zł.
8.	poz. 8 Kolonie/obozы socjoterapeutyczne/ edukacyjne – indywidualnie wg potrzeb małoletnich w pieczy zastępczej-dofinansowanie	Kolonie i obozы socjoterapeutyczne i edukacyjne - wybrane w opracowaniu indywidualnych ścieżek reintegracji wg indywidualnych potrzeb, możliwości i predyspozycji osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej). Sfinansowanie udziału w zorganizowanych ogólnodostępnych formach wypoczynku koloniach lub obozach trwających min. 10 dni. Dzieci i młodzież uczestniczyły w tej formie zajęć z innymi rówieśnikami, na powszechnych zasadach, bez względu na stygmatyzowanie przebywaniem w pieczy zastępczej. Dofinansowanie dotyczyły wyjazdów edukacyjnych, gdzie oprócz wypoczynku i rekreacji, rozwijały posiadaną wiedzę, umiejętności, zainteresowania i talenty to np. obozы nauki języka obcego, rozwoju zainteresowań np. taneczne, przygodowe, sportowe, jazdy konnej, fotograficzne, itp. Była to też nauka samodzielności oraz wpajania zasad współżycia społecznego i norm społecznych. Wysokość dofinansowania uzależniona była od ceny i możliwości finansowych opiekunów/PO-W - maksymalnie 90% ceny, w części niedofinansowanej z innych środków publicznych. W 2020 roku zabezpieczono tę formę wsparcia dla 24 osób małoletnich. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 48.467,30 zł.

9.	poz. 9 Grupa Wsparcia Pieczy Zastępczych - zajęcia prowadzą opiekunowie zastępczy - wolontariat-materiały do zajęć	Przeprowadzono spotkania grupy wsparcia dla osób pełniących funkcję rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka. Spotkania grupy wsparcia mają na celu wymianę doświadczeń opiekunów zastępczych, zapobieganie izolacji rodzin. To spotkania tematyczne i warsztaty prowadzone przez samych opiekunów zastępczych i zaproszonych przez nich specjalistów. Ideą grupy wsparcia samo organizowanej się przez opiekunów zastępczych jest samopomoc, czyli wzajemna pomoc, korzystanie z siły i wsparcia grupy osób o podobnych doświadczeniach. Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. Wartością grup wsparcia jest zaangażowanie uczestniczących w nich osób oraz ich gotowość do wprowadzania zmian w swoim życiu i rodzinie. W grupach uczestniczą osoby znajdujące się w różnych momentach funkcjonowania rodziny zastępczej, rodziny z różnymi doświadczeniami, przez co możliwe jest uzyskiwanie i dawanie wsparcia w sytuacjach życiowych (dzielenie się doświadczeniami, przeżywanymi emocjami, sposobami rozwiązywania problemów). Aby wzmocnić motywację opiekunów do samoorganizowania się zasadne było zabezpieczenie miejsca spotkań (Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny) oraz zabezpieczenie materiałów do wspólnych zajęć manualnych i poczęstunku. To także spotkania ze specjalistami - trenerami - spotkania tematyczne z elementami psychoedukacji będące przedmiotem zainteresowania rodziców zastępczych, tak aby nastąpił wzrost ich kompetencji opiekuńczo - wychowawczych. W dniach: 21.08.2020 roku i 11.09.2020 roku Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 1.314,14 zł.
10.	poz. 10 Grupa Wsparcia Pieczy Zastępczej-opiekunów zastępczych – zajęcia z trenerami	
11.	poz. 11 Szkolenia/warsztaty/kursy rozwijające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze opiekunów zastępczych PCPR/PO-W	Szkolenia rozwijające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze opiekunów zastępczych, osób wykonujących zadania na rzecz pieczy zastępczej w PCPR i Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej – pn. Agresja i autoagresja u dzieci Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 9.972,09 zł.
12.	poz. 12 Szkolenia/warsztaty/kursy rozwijające kompetencje społeczne opiekunów zastępczych	Doskonalenie kompetencji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą-udział opiekunów zastępczych w ogólnodostępnych szkoleniach, warsztatach, kursach rozwijających kompetencje społeczne. Wzrost kompetencji społeczno-zawodowych opiekunów zastępczych wpływa na poprawę funkcjonowania rodziny, zwiększenie ich mobilności, poprawia jakość świadczonej pieczy, podniesienie aktywności społeczno-zawodowej. Były to kursy: - pierwszej pomocy przedmedycznej Ochotniczej Służby Ratowniczej - kurs prawa jazdy kat. B dla opiekuna zastępczego - „Psychoedukacja w bezpośredniej pracy z dzieckiem” (kurs prawa jazdy dostępny był tylko w uzasadnionych przypadkach zamieszkiwania na obszarach wiejskich lub przebywanie w okresie pełnienia funkcji rodziny zastępczej minimum 3 podopiecznych - wynika to z diagnozy w takich przypadkach problemu braku możliwości zapewnienia optymalnej jakości pieczy zastępczej (np. znaczne trudności w dotarciu do specjalistów). Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 4.240,00 zł.
13.	poz. 13 Superwizja opiekunów zastępczych: RDD, rodziny zawodowe, niezawodowe, spokrewnione	Realizowano superwizję opiekunów zastępczych w czterech grupach - w podziale na opiekunów spokrewnionych i niezawodowych rodzin zastępczych (1 grupa) oraz opiekunów rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka (2 grupa), a także osób wykonujących zadania w zakresie pieczy zastępczej – PO-W (3 grupa) i PCPR (4 grupa). Sesje superwizyjne – indywidualne i grupowe mają na celu doskonalenie kompetencji, poszerzenie wiedzy i umiejętności osób wykonujących zadania w zakresie pieczy zastępczej, poprawę jakości świadczonych usług oraz nawiązanie przez te osoby relacji partnerskiej współpracy. Zrealizowano 72,5 godzin superwizji. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 35.400,00 zł.
14.	poz. 14 Superwizja osób wykonujących zadania związane z pieczą zastępczą – PCPR/POW	
15.	poz. 15 Warsztaty umiejętności rodzicielskich - rodzin zastępczych (opiekunów z dziećmi) -1dn.wyjazdowe	Warsztaty umiejętności rodzicielskich - rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych - opiekunów wraz z dziećmi – 1-dniowe wyjazdowe oraz rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka - opiekunów wraz z dziećmi - 4dniowe wyjazdowe. W związku z obostrzeniami sanitarnymi obowiązującymi przez stan pandemii w 2020 roku nie zorganizowano tych warsztatów wyjazdowych dla opiekunów zastępczych. W zastępstwie uzyskano zgodę Instytucji Zarządzającej i dokonano zakupu planszowych gier edukacyjnych-47 szt. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 13.153,31 zł. Wydatek w okresie 01.01.2019-31.12.2020: 41.271,29 zł.
16.	poz. 16 Warsztaty umiejętności rodzicielskich - rodzin zastępczych zawodowych: RDD i zawodowych (opiekunów z dziećmi) -4dn.-wyjazdowe	
17.	poz. 17 Wyjazdy edukacyjno-integracyjne dla rodzin zastępczych-dzieci z opiekunami	Mały to być przedsięwzięcia polegające na organizacji i przeprowadzaniu wyjazdów dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. W związku z obostrzeniami sanitarnymi obowiązującymi przez stan pandemii w 2020 roku, unikając sytuacji przebywania wielu osób z różnych środowisk w zamkniętej przestrzeni np. podczas transportu, zorganizowano tu w zastępstwie I Rodzinny Rajd Rowerowy. Było to działania animacyjne lokalne środowisko pieczy zastępczej i tworzenie przestrzeni dla rodzinnych aktywności-organizacji czasu wolnego. Przedsięwzięcia dedykowane są dla wychowanków pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej – wraz z opiekunami. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 6.825,68 zł.
18.	poz. 18 Spotkania integracyjne dla rodzin zastępczych i PO-W (dzieci z opiekunami)	Spotkania integracyjne dla małoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka - dzieci z opiekunami - w związku z obostrzeniami sanitarnymi obowiązującymi przez stan pandemii w 2020 roku, unikając sytuacji przebywania wielu osób z różnych środowisk w zamkniętej przestrzeni np. podczas transportu oraz zorganizowano pobyt w dniu 18.08.2020 roku w Łeba Park w Nowęcinie. Wzięło w nim udział 69 osób. Ponadto, w zastępstwie uzyskano zgodę Instytucji Zarządzającej i dokonano zakupu planszowych gier integracyjnych-47 szt. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 17.900,00 zł.

19.	poz. 19 Specjalista pracy z rodziną w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	Celem zadania jest zabezpieczenie wsparcia dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej rodzinnej – rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Specjalista pracy z rodziną w ramach projektu świadczy pomoc rodzinom zastępczym i RDD, przede wszystkim: – przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym RDD planu pomocy dziecku oraz jego ewaluacja i monitoring, – udzielanie pomocy w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, – pomoc w nawiązaniu wzajemnego kontaktu, – zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej, – udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, – współpraca z asystentem rodziny przy opracowaniu planu pracy z rodziną, skoordynowanego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, – sporządzanie opinii w przedmiocie ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej i możliwości powrotu dziecka do jego rodziny na potrzeby postępowania sądowego w tej sprawie, – sporządzania opinii w przedmiocie m.in.: umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka większej liczby dzieci, w przypadku rodzeństwa; opinii dla rodziny zastępczej niezawodowej, która będzie starała się o zawarcie umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej; opinii w przedmiocie umieszczenia w rodzinie większej liczby dzieci, gdy sprawa dotyczy rodzeństwa, – konsultacje oceny sytuacji dziecka oraz dokonywanej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, – współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi w zakresie realizowanych zadań. Wydatek w okresie 01.01.2019-31.12.2020: 37.041,27 zł.
20.	poz. 20 Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny- rodzin zastępczych, RDD, rodziców naturalnych -wynajem mieszkania- czynsz, media, środki czystości	Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny (PWDziR) - to miejsce realizacji zadań pieczy zastępczej zaplanowanych w projekcie - prowadzenie działań projektowych np. wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, pedagogicznego, terapii, diagnoz, konsultacji, dyżurów lekarza psychiatrów, warsztatów, grup wsparcia pieczy zastępczej oraz celem organizacji spotkań dzieci z pieczy zastępczej z rodzicami naturalnymi. W warunkach funkcjonowania PCPR nie było miejsca na prowadzenie w/w działań. Jego prosperowanie i organizacja w nim planowanych działań znacznie wpłynęło na jakość świadczonych dotąd usług społecznych, umożliwiło wzrost ich ilości oraz wprowadzenie usług nowego rodzaju. Zajęcia dla podopiecznych pieczy zastępczej prowadzone były tu w jak najbardziej zbliżonych do domowych, przyjaznych pomieszczeniach i aranżacji, co pozytywnie wpływa na atmosferę prowadzonych zajęć, zwiększając ich skuteczność i jakość organizowanego wsparcia. PWDziR funkcjonuje od 01.12.2018. Wydatek w okresie 01.12.2018-31.12.2020: 41.586,30 zł
21.	poz. 21 Osoba prowadząca Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny w PCPR	Bezpośredni nadzór nad ww. Punktem Wsparcia Dziecka i Rodziny pełniła osoba wyznaczona przez Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku – Osoba prowadząca PWDziR. Do zadań jego należało m.in.: 1.Organizacja i prowadzenie Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny - jako miejsca, w odrębnym lokalu, do realizacji zadań pieczy zastępczej zaplanowanych w w/w projekcie; 2.Uzgadnianie możliwości i terminów korzystania (przebywania) w PWDziR przez osoby uprawnione; 3.Uzgadniania z osobami uprawnionymi do korzystania z PWDziR odpowiedzialności za: – pobranie kluczy, otwarcia i zamknięcia lokalu po zakończeniu zajęć, podpisania oświadczenia o zapoznaniu się z Regulaminem PWDziR, wpisu do Ewidencji Korzystania z PWDziR (dostępnej w PWDziR), w szczególności dokładnego terminu przebywania w lokalu, wskazania wszystkich osób obecnych i złożenie własnoręcznego czytelnego podpisu, – wykonania prac porządkowych tj. przywrócenia estetyki miejsca do stanu pierwotnego, wyłączenia wszystkich urządzeń elektrycznych, wyłączenia światła, zamknięcia wszystkich okien oraz zastosowania się do zasad dotyczących właściwego zabezpieczenia lokalu, – zdanie kluczy do Osoby Prowadzącej lub innej wskazanej osoby, – osoba ta ponosi odpowiedzialność za zdrowie i bezpieczeństwo osób obecnych w tym czasie w lokalu. 4.Sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem i korzystaniem osób z PWDziR zgodnie z Regulaminem uczestnictwa w projekcie – Regulaminem Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny, w szczególności nad: a) przestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa i przeciwpożarowych, b) korzystaniem z wyposażenia znajdującego się w mieszkaniu zgodnie z jego przeznaczeniem, c) poszanowaniem sprzętów i wyposażenia lokalu oraz naprawą ewentualnych zniszczeń wyposażenia i ponoszenie kosztów zawinionych przez siebie uszkodzeń, d) dbaniem i chronieniem przed uszkodzeniem lub dewastacją części budynku przeznaczonych do wspólnego użytkowania jak korytarze, klatki schodowe oraz otoczenie budynku, e) dbałością o bezpieczeństwo własne oraz innych osób przebywających w lokalu, f) przestrzeganiem całkowitego zakazu wnoszenia i spożywania alkoholu i/lub środków psychoaktywnych na terenie lokalu i w jego otoczeniu, g) wnoszeniem i pozostawianiem jakichkolwiek przedmiotów bez zgody osoby prowadzącej PWDziR lub innych wskazanych osób, h) oszczędnym korzystaniem z mediów, 5.Utrzymanie lokalu w należytym porządku i czystości; 6.Prowadzenie pełnej dokumentacji związanej z funkcjonowaniem PWDziR 7.W przypadku wystąpienia awarii, uszkodzeń lub zdarzeń mających istotne znaczenie np. włamania, zalania, pożaru, a także wypadków, w szczególności uszkodzeń ciała (itp.) - niezwłoczne zawiadomienie odpowiednich służb, a także Kierownika PCPR i/lub koordynatora realizacji działań PCPR projektu; W 2020 roku łączna ilość godzin świadczenia ww. zadań to 669godz. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 44.188,16 zł

22.	poz. 22 Mieszkanie treningowe dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą. kontynuuj.naukę-3 miejsca - wynajem mieszkania	Mieszkanie chronione treningowe funkcjonowało od 1 stycznia 2019 roku. Było formą pomocy społecznej wspierającą osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, ubóstwem i opuszczającą pieczę zastępczą, w szczególności, gdzie zapewnia się usługi bytowe, naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienie ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia samodzielnego życia. Organizacja i prowadzenie mieszkania chronionego treningowego odbywało się na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018r. w sprawie mieszkań chronionych oraz pkt. 6 Mieszkania wspomaganego załącznika nr 3 Minimalne wymagania świadczenia usług w społeczności lokalnej do załącznika nr 3 – Standardy realizacji wsparcia w zakresie działania 6.02. Usługi społeczne RPO WP 2014-2020 do regulaminu konkursu w ramach RPO IDP nr RPPM.06.02.02-IZ.00-22-002/17. W 2019 roku do mieszkania zostały skierowane w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielnienia dwie osoby, w 2020 przebywała tu 1 usamodzielniania wychowanka. Mieszkanie w ramach Projektu mogło funkcjonować do 31.12.2020 roku. Wydatek w okresie 01.01.2019-31.12.2020: 35.691,39 zł.
23.	poz. 23 Opiekun mieszkania chronionego treningowego	Do zadań opiekuna mieszkania chronionego treningowego należało m.in.: - organizacja i prowadzenie mieszkania chronionego treningowego zgodnie w/w przepisami, - koordynacja działań o charakterze administracyjnym związanych z bezpośrednim zarządzaniem mieszkaniem, w tym także sprawowanie opieki nad właściwym użytkowaniem mieszkania przez jego mieszkańców, a w szczególności sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem i korzystaniem osób z mieszkania treningowego zgodnie z uchwałami Rady Powiatu Lęborskiego w sprawie utworzenia mieszkania chronionego treningowego i szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą oraz regulaminem mieszkania chronionego treningowego, - bieżące monitorowanie poziomu funkcjonowania społecznego i stanu zdrowia mieszkańców i reagowanie w sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia czy zaprzestania zażywania leków, - współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu ich problemów, w szczególności udzielanie pomocy i wskazywanie sposobów załatwiania bieżących spraw codziennych, osobistych, urzędowych, - uczestnictwo i koordynacja w realizacji usług świadczonych w mieszkaniu w mieszkaniu wspomaganym - treningowym, - wspieranie mieszkańca mieszkania treningowego w realizacji programu usamodzielnienia lub programu wsparcia oraz dokonywanie oceny sytuacji mieszkańca warunkującej zakres i rodzaj świadczonego wsparcia, - współpraca z rodzinami mieszkańców, - współpraca z pracownikami PCPR w zakresie wydawania decyzji administracyjnych o skierowaniu do mieszkania treningowego i o ustaleniu odpłatności za pobyt w tym mieszkaniu, - przygotowanie ustalania średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkania treningowego, - prowadzenie pełnej dokumentacji związanej z funkcjonowaniem mieszkania treningowego, w szczególności w zakresie, - sporządzanie planów i poniesionych wydatków w zakresie funkcjonowania mieszkania treningowego, w ramach kalkulowanego limitu wydatków określonych w budżecie projektu oraz wnioskowanie o sfinansowanie wydatków związanych z funkcjonowaniem mieszkania treningowego zgodnie z zasadami udzielania zamówień i dokonywania zakupów w jednostce. W okresie sprawozdawczym dwie osoby pełniły funkcję opiekuna mieszkania chronionego treningowego w łącznej ilości do 60 godzin w miesiącu w rozliczeniu kwartalnym – łącznie 506 godzin realizacji ww. zadań. Wydatek w okresie 01.01.2019-31.12.2020: 34.285,48 zł.
24.	poz. 24 Zakup wyposażenia mieszkania pieczy zastępczej i chronionego treningowego	Zakup podstawowego, niezbędnego do realizacji celów funkcjonowania mieszkań – Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny oraz mieszkania chronionego treningowego – wyposażenia. Wynajęcie lokali dotyczyło umeblowanych lokali, jednak konieczne było uzupełnienie wyposażenia o brakujące meble, sprzęty oraz zabezpieczenie środków czystości, dorabianie kluczy dla pracowników i osób wykonujących zadania. W 2020 roku zakupiono pralkę i kuchenkę oraz dorabiano klucze. Wydatek w okresie 01.01.2019-31.12.2020: 6.595,06 zł.
25.	poz. 25 Transport osób na zajęcia (wynajem przewozu/zwrot kosztów dojazdów)	Transport osób na zajęcia w formie organizacji przewozu lub dokonywania zwrotu kosztów dojazdów dla uczestników/czek i ich opiekunów W ramach zadania możliwe było wynajęcie usług przewozu lub dokonywane były zwroty kosztów dojazdu lub rozliczenie biletów – na podstawie przyjętego regulaminu uwzględniającego oświadczenie lokalnego przewoźnika przy transporcie prywatnym o cenie biletów na podanej trasie (zgodnie z pkt 5 załącznika nr 3-Standardy realizacji wsparcia w zakresie Działania 6.2. Usługi społeczne RPO WP 2014-2020). Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 2.718,12 zł.
26.	poz. 26 Opieka nad dziećmi podczas zajęć	W ramach projektu możliwe było zorganizowanie i sfinansowanie opieki nad dziećmi podczas zajęć - nad dziećmi do lat 7 podczas udziału opiekunów w zajęciach projektu w formie umowy zlecenia zakupu usługi lub opłat za przedszkole czy żłobek (proporcjonalnie do ilości godzin pobytu dziecka w placówce podczas obecności opiekuna na zajęciach projektu). W okresie realizacji projektu nie wystąpiła sytuacja konieczności realizacji tej formy wsparcia. Wydatek w okresie 01.01.2019-31.12.2020: 0,00 zł.
27.	poz. 27 Utworzenie nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych 14-osobowych-zakup: meble, pomoce dydaktyczne, edukacyjne	W 2020 rok tutaj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zaplanowało i zrealizowało w ramach tworzenia nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych 14-osobowych – możliwość zakupu wyposażenia domów np. w meble, pomoce dydaktyczne i edukacyjne, a także sprzętów AGD i akcesoriów kuchennych (w tym biurek, łóżek, krzeseł, lampek na biurka, szaf, komód, stolików, dywaników, robotów kuchennych, sztućców, itp.) o wartości łącznej 82.900,00zł. Dzięki temu działaniu PCPR przekształcana Placówka, w obecnie funkcjonujące Domy dla Dzieci „Zakątek” i „Siedlisko”, zostały kompleksowo wyposażone, aby dać im możliwość świadczenia wysokiego standardu opieki i wychowania dla podopiecznych wychowanków. Wydatek w okresie 01.01.2019-31.12.2020: 82.893,30 zł

28.	poz. 28 Kampania informacyjna o rodzicielstwie zastępczym	Przeprowadzenie kampanii informacyjnej promującej rodzicielstwo zastępcze, mającej na celu rozpowszechnianie idei rodzinnej pieczy zastępczej, poprawy świadomości społecznej o ważności realizacji funkcji rodzin zastępczych, pozyskania kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych, tak, aby utrzymać lub zwiększyć ilość miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej – spoty w Radio Kaszebe, informacje na stronie internetowej jednostki i portalu społecznościowym FB, wykonanie informatorów, zwrócono się do parafii o udostępnienie informacji w tym zakresie, a także zakup materiałów promocyjnych oraz organizacja konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży z placówek oświatowych. W 2020 roku nie rozpowszechniano informacji podczas Dni Jakubowych i nie wizytowano szkół ze względu na zagrożenie epidemiologiczne. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 5.112,95 zł.
29.	poz. 29 Zakup oprogramowania do realizacji zadań merytorycznych projektu	W związku z tym, iż zajęcia w ramach projektu prowadzone były przez różnych specjalistów, którzy przygotowywali projekcje i materiały do zajęć zakupiono sprzęt komputerowy wraz oprogramowaniem Wydatek w okresie 01.01.2018-31.12.2020: 3.635,00 zł.
30.	poz. 30 Zakup artykułów spożywczych (poczęstunek kawowy) i przemysłowych na zajęcia uczestników/czek projektu	Dokonano zakupów artykułów spożywczych na poczęstunek kawowy i przemysłowych (talerzyki, serwetki, obrusy, papier. itp.), które wykorzystywano podczas organizowanych zajęć grupowych dla uczestników/czek projektu np. szkoleń, warsztatów, spotkań grupowych. W 2020 roku, w związku z obowiązywaniem reżimu sanitarnego unikano organizacji grupowych zajęć, a w przypadku takich spotkań nie zabezpieczano poczęstunku, aby minimalizować ryzyko zakażenia wirusem. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 216,66 zł.
31.	poz. 31 Opiekun merytoryczny uczestników/ uczestniczek projektu.- opracowanie i realizacja indywidualnych ścieżek reintegracji	Opiekunowie merytoryczni uczestników/czek projektu odpowiedzialni są za opracowanie, aktualizację i realizację indywidualnych ścieżek reintegracji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. Indywidualna ścieżka reintegracji jest opracowywana we współpracy: opiekuna merytorycznego, uczestnika/czkę i właściwego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a w przypadku małoletnich - ich opiekunów, w PO-W wychowawców, natomiast w uzasadnionych przypadkach także np. psychologa, pedagoga lub innego specjalistę np. diagnozującego, psychiatrę rodziców naturalnych, asystentów rodziny, pracowników socjalnych. W/W osoby uzgadniają którymi poszczególnymi działaniami są objęci uczestnicy/czki projektu. Opiekunowie merytoryczni zobowiązani są do zachowania spójności indywidualnych ścieżek reintegracji małoletnich z planem pomocy dziecku w pieczy zastępczej. Do ich zadań należy konsultacja, uzgadnianie, aktualizowanie i realizacja form wsparcia dla uczestników/czek. Zadania opiekuna merytorycznego to: 1. Opracowanie, aktualizacja i realizacja indywidualnych ścieżek reintegracji uczestników projektu - indywidualnych umów na zasadach analogicznych jak dla kontraktu socjalnego wobec osób korzystających ze wsparcia PCPR w ramach realizacji projektu; 2. Prowadzenie procesu rekrutacji i kwalifikacji do projektu jego uczestników; 3. Prowadzenie pracy z uczestnikami projektu, mające na celu realizację działań podejmowanych w projekcie oraz dążenie do osiągnięcia wyznaczonych rezultatów (wskaźników); 4. Stały kontakt z uczestnikami projektu, udzielanie pomocy, poradnictwo metodyczne, motywowanie, pobudzanie i inspirowanie uczestników projektu związane z realizacją usług społecznych w projekcie; 5. Współpraca z uczestnikami projektu, właściwym koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i w przypadku małoletnich – ich opiekunami (przedstawicielami ustawowymi) oraz Kierownikiem PCPR i koordynatorem działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w projekcie, a także innymi osobami realizującymi projekt w zakresie określania i realizacji indywidualnych ścieżek reintegracji uczestników projektu; 6. Przygotowanie i realizacja form wsparcia – usług społecznych – dla uczestników w ramach ścieżek reintegracji uczestników projektu; 7. Współuczestnictwo w podejmowanych zadaniach w projekcie zgodnie z harmonogramem realizacji projektu oraz zgodnie z diagnozowanymi w trakcie realizacji projektu potrzebami; 8. Upowszechnianie usług społecznych realizowanych w ramach projektu, w tym promowanie środków z Unii Europejskiej w ramach Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego; 9. Inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową – zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, służące poprawie sytuacji tych osób, podnoszeniu kompetencji społecznych i zawodowych oraz wzmacnianiu funkcjonowania i pełnienia ról społecznych; 10. Prowadzenie pełnej dokumentacji związanej z uczestnictwem osób w projekcie; 11. Opracowanie i realizacja planów wydatków dla indywidualnych ścieżek reintegracji uczestników projektu w ramach kalkulowanego limitu wydatków określonych w budżecie projektu; 12. Wnioskowanie o sfinansowanie usług społecznych określonych w indywidualnych ścieżkach reintegracji dla uczestników projektu zgodnie z zasadami udzielania zamówień w jednostce; 13. Gromadzenie i przetwarzanie właściwych dokumentów finansowych realizowanych form wsparcia uczestników projektu i przedkładanie ich koordynatorowi realizacji działań PCPR w projekcie i/lub Zespołowi Finansowo-Księgowemu PCPR – do wypłaty; 14. Przygotowywanie własnych protokołów odbioru ewidencji godzin i zadań (miesięczna karta czasu pracy – dostarczona w ciągu 5 dni kalendarzowych od zakończonego miesiąca) zgodnych z załącznikiem nr 4 do Zasad wdrażania RPO WP 2014 – 2020 - Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 – ze wskazaniem, iż zadania te realizowane są w ramach dodatkowych zadań opiekuna merytorycznego uczestniczek/uczestników projektu. W okresie od 1 listopada 2018 roku opiekunami merytorycznymi były w ramach dodatkowych zadań 2 osoby, które realizowały zadania w ilości do 60 godzin w miesiącu w rozliczeniu kwartalnym, względem łącznie 144 uczestników. Wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 94.030,76 zł

32.	poz. 32 Wkład własny - Świadczenia- obligatoryjne	Wkład własny w ramach projektu stanowi przyznawane i wypłacane w ramach budżetu PCPR świadczenia na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej. Były to: - świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej-obligatoryjne wypłacane comiesięcznie opiekunom zastępczym - wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 57.938,00,00 zł, - świadczenia fakultatywne - np. dofinansowanie do wypoczynku dla małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, świadczenia losowe, na przyjęcie dziecka do pieczy zastępczej wypłacane opiekunom zastępczym - wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 5.800,00 zł, - świadczenia dla osób usamodzielnianych - na kontynuację nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie - wydatek w okresie 01.11.2018-31.12.2020: 4.734,00 zł.
33.	poz. 33 Wkład własny-Świadczenia fakultatywne	
34.	poz. 34 Wkład własny-Świadczenia dla osób usamodzielnianych	
35.	poz. 35 Działania PCPR związane z epidemią COVID-19 w Projekcie	W okresie od 1 stycznia 2020 roku umożliwiono w ramach projektu, na rzecz realizacji zadań w jego ramach, dokonywania zakupu na środki ochrony osobistej i czystości dla zachowania obowiązujących zasad reżimu sanitarnego w czasie pandemii. Wydatek w okresie 01.11.2019-31.12.2020: 2.704,13 zł
Finansowanie projektu:		Kwota wydatków określona w zakresie finansowym w umowie: Kwalifikowane - 1.076.989,45 zł Dofinansowanie - 995.700,00 zł
Okres realizacji projektu:		01.11.2018-28.02.2021
Łączna ilość uczestników:		Łącznie w okresie od 01.11.2018-31.12.2020 w projekcie w PCPR - przystąpiło do projektu-144U. Łącznie w projekcie w PCPR do 31.12.2020 roku zakończyło udział-54U (33Ki21M). Pozostało na 2021 rok 90U (53K/37M)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków o płatność - podane kwoty wydatków wynikają z kumulatywnych kwot wniosków o płatność za okres od 01.11.2018 do 31.12.2020 roku, z tym, że wnioski o płatność do 30.09.2020 roku zostały zatwierdzone, natomiast wniosek o płatność za okres od 01.10.2020 do 31.12.2020 jest w trakcie weryfikacji przez Instytucję Zarządzającą.

Ponadto, w ramach partnerstw w realizacji projektów z podziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2020 roku współpracowało na rzecz wsparcia rodzin, w tym pieczy zastępczej, z:

- Regionalnym Centrum Młodzieży, które realizowało wsparcie dedykowane do osób przebywających i opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej w wieku od 16 do 25 roku życia.

III.3.2. Partnerstwo w projektach ZHP KH Lębork

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach partnerstw w realizacji projektów z 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w 2020 roku współpracowało na rzecz wsparcia rodzin, w tym pieczy zastępczej z Chorągwią Gdańską - Hufiec ZHP w Lęborku projekcie pn. „Otwieramy horyzonty! Rozwój usług społecznych na rzecz dziecka i rodziny w powiecie lęborskim poprzez uruchomienie placówki wsparcia dziennego typu podwórkowego” (umowa nr RPPM.06.02.02-22-0031/17) oraz pn. „Stacja Lębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko – usługi społeczne wsparcia rodziny” (umowa nr RPPM.06.02.02-22-0092/20).

Projekt „Otwieramy Horyzonty!” realizowany był w terminie od 1 marca 2018 roku do 29 lutego 2020 roku. Uczestnikiem Projektu były dzieci w wieku 7-11 lat lub/i młodzież w wieku 12-20 lat oraz ich rodziny/opiekunowie prawni zamieszkujący w gminach: miasto Lębork, Nowa Wieś, Cewice zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W ramach Projektu dzieci i młodzież oraz członkowie ich rodzin korzystały z bezpłatnych i kompleksowych zdeinstytucjonalizowanych form usług społecznych, zwłaszcza realizowanych w ramach nowo utworzonej placówki wsparcia dziennego typu podwórkowego pn. "RESURSA", indywidualnie dobranych na podstawie wynikających z diagnozy ich potrzeb uwzględnionej w Indywidualnym Planie Rozwoju.

Działania po stronie PCPR obejmowało zadanie 4 – Wsparcie rozwojowe i wyrównywanie szans edukacyjnych, w tym:

- diagnozy dzieci - np. psychologiczna, pedagogiczna, funkcjonalna, logopedyczna.
- wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc w nauce – korepetycje indywidualne i w małych grupach z dojazdem nauczycieli do uczniów.
- wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez specjalistyczną pomoc terapeuty - pedagogiczną, logopedyczną, ogólnorozwojową, rehabilitacyjną itp.
- organizację grup wsparcia i grup samopomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin.

Łącznie na zadania PCPR wydatkowana została kwota 184.006,78 zł.

Projekt pn. „Stacja Łęborg, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko – usługi społeczne wsparcia rodziny” jest kontynuacją ww. działań. Od dnia 1 listopada 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborgu przystąpiło do wdrażania działań projektu. W projekcie realizowane są działania na rzecz dzieci (7-11 lat) i młodzieży (12-21 lat) oraz seniorów. Wsparciem zostanie objętych 60 uczestników/uczestniczek z terenu naszego powiatu. Projekt zakłada animację środowiskową, socjoterapię, rozwój kompetencji kluczowych, konsultacji ze specjalistami, włączanie do działań również dorosłych, opiekunów prawnych i seniorów.

W ramach projektu uczestnicy mogą skorzystać z różnych form wsparcia z zakresu usług społecznych, indywidualnie dobranych na podstawie wynikających z opinii z diagnozy ich potrzeb. Do działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborgu należą:

- diagnozy psychologiczne uczestników – funkcjonowania psychospołecznego z uwzględnieniem potrzeb i wskazań do objęcia wsparciem,
- pakiet wsparcia rodziny – indywidualne specjalistyczne poradnictwo, terapie, mediacje,
- wsparcie specjalistyczne grupowe – spotkania edukacyjne i psychoedukacyjne.

Łączny budżet na zadania PCPR wynosi 117.300,00 zł.

III.3.3. Projekt pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie łęborskim* – w zakresie pieczy zastępczej

PCPR w 2020 roku przystąpiło jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów do przygotowania i wdrożenia projektu powiatu łęborskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie łęborski*. Nasza jednostka odpowiedzialna jest za *zadanie 1 - Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwoj usług społecznych*

realizowanych przez PCPR W Lęborku. W ramach tego zadania PCPR w Lęborku Projekt skierowany jest do łącznie 210 osób – Uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia – rodzin Uczestników Projektu. Ostatecznymi odbiorcami wsparcia są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny. Projekt realizowany będzie dla Uczestników/Uczestniczek - dla następujących osób z grup docelowych, w tym:

- a) Osoby przebywające w pieczy zastępczej – 78 Uczestników/czek – to osoby w wieku 0-25 roku życia, przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej z terenu Powiatu Lęborskiego,
- b) Osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą – 12 Uczestników/czek – to osoby w wieku 18-25 roku życia, usamodzielniane opuszczające rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą z terenu Powiatu Lęborskiego,
- c) Opiekunowie zastępczy i rodzice naturalni – 60 Uczestników/czek - to osoby z terenu Powiatu Lęborskiego, sprawujące rodzinną pieczę zastępczą (rodzice zastępczy rodzin spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz prowadzący rodzinne domy dziecka, a także kandydaci na opiekunów zastępczych), a także rodzice naturalni małoletnich przebywających w pieczy zastępczej – 4 Uczestników/czek,
- d) Osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – szerzej opisane w rozdziale IV. Pomoc Społeczna niniejszego sprawozdania.

W zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej projekt PCPRu skierowany jest do osób przebywających w pieczy zastępczej⁹ lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dostępne formy wsparcia merytorycznego dla Uczestników i Uczestniczek Projektu obejmują zwiększenie dostępu do zdeinstytucjonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, w tym:

- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne – konsultacje pedagogiczne,
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne – psychiatryczne,
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne,
- Terapie i mediacje – prowadzenie terapii dla dzieci przebywających w pieczy i ich opiekunów – indywidualna,

⁹ W tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- Terapie i mediacje – prowadzenie terapii dla dzieci przebywających w pieczy i ich opiekunów – grupowa,
- Rozwój usług wspierających osoby objęte pieczą - diagnoza i wytyczne do terapii małoletnich przyjmowanych i przebywających w pieczy,
- Wspieranie procesu deinstytucjonalizacji – superwizja osób wykonujących zadania związane z pieczą zastępczą,
- Wsparcie opiekuńcze – usługa zdrowotna – konsultacje stomatologiczne,
- Konsultacje i poradnictwo – doradztwo zawodowe,
- Rozwój usług wspierających osoby objęte pieczą – kształtowania umiejętności społecznych (warsztaty kompetencji społecznych, poradnictwo grupowe i indywidualne),
- Rozwój usług wspierających osoby objęte pieczą zastępczą – podnoszenie kwalifikacji zawodowych – dla osób usamodzielnianych,
- Funkcjonowanie Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny,
- Aktywizacja edukacyjna – korepetycje,
- Zajęcia dydaktyczno-terapeutyczne ukierunkowane na rozwój zainteresowań i aspiracji edukacyjnych,
- Wspieranie rodzin w organizacji czasu wolnego – kolonie/obozы socjoterapeutyczne, edukacyjne – dofinansowanie - dla osób małoletnich przebywających w pieczy,
- Wspieranie rodzin w organizacji czasu wolnego – udział w zajęciach ogólnodostępnych – salach zabaw,
- Wspieranie rodzin w organizacji czasu wolnego – opieka nad dzieckiem i osobą zależną,
- Wspieranie procesu deinstytucjonalizacji – wsparcie specjalisty pracy z rodziną,
- Grupa Wsparcia Pieczy Zastępczej,
- Warsztaty umiejętności rodzicielskich – samorozwój, samoświadomość i autoprezentacja – dla opiekunów zastępczych,
- Doskonalenie kompetencji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą - sfinansowanie ogólnodostępnych szkoleń (np. dialog motywacyjny, zaburzenia zachowania i emocji, zaburzenia więzi, trening radzenia sobie z agresją dzieci i młodzieży),
- Wyjazdy edukacyjno-integracyjne – spotkania integracyjne i wycieczki dla rodzin zastępczych,
- Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych - spokrewnionych/niezawodowych/zawodowych (w tym: specjalistycznych/pogotowia opiekuńczego)/rodzinnego domu dziecka,
- Kampania społeczna – informacyjna o rodzicielstwie zastępczym, w tym konkurs plastyczny promujący rodzicielstwo zastępcze,
- Animator działań Uczestników i Uczestniczek Projektu,

- Opiekun merytoryczny Uczestników i Uczestniczek Projektu,
- Transport osób na zajęcia, zwrot kosztów dojazdu.

Projekt realizowany jest w okresie 01.11.2020 – 30.06.2023. Łączna wartość projektu – Zadania 1 – PCPRu to 2.476.732,50 zł, w tym 2.205.796,71 zł dofinansowania i 270.936,27 zł wkład własny. Wartość pozycji budżetu obejmujących wsparcia rodziny i pieczy zastępczej to 1.797.525,27 zł.

IV. POMOC SPOŁECZNA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podejmowało działania celem wykonania zadań Powiatu z zakresu pomocy społecznej własne i z zakresu administracji rządowej, do których należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób – Starosta Lęborski przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, w tym udzielenie pomocy osobom znajdującym się w stanie kryzysu, prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób wymagających wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.

Ponadto, w związku z panującą pandemią w 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku otrzymało z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego z rezerw materiałowych

do rozdysponowania protokołem zdawczo – odbiorczym nr PS-IX.021.108.2020.ES z dnia 26 maja 2020 roku środki ochrony indywidualnej z przeznaczeniem dla ośrodków pomocy społecznej, warsztatów terapii zajęciowej, domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz klubów i centrów integracji społecznej z terenu powiatu lęborskiego. Środki zostały rozdysponowane w następujących łącznych ilościach: maseczki - 3.650 szt., rękawice jednorazowe - 2.900szt., płyny do dezynfekcji – 365 l, przyłbice – 85szt. Do:

- Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej w Lęborku i Łebie,
- Ośrodków Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Lęborskiej, Cewicach i Wicku,
- Centrum Integracji Społecznej w Lęborku i Klubu Integracji Społecznej w Wicku i Strzebielinie,
- Domu Pomocy Społecznej Nr 1 i Nr 2 w Lęborku.

IV.1. Domy pomocy społecznej

Na terenie powiatu lęborskiego w 2020 roku funkcjonowały dwa domy pomocy społecznej, w których było łącznie 146 miejsc, tj.:

- Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku, ul. Stryjewskiego 23 dla osób przewlekłe somatycznie chorych oraz osób przewlekłe psychicznie chorych, liczba miejsc – 88, w tym 23 dla osób psychicznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku, ul. Wojska Polskiego 43 dla osób przewlekłe somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku, liczba miejsc – 58, w tym 28 miejsc dla osób przewlekłe somatycznie chorych.

Aktami regulującymi zadania, prawa i obowiązki mieszkańców, organizację domów pomocy społecznej powiatu lęborskiego regulują statuty, odpowiednio - Statut Domu Pomocy Społecznej Nr 1 zatwierdzony Uchwałą Rady Powiatu Lęborskiego Nr XXXVI/278/09 z dnia 30.10.2009 roku oraz Statut Domu Pomocy Społecznej Nr 2 zatwierdzony Uchwałą Rady Powiatu Lęborskiego Nr XXIX/249/2013 z dnia 19 czerwca 2013 roku.

Strukturę organizacyjną i szczegółowy zakres zadań Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku określa Regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 113/2011 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 21 grudnia 2011 roku, natomiast Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku – Regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 266/2013 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 3 lipca 2013 roku.

Domy te posiadają zezwolenie Wojewody Pomorskiego, odpowiednio DPS Nr 1 – od 2007 roku i DPS Nr 2 od 2009 roku, na czas nieokreślony osiągając standardy świadczonych usług.

W 2020 roku do tut. jednostki wpłynęło 39 zapytań z ośrodków pomocy społecznej w sprawie możliwości umieszczenia osób w domach pomocy społecznej, w tym

8 dotyczących umieszczenia osób psychicznie chorych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku prowadząc w 2020 roku procedurę umieszczania osób w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie powiatu lęborskiego, z uwagi na ograniczoną ilość miejsc w placówkach wydało 27 decyzji administracyjnych w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej (w tym 25 dotyczyło nowo przyjętych osób, natomiast 1 decyzja dotyczyła przedłużenia pobytu w domu – DPS Nr 1, 1 decyzja zmieniająca, wydana w związku z przyjęciem w innym niż wskazanym wcześniej terminie), w tym dotyczących umieszczenia osób w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 – 16, natomiast w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 – 11.

Liczba osób przewlekłe psychicznie chorych przyjętych w latach 2015 – 2020 przez DPS 1 posiadający 23 miejsca dla osób z tymi schorzeniami przedstawia się następująco:

Tabela 20. Liczba osób przyjętych do DPS 1 na miejsca dla osób psychicznie chorych w latach 2015 - 2020

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób przyjętych	0	1	1	0	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2015 – 2020

Odeszło z w/w Domów łącznie 29 osób, z tego 18 osób z Domu Pomocy Społecznej Nr 1 i 11 osób z Domu Pomocy Społecznej Nr 2, w tym zmarły 24 osoby, 3 osoby odeszły do rodziny, 1 odeszła do innej placówki, 1 usamodzielniała się.

Bilans liczby miejsc w domach pomocy społecznej w stosunku do mieszkańców według stanu na 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Bilans liczby miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej powiatu lęborskiego w 2020 roku

Lp.	DPS	Liczba miejsc	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2020 r.	Liczba mieszkańców przebywających wg starych zasad	Odeszło w 2020 roku	Liczba osób przyjętych w 2020 roku
1.	Dom Pomocy Społecznej Nr 1	88	83	15	18	13
2.	Dom Pomocy Społecznej Nr 2	58	57	5	11	11
Razem:		146	140	20	29	24*

*jedna decyzja została wykonana w styczniu 2021 roku

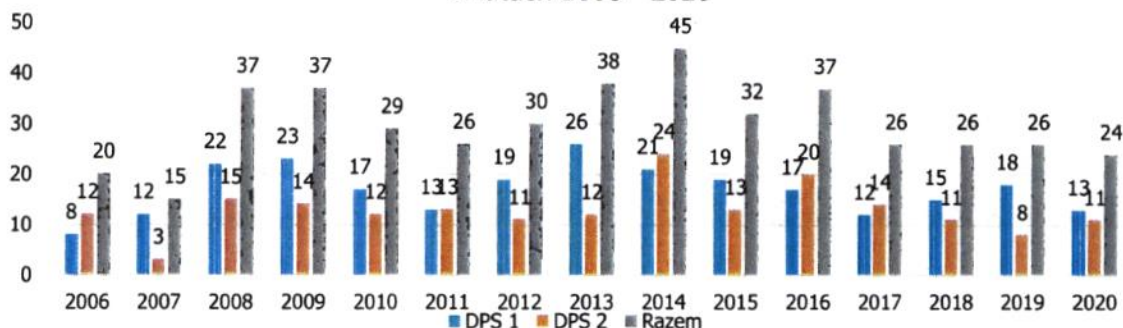
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2015 – 2020

Tabela 22. Przyjęcia osób do domów pomocy społecznej w powiecie lęborskim w latach 2006 - 2020

Przyjęcia do DPS	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DPS 1	8	12	22	23	17	13	19	26	21	19	17	12	15	15	13
DPS 2	12	3	15	14	12	13	11	12	24	13	20	14	11	8	11
Razem	20	15	37	37	29	26	30	38	45	32	37	26	26	23	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2020

Wykres 9. Przyjęcia osób do domów pomocy społecznej w powiecie łębarskim w latach 2006 - 2020



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020

Domy pomocy społecznej powiatu łębarskiego zapewniają swoim mieszkańcom wymagane przepisami prawa standardy zgodnie z ustawą z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2018 roku, poz. 734, z późn. zm.)

Wszyscy mieszkańcy domów to osoby wymagające wsparcia i opieki w codziennym funkcjonowaniu, o zróżnicowanym poziomie sprawności ruchowej.

W placówce DPS Nr 1 przebywało:

- 5 osób leżących,
- 32 osoby poruszające się na wózku inwalidzkim, w tym 20 wyłącznie przy pomocy opiekunów i 12 bez pomocy,
- 7 osób poruszających się przy pomocy kuli, laski bądź balkonika,
- 39 sprawne ruchowo.

W placówce DPS Nr 2 przebywało:

- 11 osób leżących,
- 16 osób poruszających się na wózku inwalidzkim,
- 14 osób poruszających się przy pomocy kuli, laski lub balkonika,
- 16 osób poruszających się samodzielnie.

Domy świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne, w tym:

1) w zakresie potrzeb bytowych, zapewniają:

- a) miejsce zamieszkania,
- b) wyżywienie,
- c) odzież i obuwie,
- d) utrzymanie czystości;

2) w zakresie usług opiekuńczych, zapewniają:

- a) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
- b) pielęgnację,
- c) niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych;

3) w zakresie usług wspomagających, zapewniają:

- a) umożliwienie udziału w terapii zajęciowej,
- b) podnoszenie sprawności i aktywizowaniu mieszkańców domu, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej,
- c) umożliwienie zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych,
- d) warunki do rozwoju samorządności mieszkańców domu,
- e) stymulowanie nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną,
- f) działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańca domu, w miarę jego możliwości,
- g) pomoc usamodzielniającemu się mieszkańcowi domu w podjęciu pracy, szczególnie mającej charakter terapeutyczny, jeżeli mieszkaniec spełnia warunki do takiego usamodzielnienia,
- h) bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych,
- i) finansowanie mieszkańcowi domu nieposiadającemu własnego dochodu wydatków na niezbędne przedmioty osobistego użytku, w kwocie nieprzekraczającej 30% zasiłku stałego,
- j) przestrzeganie praw mieszkańców domu oraz zapewnieniu mieszkańcom dostępności do informacji o tych prawach,
- k) sprawne wnoszeniu i załatwianiu skarg i wniosków mieszkańców domu.

W celu sprawdzenia poprawności realizacji zadań w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Łęborku, zgodnie z planem przeprowadzanych kontroli wykonywanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku na 2020 rok, została sprawdzona poprawność stosowania procedury określonej w art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1878) bez wydanych zaleceń oraz w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Łęborku ocena realizacji usług wspomagających w zakresie zapewnienia mieszkańcom bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 lit h rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej, wraz wydaniem zaleceń pokontrolnych.

W 2020 roku w obydwu domach prowadzono konieczne prace remontowe, celem przystosowania jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz utrzymania standardów świadczonych usług.

W Domu Pomocy Społecznej Nr 1 zrealizowano następujące zadania inwestycyjne i remontowe:

- wymiana dźwigu osobowego, dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym osób ze schorzeniami narządu wzroku i słuchu, dofinansowanego z PFRON,
- remont ogrodzenia betonowego oraz wykonanie ogrodzenia panelowego,
- wykonanie instalacji 3 linii telefonicznych wraz z uruchomieniem numerów i materiałami,
- modernizacja sygnału pożaru,
- naprawa drzwi, maszyny do rehabilitacji MOTTOLED, gaśnic,
- montaż dwóch skrzynek hydrantowych z podłączeniem i pomiarami,
- remont pralni,
- remont łazienki na parterze budynku,
- remont biura pracowników socjalnych,
- remont biura magazyniera,
- rewitalizacja ogrodu.

W celu podniesienia standardu usług dla mieszkańców oraz pracowników domu w 2020 roku zakupiono ponadto:

- materiały do remontu łazienki na parterze (robocizna we własnym zakresie),
- materiały do remontu pralni (robocizna we własnym zakresie),
- materiały do remontu pokoju nr 120 magazynier (robocizna we własnym zakresie),
- materiały do remontu biura pracowników socjalnych (robocizna we własnym zakresie),
- łóżko rehabilitacyjne z materacem (6 szt.),
- zestaw: łóżko rehabilitacyjne z materacem i szafką (szt. 17),
- zestaw: łóżko rehabilitacyjne z materacem i szafką szt. 2 dofinansowane w 50% z programu „Żywiół”,
- materace przeciwoślizgowe z pompą 2 szt.,
- dzwonki bezprzewodowe,
- lampy bakteriobójcze,
- maszynę do szycia – dofinansowanie w 50% z programu Żywiół,
- parawan drewniany 3-panelowy – dofinansowanie w 50% z Programu Żywiół,
- termometry na podczerwień (4 szt.),
- pirometr,
- termometry elektryczne ściennie (3 szt.) – dofinansowanie w 50% z programu Żywiół,
- koncentratory tlenu (2 szt.),
- maty do dezynfekcji (4 szt.),
- ssaki Askir C (2 szt.),
- defibrylator,

- wózki sprząające (5 szt., wózki do przewożenia bielizny ze stali nierdzewnej (2 szt.),
- ozonatory powietrza (2 szt.),
- wózki toaletowe (4 szt.), fotele sanitarne 4 szt.,
- stacje do dezynfekcji rąk 5 szt.,
- stojaki na kroplówki (2 szt.),
- zmywarki (3 szt.), lodówki (3 szt.), telewizor (1 szt.), odkurzacze (4 szt.), żelazka (4 szt.),
opiekacze (2 szt.), roboty kuchenne (2 szt.), pralkę, czajniki bezprzewodowe (4 szt.),
(dofinansowane w 50% z programu Żywiot: odkurzacze, zmywarki, lodówki),
- zmywarko – wyparzarki z podstawą – dofinansowanie w 50% z programu Żywiot,
- myjki Karcher, młotu udarowego, lutownicy,
- szafy chłodniczej
- strzyżarki, suszarkę, gofrownice (2 szt.),
- MS Office (5 szt.),
- krzesła, stoliki na balkony - dofinansowane w 50% z programu Żywiot,
- blender,
- lustra,
- telefon bezprzewodowy,
- parownice (6 szt.).

Razem na remonty, inwestycje i zakup sprzętu wydatkowano: 414 032,60 zł.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2020 roku w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 wynosił: ogółem zatrudnionych 52 osób, w przeliczeniu na pełne etaty 51,25. Stan zatrudnienia w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 wynosił natomiast: ogółem zatrudnionych 39 osób, w przeliczeniu na pełne etaty 38.

Dochody domów pomocy społecznej w 2020 roku wykonane zostały na poziomie łącznie 6.186.765,50 zł, (tj. w DPS Nr 1 – 3.696.027,57 zł, a w DPS Nr 2 – 2.490.737,93 zł, w tym dochody z tytułu odpłatności za pobyt pensjonariuszy wyniosły łącznie 6.136.998,62 zł: w DPS Nr 1 – 3.670.050,50 zł, a w DPS Nr 2 – 2.466.948,12 zł, natomiast dotacja z budżetu Wojewody na prowadzenie domów pomocy społecznej wyniosła łącznie 1.033.037,00 zł, z tego DPS Nr 1 otrzymał 737.962,00 zł, DPS Nr 2 zaś 295.075,00 zł. Wydatki Domów Pomocy Społecznej w 2020 roku wyniosły łącznie 8.480.998,40 zł, w tym DPS Nr 1 – 5.202.305,87 zł oraz DPS Nr 2 – 3.278.692,53 zł.

Realizację planu finansowego w 2020 roku przez domy pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Realizacja planu finansowego przez domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego w 2020 roku

DPS	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Średni miesięczny koszt pobytu mieszkańca ustalony na rok 2020* w zł
Dom Pomocy Społecznej Nr 1	5 257 280,00	5 202 305,87	4 007,47
Dom Pomocy Społecznej Nr 2	3 353 267,00	3 278 692,53	3 947,95

*Średni miesięczny koszt pobytu mieszkańca ustalony na rok 2020 na podstawie Zarządzenia Starosty nr 8/2020 z dnia 21 lutego 2020 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 1548 z dnia 24 marca 2020 roku
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za rok 2020.

Domy pomocy społecznej w Lęborku otrzymały dodatkowe środki finansowe w formie dotacji i grantów w związku z panującą sytuacją epidemiologiczną COVID-19. Dom Pomocy Społecznej Nr 1 oraz Dom Pomocy Społecznej Nr 2 otrzymały odpowiednio:

Tabela 24. Realizacja planu finansowego przez domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego w 2020 roku

Wyszczególnienie	Kwota
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ NR 1	606.049,90 zł
Dotacja umowa nr GLE/1/2020 z 17.09.2020 r. (na wydatki osobowe)	30.922,00 zł
Dotacja umowa nr GLE/2/2020 z 13.11.2020 r. (na wydatki osobowe)	44.360,00 zł
Pomorskie S.O.S. Umowa Nr 2/U-ROPS-EFS/2020 z dn. 24.06.2020 r. (na ochronę osobistą, środki biobójcze i zakup sprzętu)	105.600,00 zł
Pomorskie S.O.S. Umowa Nr 96/U-ROPS-EFS/2020 z dnia 22.10.2020 r. (na ochronę osobistą, środki biobójcze i zakup sprzętu)	105.600,00 zł
Pomorskie pomaga działanie 1 Umowa Nr 14/U-ROPS-POWER/2020 z dnia 25.09.2020 r. (na wydatki osobowe)	224.750,00 zł
Pomorskie pomaga działanie 2 Umowa Nr 51/U-ROPS-POWER/2020 z dnia 07.12.2020r. (zapewnienie noclegów i żywienia dla pracowników DPS)	16.849,43 zł
Program Operacyjny wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 realizowany przez NFZ Umowa nr OVID.19.11.61 z dnia 30.10.2020 r. (na dodatki dla pielęgniarek i ochronę osobistą)	18.918,47 zł
Dotacja umowa nr GLE/3/2020 z 27.11.2020 r. (na wydatki osobowe)	59 050,00 zł
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ NR 2	134.160,00 zł
Dotacja umowa nr GLE/1/2020 z 17.09.2020 r. (na wydatki osobowe)	22.230,00 zł
Dotacja umowa nr GLE/2/2020 z 13.11.2020 r. (na wydatki osobowe)	29.240,00 zł
Dotacja umowa nr GLE/3/2020 z 27.11.2020 r. (na wydatki osobowe)	38.920,00 zł
Pomorskie S.O.S. UMOWA NR 33/U-ROPS-EFS/2020 z dnia 30.06.202 (na zakup wyposażenia, usługę dezynfekcji)	66.000,00 zł
Pomorskie Pomaga UMOWA NR 15/U-ROPS_POWER/2020 z dnia 25.09.2020 (na wydatki osobowe)	120.350,00 zł
Program Operacyjny wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 realizowany przez NFZ Umowa nr OVID.19.11.60 z dnia 30.10.2020 r. (na wydatki osobowe oraz środki ochrony osobistej)	58.441,30 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji, umów i sprawozdań DPS nr 1 i nr 2 w Lęborku w 2020 roku.

IV.2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i interwencja kryzysowa

IV.2.1. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku od grudnia 2019 roku. Jest on placówką wsparcia o zasięgu lokalnym powołaną do realizacji zadań w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem przemocy oraz osobom w sytuacjach kryzysowych, wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2020 roku wdrażał działania w zakresie udzielania pomocy:

- pomocy psychologicznej,
- pomocy terapeutycznej o charakterze krótkoterminowym,
- poradnictwa specjalistycznego rodzinnego, socjalnego, pedagogicznego,
- poradnictwa prawnego,
- przyjęcia do Hostelu - ośrodka wsparcia dla kobiet w ciąży lub matek/ojców z dziećmi,
- programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie - mających trudności w powstrzymaniu zachowań agresywnych,
- telefonu informacyjno-interwencyjnego.

Do realizacji powyższych zadań w strukturach OIK od 2020 roku utworzono 1,00 etat, w tym pracownika socjalnego i psychologa.

W ramach obowiązujących programów w 2020 roku zrealizowano następujące cele i zadania:

- udzielanie poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie,
- zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie schronienia w Hostelu,
- realizacja Powiatowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,
- przesłanie do Prezesa Sądu Rejonowego w Lęborku, Prokuratora Rejonowego w Lęborku, Komendanta Policji, OPS-ów, Urzędów Gmin Informatorów o realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz bazy kontaktów dotyczących podmiotów realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- skierowanie pism do Sądu Rejonowego w Lęborku i Prokuratury Rejonowej w Lęborku o zobowiązanie oskarżonych przez sąd do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- informowanie Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych o możliwości kierowania osób stosujących przemoc do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym,

- prowadzenie naboru do edycji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz we wrześniu 2020 rozpoczęcie kolejnych zajęć,
- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w: Lęborku, Nowej Wsi Lęborskiej, Wicku, Cewicach oraz z kuratorami Sądu Rejonowego w Lęborku w zakresie realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- informowanie OPS-ów o bezpłatnej pomocy specjalistycznej świadczonej w ramach OIK,
- przekazanie do Parafii i Związków wyznaniowych materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy, motywowanie do nawiązania współpracy w zakresie wsparcia osób doświadczających przemocy oraz informowanie o realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- przekazanie do Szkół z powiatu lęborskiego informacji o pomocy świadczonej w OIK w związku z realizacją Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na rok 2020,
- promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie podczas I Rodzinnego Rajdu Rowerowego w miesiącu czerwcu 2020 roku,
- nawiązanie współpracy z Lokalnym Punktem Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem w Lęborku działającym z ramienia Ministerstwa Sprawiedliwości w ramach Funduszu Sprawiedliwości w celu rozszerzenia oferty pomocy dla mieszkańców powiatu lęborskiego, upowszechnienia materiałów informacyjnych,
- rozpowszechnianie do szkół i przedszkoli materiałów dotyczących interwencji na rzecz dziecka krzywdzonego w okresie pandemii: osobisty plan awaryjny – grafiki do druku, osobisty plan awaryjny – poradnik, informacje o aplikacji „Parasol”, grafika „Za drzwiami” oraz informacji o pomocy świadczonej w ramach OIK,
- rozpowszechnianie wśród jednostek pomocy społecznej i oświaty materiałów informacyjno-edukacyjnych nadsyłanych przez Wojewódzkiego Koordynatora w ramach realizacji krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnianie m.in.: informacji o aplikacji „Twój Parasol” - nowe narzędzie do walki z przemocą, e-dzień dziecka, tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem,
- opracowanie poradników: „Vademecum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim”- praktyczny poradnik poświęcony zjawisku przemocy w rodzinie z aktualną bazą placówek niosących pomoc ofiarom przemocy, „Przemoc rówieśnicza - poradnik dla rodziców i nauczycieli”,

ulotek, zakładek i wizytówek informujących o zakresie pomocy świadczonej przez OIK oraz plakatów propagujących Kampanię Przeciwdziałania Przemocy „Biała Wstążka”.

Opracowane materiały edukacyjno-informacyjne wydrukowano w celu upowszechnienia w następujących ilościach:

- „Vademekum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim” – 200 szt.,
- „Przemoc rówieśnicza- poradnik dla rodziców i nauczycieli” – 30 szt.,
- ulotki – 250 szt. + 50 szt.,
- zakładki – 30 szt.,
- wizytówki – 30 szt.
- diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego – przeprowadzenie ankiet w OPS-ach i w Policji,

Udział w kampaniach:

- 1) „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, w ramach której zorganizowano:
 - a) powiatowy konkurs plastyczny dla dzieci ze szkół podstawowych i placówek opiekuńczo-wychowawczych z powiatu lęborskiego pt.: „Bezpieczna Rodzina”,
 - b) informacje o kampanii, o wynikach konkursu oraz z rozdania nagród laureatom umieszczono na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Lęborku, PCPR w Lęborku oraz w prasie lokalnej i na stronie: <https://lebork.naszemiasto.pl>,
 - c) rozesłano do szkół i placówek materiały edukacyjno-informacyjne:
 - materiały edukacyjne na płycie CD Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę skierowane do rodziców, nauczycieli i wychowawców,
 - „Vademekum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim”,
 - „Przemoc rówieśnicza – poradnik dla rodziców i nauczycieli”,
 - ulotki informujące o zakresie pomocy świadczonej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku,
 - d) udział w konferencji on-line: 19 dni – V Forum Dobrych Praktyk – „Dzieci i młodzież w obliczu przemocy – profilaktyka i interwencja” w dniu 30.11.2020 roku,
- 2) Przeciwdziałania Przemocy „Biała Wstążka”- kampania skierowana do mężczyzn, przeciwko przemocy wobec kobiet:
 - a) rozwieszenie na terenie Lęborka na słupach i tablicach informacyjnych plakatów propagujących kampanię oraz informacji o bezpłatnym poradnictwie prawnym, psychologicznym i socjalnym świadczonym w OIK przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku,
 - b) umieszczenie na stronie internetowej i Facebook PCPR w Lęborku informacji o kampanii oraz o możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa,

c) udział w konferencji on-line: „Powiedz o tym komuś”- działania przeciwko przemocy ze względu na płeć – w dniu 25.11.2020 roku.

W ramach zadań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2020 roku organizowane i prowadzone było specjalistyczne poradnictwo: socjalne, psychologiczne i prawne, świadczone osobom i rodzinom, które znalazły się z różnych powodów w kryzysie, bez względu na dochód, w szczególności doświadczonych przemocą w rodzinie. Z uwagi na sytuację spowodowaną rozprzestrzenianiem się COVID-19, konsultacje czasowo odbywały się za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

Psycholog pełnił dyżury w wymiarze 40 godzin miesięcznie od dwóch do trzech razy w tygodniu. W okresie od 11 lutego do 31 grudnia 2020 roku z poradnictwa psychologicznego skorzystały 33 osoby, udzielono 41 porad. Poradnictwo prawne w 2020 roku prowadzone było w PCPR w każdą środę w godzinach 11.00-13.00. Osobom zgłaszającym się do OIK udzielono 3 porady prawne.

W okresie od 01 lutego do 31 grudnia 2020 roku po pomoc do OIK zgłosiło się łącznie 48 osób, w tym było: 11 osób kwalifikowanych jako stosujący przemoc, 3 osoby przewlekłe chore lub niepełnosprawne, 4 osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, 9 osób doświadczających przemocy i 21 osób poszukujących specjalistycznego poradnictwa. Wśród ww. osób: 23 są mieszkańcami Lęborka, 21 osób mieszka na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska, a 4 – w gminie Cewice. Nie odnotowano klientów z terenów gmin Łeby i Wicka.

W okresie od 01 lutego do 31 grudnia 2020 roku w OIK prowadzono łącznie 66 spraw, z których: 9 dotyczyło udzielania wsparcia ofiarom przemocy, 4 - pomocy dla sprawców przemocy, 20 - rekrutacji do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy, w 3 przypadkach udzielono pomocy w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu, 25 spraw dotyczyło poradnictwa specjalistycznego, 4 - udzielania pomocy osobom przewlekłe chorym, w podeszłym wieku i niepełnosprawnym oraz 1 sprawa dotyczyła pomocy w zakresie analizowania sytuacji rodziny.

W związku z prowadzeniem ww. spraw w 2020 roku odbyło się 17 Zespołów interwencji kryzysowej dotyczących 7 przypadków.

Osobom, które zgłosiły się do OIK udzielono wsparcia i podjęto następujące działania:

- motywowanie i kwalifikowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie,
- kierowanie sprawców przemocy, osób dotkniętych przemocą oraz osób będących w kryzysie na indywidualne spotkania z psychologiem,
- poradnictwo psychologiczne, prawne, pracownika socjalnego,
- kierowanie pism do MOPS z prośbą o udzielenie wsparcia finansowego klientowi,
- pokierowanie klienta do MOPS w celu skorzystania z pomocy usług opiekuńczych,

- informowanie o możliwości dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dla osób niepełnosprawnych,
- możliwość zabezpieczenia matki z dziećmi w Hostelu,
- monitorowanie sytuacji w domu klienta przez pracownika socjalnego OIK,
- pismo do MOPS z prośbą o wgląd w sytuację życiową klienta,
- pismo do KPP, Wydział Prewencji z prośbą o zweryfikowanie sytuacji w domu klienta,
- złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Lęborku, III Wydz. Rodzinny i Nieletnich w celu dokonania wglądu w sytuację rodzinną małoletnich,
- nawiązanie kontaktu z pedagogiem szkolnym małoletnich celem weryfikacji ich sytuacji życiowej,
- nawiązanie kontaktu z kuratorami w celu zmotywowania sprawców przemocy posiadających w Wyroku wskazanie do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym do systematycznego udziału w zajęciach,
- zawiadomienie do KPP o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- wskazanie Poradni prowadzącej terapię długoterminową,
- przekazanie klientowi instruktarzu postępowania w sytuacji kryzysowej – dotyczy osób doświadczających przemocy, mających myśli samobójcze, inne problemy,
- przekazywanie materiałów edukacyjnych informujących osoby doświadczające przemocy o ich prawach i możliwościach pomocy,
- przekazanie klientowi kontaktu do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonych Przestępstwem w Lęborku,
- pomoc w zabezpieczeniu matki z dziećmi w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, nawiązanie w tym celu kontaktu z SOW m.in. w: Gdyni, Rusocinie, Białogardzie,
- zapewnienie transportu dla matki z dziećmi do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia,
- współpraca z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny w celu świadczenia pomocy rodzinom znajdującym się w kryzysie,
- złożenie pisma do Burmistrza Miasta Lęborka o udzielenie pomocy w uzyskaniu lokalu mieszkalnego z zasobów miasta Lęborka.

IV.2.2. Program korekcyjno – edukacyjny

W okresie sprawozdawczym realizowano przyjęty uchwałą Nr XXX/186/2017 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 lutego 2017 roku Powiatowy program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2017-2020.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przekazało do Sądu, Prokuratury, Policji, urzędów gmin i ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu lęborskiego informator zawierający wykaz podmiotów realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc

w rodzinie oraz program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie łęborskim jak również informacje o naborze do programu, które dodatkowo zamieszczono na stronie internetowej naszej jednostki do wiadomości lokalnej społeczności. Informator zawierający informacje o udzielanej pomocy sprawcom przemocy w rodzinie został także przesłany do parafii i związków wyznaniowych z terenu powiatu łęborskiego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku zwróciło się również do Prezesa Sądu Rejonowego w Łęborku z pisemną prośbą o rozważenie możliwości uwzględniania w wydawanych wyrokach zobowiązań do uczestnictwa osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych oraz do Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Łęborku z prośbą o rozważenie możliwości wnioskowania w sporządzanych aktach oskarżenia o zobowiązanie przez sąd do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych osób stosujących przemoc w rodzinie.

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są w celu:

- powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstania przemocy w rodzinie;
- zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
- uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

W ramach programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzono zajęcia indywidualne i grupowe kierowane w szczególności do dorosłych sprawców przemocy w rodzinie z terenu powiatu łęborskiego, osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych, osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych

albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii, osób, które w wyniku innych okoliczności zgłaszają się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym (kierowani przez kuratorów sądowych, policję, terapeutów uzależnień, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki pomocy społecznej oraz zespoły interdyscyplinarne lub osoby które z własnej inicjatywy chciałyby zmienić swoje zachowanie).

W 2020 roku kontynuowana była edycja programu rozpoczętego w listopadzie 2019 roku i trwała ona do lipca 2020 roku. Od listopada 2019 roku odbywały się zajęcia indywidualne a od stycznia 2020 roku zajęcia grupowe. W ramach programu przeprowadzono zajęcia indywidualne z 17 osobami, które zakwalifikowano do zajęć grupowych oraz 60 godzin zajęć grupowych. Dwie osoby zrezygnowały na początku trwania programu, jedna osoba nie mogła uczestniczyć w zajęciach z powodu umieszczenia na oddziale psychosomatycznym, jedna osoba zrezygnowała z udziału po ogłoszeniu stanu zagrożenia epidemicznego, Program ostatecznie ukończyły 2 osoby osiągając min. 80% obecności na zajęciach.

Od 22 września 2020 roku rozpoczęto realizację kolejnej edycji programu, w ramach której w 2020 roku w miesiącu wrześniu i październiku przeprowadzono zajęcia indywidualne z 13 osobami, które podpisały kontrakt na udział w programie, a w listopadzie i grudniu łącznie 9 spotkań zajęć grupowych (32 godziny). Przewidywany termin zakończenia aktualnie realizowanego programu to 26 lutego 2021 roku.

Program był finansowany ze środków pochodzących z przyznanej dotacji Wojewody Pomorskiego oraz powiatu lęborskiego. W 2020 roku z budżetu powiatu na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych wydatkowano łącznie: 8.483,85 zł, natomiast z dotacji: 12.690,00 zł.

Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie były objęte działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej. W celu sprawdzenia, czy podejmowane działania doprowadziły do zaprzestania stosowania przemocy wobec najbliższych przez uczestników programu lub poprawy sytuacji w tym zakresie przesłano do Sądu Rejonowego w Lęborku i ośrodków pomocy społecznej, które kierowały osoby do udziału w programie, karty ewaluacyjne. Z otrzymanych w okresie sprawozdawczym z ośrodków pomocy społecznej kart wynika, że w przypadku 16 osób, które były objęte oddziaływaniami korekcyjno - edukacyjnymi doszło do wycofania się z zachowań o charakterze przemocowym, a relacje w rodzinie uległy poprawie. W 6 przypadkach poinformowano, że osoby stosujące przemoc nie zamieszkują już wspólnie z rodziną/partnerami, 1 osoba, która brała udział w programie zmarła, z 7 osobami stwierdzono brak kontaktu, jednak nie były tu zakładane Niebieskie Karty.

Spółród osób, które uczestniczyły w programie 4 (w tym 1 osoba, która ukończyła program osiągając 80% frekwencję na zajęciach) powróciły do zachowań przemocowych i 2 osoby ponownie zgłosiły się do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym.

IV.2.3. HOSTEL – miejsca całodobowe dla kobiet w ciąży i matek/ojców z dziećmi

W ramach interwencji kryzysowej, w szczególności zapewnienia schronienia na terenie powiatu lęborskiego w 2020 roku funkcjonował Hostel przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku. W ramach działalności Hostelu dla osób korzystających z pomocy zabezpieczono miejsce do zamieszkania, całodziennie wyżywienie, wszechstronne wsparcie pracownika socjalnego i psychologa w zakresie rozwiązania sytuacji kryzysowej. Jest to działalność interwencyjna przy ścisłej współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskimi/Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym, Kuratorem sądowym, Policją, na rzecz rodziny i dziecka właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania. Ma ona na celu niedopuszczenie do rozdzielenia dziecka od rodzica i realizowanie wszelkich działań w celu powrotu do środowiska lub stworzenie niezależnych możliwości funkcjonowania razem z dzieckiem w nowym środowisku. Przyjęcie do Hostelu następuje na podstawie skierowania z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, na wniosek właściwego ośrodka pomocy społecznej lub osób w kryzysie. Są tu miejsca dla trzech matek z dziećmi.

Hostel przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku został utworzony, aby zapewnić realizację art. 19 pkt. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej: „Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz art. 47 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej: „Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi”.

Średni miesięczny koszt utrzymania w Hostelu na rok 2020 wynosił (na podstawie Zarządzenia Starosty Nr 8/2020 z dnia 21 lutego 2020 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 1548 z dnia 24 marca 2020 roku):

- samotna matka – 901,00 zł,
- matka z 1 dzieckiem – 1.352,00 zł,
- matka z 2 dziećmi – 1.803,00 zł,
- matka z 3 dziećmi – 2.255,00 zł.

Hostel zapewnia standard podstawowych usług w zakresie interwencyjnym oraz opiekuńczo-wspomagającym na poziomie wskazanym w § 3 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży z dnia 8 marca 2005 roku (Dz.U. z 2005 nr 43 poz. 418) tj. :

„1. Standard podstawowych usług świadczonych przez dom obejmuje:

- 1) w zakresie interwencyjnym:
 - a) zapewnienie schronienia kobietom w ciąży w okresie okołoporodowym,
 - b) izolowanie osób ubiegających się o pomoc przed sprawcami przemocy,
 - c) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
 - d) zapobieganie marginalizacji społecznej przez umożliwienie mieszkańcom odnalezienia miejsca w społeczeństwie i powrót do normalności po odrzuceniu ich przez rodziny, partnerów czy środowisko z powodu nieoczekiwanego macierzyństwa lub konieczności przezwyciężenia sytuacji kryzysowej,
 - e) zapobieganie sieroctwu społecznemu przez przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania roli rodzicielskiej,
 - f) zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych, a zwłaszcza wzorca wyuczonej bezradności;
- 2) w zakresie potrzeb bytowych:
 - a) zapewnienie całodobowego, okresowego pobytu dla trzydziestu mieszkańców, przy czym liczba ta może ulegać zmianom, zależnie od możliwości domu w zakresie spełnienia pozostałych standardów,
 - b) odrębne pomieszczenia do spania oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego dla mieszkańców z dziećmi,
 - c) pokoje dla mieszkank w ciąży przeznaczone maksymalnie dla trzech osób oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego,
 - d) ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający sprawne korzystanie zarówno przez mieszkańców, jak i dzieci, proporcjonalnie do liczby mieszkańców, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,
 - e) ogólnodostępną kuchnię do samodzielnego sporządzania posiłków oraz co najmniej jedno dodatkowe pomieszczenie do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków,
 - f) pomieszczenia do prania i suszenia;
- 3) w zakresie opiekuńczo-wspomagającym:
 - a) podstawową pielęgnację mieszkańca w czasie choroby oraz opiekę nad dzieckiem w czasie choroby opiekuna dziecka,
 - b) umożliwienie korzystania ze świadczeń zdrowotnych,
 - c) pomoc w załatwianiu spraw osobistych w przypadku wystąpienia takiej potrzeby,

d) środki higieny osobistej, środki czystości w sytuacji, gdy nie ma możliwości ich samodzielnego zakupu”.

Hostel nie zapewnia jednak standardu w zakresie usług bytowych porównywalnego ze standardem obowiązującym w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 lit. d rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży z dnia 8 marca 2005 roku (Dz.U. z 2005 nr 43 poz. 418).

W okresie od 2016 do 2020 roku w Hostelu znajdującym się przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku przebywało łącznie 8 kobiet, w tym: w 2016 roku - dwie kobiety z trójką dzieci, w 2017 roku - trzy kobiety z czwórką dzieci, w 2018 roku - dwie z dwójką dzieci, w 2019 roku - jedna kobieta w ciąży, w 2020 roku jedna kobieta w ciąży (kontynuacja pobytu rozpoczętego w roku poprzednim).

Jednocześnie, w latach 2016 - do czerwca 2019, osiemnaście osób dorosłych z terenu Powiatu Lęborskiego wnioskowało o zapewnienie schronienia. Wszystkim zapewniono tego wsparcia, ale trzy osoby z małoletnimi dziećmi i 1 kobieta w ciąży korzystały z pomocy w zakresie schronienia świadczonej przez pięć ośrodków wsparcia prowadzonych przez instytucje kościelne i stowarzyszenia (w Karwowie, Gdańsku, Koszalinie, Chojnicach i Matemblewie) oraz pięć matek z małoletnimi dziećmi w ramach Schroniska dla Bezdomnych w Lęborku.

Diagnoza potrzeb mieszkańców Powiatu Lęborskiego, na podstawie szacowanych danych przekazanych we wrześniu 2019 roku przez Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Lęborku, Łebie, Nowej Wsi Lęborskiej, Cewic i Wicka wykazała zasadność zabezpieczenia siedmiu miejsc dla osób w kryzysie. Na spotkaniu w dniu 23 stycznia 2020 roku przedstawiciele organów prowadzących, jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych, ustalono konieczność zabezpieczenia dziesięciu miejsc dla osób w kryzysie.

W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przystąpiło do realizacji projektu pn. „Centrum Usług Społecznych w Powiecie Lęborskim współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020, Oś Priorytetowa 06. Integracja, Działanie 06.02. Usługi Społeczne, 06.02.02. Rozwój usług społecznych”. W ramach projektu na terenie Lęborka zostaną utworzone miejsca całodobowe przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej - „Hostel”, funkcjonującym w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, przeznaczone dla dziesięciu osób (w tym trzech kobiet lub mężczyzn wraz z dziećmi) zgodnie ze standardem usług bytowych określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz.U. z 2005 nr 43 poz. 418).

Hostel ma zapewniać następujący standard bytowy:

- ogólnodostępna kuchnia do samodzielnego sporządzania posiłków,
- ogólnodostępne pomieszczenie do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków,
- 3 odrębne pomieszczenia do spania,
- wspólne odrębne pomieszczenie do pobytu dziennego dla mieszkańców z dziećmi,
- 2 łazienki ogólnodostępne wyposażone w sposób umożliwiający sprawne korzystanie zarówno przez mieszkańców jak i dzieci (jedna łazienka z przeznaczeniem dla max. 5 osób) z prysznicem, miską ustępową, umywalką, uchwytami ułatwiającymi korzystanie z urządzeń higieniczno - sanitarnych, podestami dla dzieci,
- pomieszczenie do prania i suszenia.

Wdrożenie realizacji zapewnienia miejsc całodobowych przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej - „Hostel” planuje się zgodnie z projektem i koniecznymi w tym zakresie pracami adaptacyjnymi obiektu, w którym ma on funkcjonować, w 2022 roku.

W związku z sytuacją związaną z COVID - 19, mając na uwadze bezpieczeństwo mieszkańców Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku, w II kwartale 2020 roku wstrzymano przyjmowanie osób do Hostelu funkcjonującego przy ww. jednostce. Osobom z terenu powiatu lęborskiego dotkniętym przemocą w rodzinie Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku udzielał pomocy m.in. w uzyskaniu wsparcia i schronienia w specjalistycznych ośrodkach wsparcia na terenie województwa pomorskiego, zlokalizowanych jak najbliżej miejsca zamieszkania.

W ramach działań OIK pełniono dodatkowe dyżury telefonu interwencyjno-informacyjnego, który umożliwiał osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, bądź osobom znajdującym się z różnych przyczyn w sytuacji kryzysowej, uzyskanie pomocy psychologicznej, a w razie zaistnienia potrzeby uruchomienia innych służb. Dyżury pełniono w środy w godz.: 15:30-17:00 od 08 stycznia 2020 roku do 21 października 2020 roku i w godz.: 15:30-17:30 od 28 października 2020 roku do końca roku 2020. Łącznie odbyło się 51 dyżurów, podczas których odnotowano 11 zgłoszeń. Od grudnia 2020 roku w ramach Projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w Powiecie Lęborskim*, uruchomiono infolinię - dodatkowe dyżury telefonu interwencyjno-informacyjnego w poniedziałki, środy i czwartki w godz.: 15:30-22:00. Odbyło się 8 dyżurów, podczas których nie odnotowano zgłoszeń.

W związku z tym, że obowiązujące akty prawne realizowanych programów obowiązywały do końca 2020 roku, zachodziła konieczność opracowania nowych dokumentów i programów będących ich kontynuacją, ale też i uwzględniających bieżące problemy mieszkańców powiatu lęborskiego. W tym celu przeprowadzono diagnozę pomocy świadczonej przez ośrodki pomocy społecznej dla mieszkańców powiatu lęborskiego, skali potrzeb oraz rekomendowanych kierunków rozwoju pomocy, a także diagnozę występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

W 2020 roku opracowywane były następujące dokumenty i programy:

- Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie lęborskim na lata 2021-2027,
- Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2027,
- Powiatowy program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2027,
- Powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2027,
- Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021-2027,
- Powiatowy program pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021-2027,
- Procedura postępowania podczas odbierania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

IV.3. Usamodzielnienie osób opuszczających placówki

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku świadczone również pomoc dla osób usamodzielnianych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którą osoby pełnoletnie opuszczające całodobową opiekę - schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, obejmuje się wsparciem mającym na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomoc pieniężną na usamodzielnienie, kontynuację nauki, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskaniu zatrudnienia oraz pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

W okresie sprawozdawczym, na podstawie art. 19 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej o ww. świadczenie wystąpiła jedna osoba. Łączna kwota wydatków powiatu na świadczenia dla osób usamodzielnianych opuszczających placówki – młodzieżowe ośrodki wychowawcze na podstawie ustawy o pomocy społecznej wyniosła 6.346,80 zł – była to pomoc pieniężną na kontynuację nauki dla 1 wychowanka opuszczającego MOW w wysokości ustawowej po 528,90 zł miesięcznie.

IV.4. Projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pomocy społecznej

PCPR w 2020 roku przystąpiło jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów do przygotowania i wdrożenia projektu powiatu lęborskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborski*. Nasza jednostka odpowiedzialna jest za *zadanie 1 - Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwoj usług społecznych realizowanych przez PCPR W Lęborku*. W ramach tego zadania PCPR w Lęborku Projekt skierowany jest do łącznie 210 osób – Uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia – rodzin Uczestników Projektu. Ostatecznymi odbiorcami wsparcia są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny. Projekt realizowany będzie dla Uczestników/Uczestniczek - dla następujących osób z grup docelowych, w tym:

- a) Osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
oraz szerzej opisane w rozdziale III.3.3. Projekt Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pieczy zastępczej;
- b) Osoby przebywające w pieczy zastępczej – 78 Uczestników/czek – to osoby w wieku 0-25 roku życia, przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej z terenu Powiatu Lęborskiego,
- c) Osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą – 12 Uczestników/czek – to osoby w wieku 18-25 roku życia, usamodzielniane opuszczające rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą z terenu Powiatu Lęborskiego,
- d) Opiekunowie zastępczy i rodzice naturalni – 60 Uczestników/czek - to osoby z terenu Powiatu Lęborskiego, sprawujące rodzinną pieczę zastępczą (rodzice zastępczy rodzin spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz prowadzący rodzinne domy dziecka, a także kandydaci na opiekunów zastępczych), a także rodzice naturalni małoletnich przebywających w pieczy zastępczej – 4 Uczestników/czek,

Na podstawie Załącznika do Uchwały nr 1255/104/19 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 17 grudnia 2019 roku, tj. Regulaminu konkursu nr RPPM.06.02.02-IZ.00-22-001/20, w ramach którego realizowany jest Projekt odbiorcami wsparcia w ramach Projektu mogą być wyłącznie osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny, w tym przede wszystkim: dzieci i młodzież, kandydaci oraz osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, a także osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym to m.in.:

a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

b) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.

Dostępne formy wsparcia merytorycznego dla Uczestników i Uczestniczek Projektu obejmują zwiększenie dostępu do zdeinstytucjonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w zakresie wspierania rodziny w obszarach przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej, w tym:

- Grupa Wsparcia - dla osób uwięzionych w przemoc w rodzinie,
- Wspieranie rodzin w organizacji czasu wolnego – zajęcia uspołeczniające,
- Konsultacje i poradnictwo psychologiczne – interwencyjna pomoc psychologiczna,
- Telefon interwencyjno-informacyjny,
- Poradnictwo prawne grupowe dla osób uwięzionych w przemoc w rodzinie,
- Wsparcie Opiekuna merytorycznego Uczestników i Uczestniczek Projektu,
- Warsztaty umiejętności rodzicielskich (szkoła dla rodziców),
- Mediacje – w sytuacjach konfliktów, kryzysów,
- Zajęcia terapeutyczne – uspołeczniające dla dzieci i młodzieży – ogólnodostępne, grupowe,
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne,
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne rodzinne – pedagogiczne,
- Terapie i psychoterapie indywidualne,
- Kampania informacyjna w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej,
- Zwrot kosztów dojazdu dla Uczestników i Uczestniczek Projektu,
- Wsparcie Opiekuna Ośrodka wsparcia – Hostelu dla osób przebywających w Ośrodku wsparcia.

Projekt realizowany jest w okresie 01.11.2020 – 30.06.2023. Łączna wartość projektu – Zadania 1 – PCPRu to 2.476.732,50 zł, w tym 2.205.796,71 zł dofinansowania i 270.936,27 zł wkład własny. Wartość pozycji budżetu obejmujących wspieranie rodziny w obszarach przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej to 517.178,00 zł.

V. REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest realizatorem zadań Powiatu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wynikających z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 426).

W powiecie lęborskim w obszarze wykonywania zadań samorządu na rzecz mieszkańców – osób z niepełnosprawnością, obowiązywał w ubiegłym roku Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017-2022, przyjęty uchwałą Nr XXX/187/2017 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 lutego 2017 roku. Program ten określał zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz zatrudnienia i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Na terenie naszego powiatu działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w składzie powołanym zarządzeniem Nr 26/2019 Starosty Lęborskiego z dnia 24 czerwca 2019 roku. Zadania i funkcjonowanie Rady określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2003r., Nr 62, poz. 560). Zadania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych to inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji projektów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu (radę miasta na prawach powiatu) pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Członkami Rady, na okres 4 lat kadencji, są państwo: Barbara Stachowska, Bożena Klinkosz, Maria Machoła, Maria Wenta i Zygmunt Wilczyński. W 2020 roku przewodniczącym Rady była pani Maria Wenta, jego zastępcą pani Barbara Stachowska natomiast sekretarzem pan Zygmunt Wilczyński.

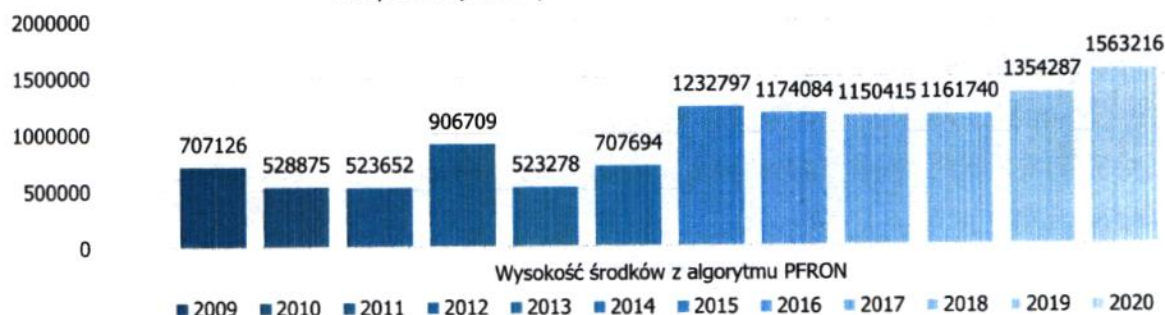
W 2020 roku Zarząd PFRON dokonał podziału środków w planie finansowym z przeznaczeniem na zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, należące do kompetencji samorządów powiatowych na podstawie przepisów w/w ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1605 z późn. zm.). Przekazano w 2020 roku w ramach tego algorytmu powiatowi lęborskiemu łączną kwotę 1.563.216 zł. Dla porównania wysokości przyznanych środków w ubiegłych latach, na przestrzeni ostatniej dekady, przedstawia poniższa tabela i wykres na lata 2009 – 2020.

**Tabela 25. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych na lata 2009 – 2020**

Wysokość środków z algorytmu PFRON (w zł)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	707.126	528.875	523.652	906.709	523.278	707.694	1.232.797	1.174.084	1.150.415	1.161.740	1.354.287	1.563.216

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2008 – 2020.

**Wykres 10. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych na lata 2009 – 2020**



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2009 – 2020.

Otrzymywane środki finansowe podlegają, w zakresie przeznaczenia na konkretne ustawowe zadania, podziale przez Radę Powiatu Lęborskiego. W 2020 roku organ ten podjął w tej sprawie uchwałę Nr XVIII/132/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 15 maja 2020 roku w sprawie ustalenia zadań i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych do realizacji w 2020 roku, która została zmieniona uchwałą Nr XX/158/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 r., uchwałą Nr XXII/165/2020 z dnia 29 października 2020 roku oraz uchwałą Nr XXIV/180/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. Kwota 1.563.216,00 zł została w całości przeznaczona na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych. Szczegółowe zestawienie limitów przyznanych środków i ich wykorzystanie przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 26. Zestawienie przyznanych limitów środków PFRON z ich wykorzystaniem
w 2020 roku**

LP	Nazwa zadania	Limit środków w zł	Wykorzystanie w zł	Realizacja w %
Zadania w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych				
1.	– dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusach rehabilitacyjnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. a i e)	34.166,00	34.166,00	100,00
2.	– dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. b)	6.295,00	6.295,00	100,00
3.	– dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. c)	540.136,00	540.122,88	99,99
4.	– dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. d)	367.739,00	367.674,53	99,99
5.	– dofinansowanie kosztów tworzenia i działania WTZ (art. 35a ust. 8)	614.880,00	614.880,00 (-zwrotu kwoty 110,06 zł)	100,00
Razem:		1.563.216,00	1.563.138,41	99,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za rok 2020

łącznie na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań z PFRON otrzymano w 2020 roku 1.563.216,00 zł, wykorzystano tę kwotę na poziomie 99,99% wydatkując 1.563.138,41 zł.

Przedstawione dane dotyczące ilości złożonych wniosków i udzielonego dofinansowania w 2020 roku, wskazują na niewystarczającą ilość środków finansowych do realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych, a także pogłębianie się tej tendencji w ostatniej dekadzie. Szacuje się, iż zrealizowane zadania zabezpieczają ogółem niewiele ponad 70% otrzymanych wniosków, jednakże w przypadku likwidacji barier architektonicznych dostępne środki PFRON wystarczyły na realizację niespełna 30% potrzeb. W konsekwencji tego, w porozumieniu z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, ustalono kryteria udzielania w/w dofinansowań, w stosunku do warunków ubiegania się o wsparcie wynikających z samej ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz przepisów wykonawczych. Tym niemniej, w ubiegłym roku znaczący wpływ na wykorzystanie środków miała także sytuacja epidemiologiczna. Stan zagrożenia epidemicznego w znaczący sposób wpływał na możliwość realizacji rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Wprowadzone i obowiązujące obostrzenia, związane z zawieszeniem działalności ośrodków odpowiedzialnych za organizację turnusów rehabilitacyjnych powodowało, iż osoby z niepełnosprawnością, mimo kwalifikacji do objęcia tą formą wsparcia zmuszone były do odstąpienia z przyznanego dofinansowania. Jednocześnie, sytuacja ta powodowała konieczność wzmożonego zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, celem kontynuowania rehabilitacji w warunkach domowych, a co za tym idzie zwiększoną liczbę wniosków w tym zakresie. Ponadto, brak możliwości bezpośredniego kontaktu w realizacji podstawowych spraw życia codziennego – edukacji, konsultacji lekarskich czy załatwiania spraw urzędowych, determinowała wzmożone potrzeby w zakresie zaopatrzenia w sprzęt komputerowy i syntezatory mowy oraz programy do ich obsługi. Generowało to konieczność zmian w zakresie likwidacji barier w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu mowy, słuchu bądź wzroku. Sytuacja związana z Covid-19 spowodowała również ograniczenie możliwości bieżącej i terminowej realizacji prac remontowych i budowlanych, co z kolei powodowało rezygnacje wnioskodawców z dofinansowania w zakresie likwidacji barier architektonicznych. Tożsame trudności i konieczność odstąpienia od realizacji form wsparcia zgłaszały organizacje pozarządowe w ramach sportu, kultury i rekreacji osób z niepełnosprawnością. Opisana sytuacja wymagała od nas szczególnej elastyczności w dostosowaniu form wsparcia i wysokości środków finansowych na poszczególne zadania w zależności od bieżących potrzeb i możliwości podopiecznych.

W roku 2020 kontynuowano realizację zadań w Systemie Obsługi Wsparcia PFRON. To nowoczesna platforma, za pomocą której Osoby Niepełnosprawne i jednostki działające

na ich rzecz mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane przez PFRON, dystrybuowane przez jednostki samorządu terytorialnego. Celem projektu, w ramach którego powstał System SOW, jest zwiększenie dostępności pomocy oferowanej w ramach zadań i programów finansowanych ze środków PFRON, których realizatorem są Jednostki Samorządu Terytorialnego. System SOW umożliwia Osobom Niepełnosprawnym i podmiotom działającym na ich rzecz proces aplikowania o środki PFRON będące w gestii jednostek samorządowych bezpośrednio za pomocą systemu informatycznego. Pozwala na weryfikację wniosków osób indywidualnych i instytucji na etapie przyznawania dofinansowań, jak również na badanie skuteczności wydatkowania środków PFRON. Możliwe jest załatwienie sprawy drogą elektroniczną na każdym jej etapie:

- uzyskanie informacji,
- wypełnienie wniosku,
- podpisanie i złożenie wniosku (za pośrednictwem platformy e-PUAP)
- dokonanie ewentualnych wyjaśnień i uzupełnień,
- zapoznanie się ze wzorem umowy,
- rozliczenie dofinansowania.

W 2020 roku w systemie SOW pracownicy Zespołu ds. Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością obsługiwali kompleksowo dofinansowania (generacja pism, umów, rozliczeń, załączników, sprawozdań) w ramach likwidacji barier funkcjonalnych oraz Modułu II programu pn. *Aktywny Samorząd*. Należy mieć jednak na uwadze, iż niemal wszystkie wnioski osób niepełnosprawnych wpływały do tut. jednostki w formie tradycyjnej. Wymagało to udzielania przez pracowników, dodatkowej pomocy wnioskodawcom, w umożliwieniu dostępu do systemu oraz w dokonaniu wprowadzenia i przekazaniu sprawy w formie elektronicznej.

Ponadto, w związku z realizacją do 2019 roku zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, w ramach wówczas zawartych i wdrażanych umów, tut. jednostka przeprowadzała w 2020 roku wymagane kontrole.:

- w dniu 11 lutego 2020 roku przeprowadzono kontrolę prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z zawartą w dniu 26 kwietnia 2019 roku w Lęborku pomiędzy Starostą Lęborskim, a osobą z niepełnosprawnością (umową nr ZRON/Wn-O/1/2019) w sprawie przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - w wyniku weryfikacji warunków realizacji przedmiotowej umowy nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie wydano zaleceń pokontrolnych;
- w dniu 18 grudnia 2021 roku przeprowadzono kontrola pracodawcy - w Biurze Rachunkowym z siedzibą w Lęborku. Przedmiotem kontroli była weryfikacja realizacji

zapisów umowy nr ZRON/Wn-W/1/2019 z dnia 8 października 2019 roku w sprawie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – w wyniku weryfikacji warunków realizacji przedmiotowej umowy nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie wydano zaleceń pokontrolnych.

V.1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2020 roku w ramach algorytmu PFRON to:

V.1.1. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, które dokonały zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych na wniosek lekarza i otrzymały dofinansowanie na ten cel z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz spełniają kryteria dochodowe. W ramach wydatków na rehabilitację społeczną zrealizowano dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. W roku sprawozdawczym wpłynęło 1191 takich wniosków na kwotę 982.988,11 zł. Ze środków PFRON wypłacono dofinansowanie na 1100 wniosków w wysokości łącznie 497.168,10 zł.

V.1.2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

W ramach wydatków na rehabilitację społeczną zrealizowano także dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. W roku sprawozdawczym wpłynęło 17 takich wniosków na kwotę 52.577,31 zł. Zawarto 15 umów na dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego na łączną kwotę 43.516 zł.

V.1.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Realizowano także dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Ogółem na likwidację barier wpłynęło do Centrum w 2020 roku 157 wniosków, na kwotę 909.810,00 zł. Na to zadanie wypłacono dofinansowanie dla 118 osób na łączną kwotę 367.674,53 zł (w tym dla 15 dzieci i młodzieży – na łączną kwotę 52.734,00 zł), z tego:

- na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się wypłacono dofinansowanie dla 29 osób – 98.384,65 zł,
- na dofinansowanie barier technicznych – 47 osób – 103.292,50 zł,
- na likwidację barier architektonicznych – 42 osób – 165.997,38 zł.

V.1.4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Do form rehabilitacji społecznej zalicza się również uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych. Dofinansowany może być również pobyt opiekuna osoby niepełnosprawnej w przypadku, gdy jego obecność wynika z wyraźnego i uzasadnionego zalecenia lekarskiego. Wysokość tego dofinansowania dla osób niepełnosprawnych jest uzależniona od stopnia niepełnosprawności tych osób i wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu rozpatrywania przedmiotowych wniosków.

W 2020 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło 96 wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Łączna kwota wypłaconego dofinansowania na ten cel wyniosła: 34.166,00 zł dla 32 osób, w tym 18 osób niepełnosprawnych i 14 ich opiekunów, w tym dla:

- 10 dzieci i młodzieży na kwotę 12.480,00 zł,
- 10 opiekunów dzieci i młodzieży na kwotę 8.320,00 zł,
- 8 osób dorosłych na kwotę 10.016,00zł i 4 opiekunów osób dorosłych na kwotę 3.350,00zł.

V.1.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Następnym zadaniem realizowanym przez naszą jednostkę z obszaru rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych jest dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. O dofinansowanie w wysokości do 60% kosztów przedsięwzięcia mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Wniosek o dofinansowanie składa się w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań. W roku 2019 wpłynęło 8 wniosków na łączną kwotę 25.495,00 zł. W roku 2020 zawarto 5 umów na łączną kwotę 13.295,00 zł. W związku z rezygnacjami organizacji pozarządowych z realizacji zadań rozliczono w 2020 roku dofinansowanie dla 3 organizacji na łączną kwotę 6.295,00 zł:

Tabela 27. Zestawienie przyznanych limitów środków PFRON z ich wykorzystaniem

Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Ilość osób, w tym os. niepełnosprawne/ młodzieży/mieszkańcy terenów wiejskich	Całkowity koszt w zł	Przyznane dofinansowanie w zł
Stowarzyszenie Pomocy Osobom ze Spektrum Autyzmu "NIEBIESKI SKARB"	Wyjazd do Parku Dinozaurów „Łeba Park”	51 ON: 21 DZ: 20 W: 20	1 875,00	1 125,00
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Promyk"	"Spotkania integracyjne"	40 ON: 21 DZ: 20 W: 38	1 950,00	1 170,00
Fundacja Ekologiczno-Sportowa im. Tomasza Hopfera	"Udział zawodnika niepełnosprawnego w MKB Brydża Sportowego oraz organizacja: XXXVIII Ogólnopolski Bieg Przelajowy o Puchar Leśny Pamięci Tomasza Hopfera"	300 ON: 8 DZ: 0 W: 60	30 000,00	4.000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych PCPR w Łęborku.

V.1.6. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej funkcjonują w powiecie lęborskim od 29 grudnia 2014 roku. Prowadzą one rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Uczestnicy WTZ muszą posiadać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem kwalifikacji uczestnictwa. Przy lekkim stopniu niepełnosprawności WTZ nie mogą zostać przyznane natomiast przy stopniu niepełnosprawności umiarkowanym wskazanie do WTZ może zostać uwzględnione tylko przy symbolach przyczyny niepełnosprawności 01-U i 02-P i niezdolności do pracy. Przy znacznym stopniu niepełnosprawności i zapisem o niezdolności do pracy, WTZ mogą zostać przyznane osobie bez względu na symbol przyczyny niepełnosprawności. Zajęcia w warsztacie prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, gdzie przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierza się do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

WTZ są placówką dziennego pobytu. Zajęcia realizowane były w prosperujących 6 pracowniach: krawieckiej, artystycznej, komputerowej, umiejętności społecznych, gospodarstwa domowego i stolarskiej.

WTZ posiadało 30 miejsc. Według stanu na 31.12.2020 roku uczestniczyło w zajęciach 30 osób, w tym: 13 kobiet i 17 mężczyzn. Poniższa tabela przedstawia strukturę uczestników WTZ wg miejsca ich zamieszkania.

*Tabela 28. Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej wg miejsca zamieszkania
(wg stanu na 31.12.2020 roku)*

Lp.	Gmina	Ilość uczestników WTZ
1.	Cewice	8
2.	Lębork	15
3.	Łeba	0
4.	Nowa Wieś Lęborska	6
5.	Wicko	1
x	Razem:	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań WTZ w Lęborku za 2020 rok.

Kwota przekazana w 2020 roku na działalność bieżącą WTZ wynosiła łącznie 683.200,00 zł, w tym środki PFRON 614.880,00 zł. W roku 2021 Warsztat Terapii Zajęciowej dokonał zwrotu niewykorzystanych środków finansowych w kwocie 364,42 zł, w tym 110,06 zł stanowiła kwota zwrotu środków PFRON. Koszty działania WTZ przy Stowarzyszeniu „Jesteśmy Razem” w 2020 roku wynosiły łącznie 682.835,58 zł, w tym ze środków PFRON wydatkowano 614.769,94 zł i 68.065,64 zł ze środków własnych powiatu.

W celu sprawdzenia poprawności realizacji zadań w 2020 roku, została przeprowadzona kontrola, którą objęte zostały zagadnienia związane z działalnością Warsztatu zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r., Nr 63, poz. 587).

Zostały zweryfikowane następujące zagadnienia:

1. prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu;
2. ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań;
3. prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej:
 - a) uczestników,
 - b) działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej,
 - c) współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników;
4. prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu;
5. zgodność postanowień umowy na prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej ze stanem faktycznym;
6. zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz z umową;
7. prawidłowość realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji.

W toku kontroli, sporządzono protokół z zaleceniami i ustalono, iż warsztat wywiązuje się pod względem merytorycznym z zadania będącego przedmiotem zawartej umowy na prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej. Znajdująca się w siedzibie jednostki dokumentacja jest prowadzona rzetelnie i w sposób profesjonalny.

V.2. Program PFRON pn. *Aktywny Samorząd*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2020 roku realizowało program pn. *Aktywny Samorząd*, w ramach którego osoby niepełnosprawne mogły uzyskać pomoc ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2020 roku, w ramach niniejszego programu realizowane były następujące formy wsparcia:

Moduł I Obszar A Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 10.000 zł,

Moduł I Obszar A Zadanie 2 i 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 4.800 zł, w tym:

- dla kosztów kursu i egzaminów kategorii B - 2.100 zł,
- dla kosztów kursu i egzaminów pozostałych kategorii - 3.500 zł,

- dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy - 800 zł,
- dla kosztów usług tłumacza migowego – 500 zł.

Moduł I Obszar B Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła:

- dla osoby niewidomej – 24.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 15.000 zł,
- dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku – 9.000 zł,
- dla osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych – 7.000 zł;

Moduł I Obszar B Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 7.500 zł;

Moduł I Obszar B Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 4.000 zł;

Moduł I Obszar C Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 10.000 zł;

Moduł I Obszar C Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 3.500 zł;

Moduł I Obszar C Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 7.500 zł;

Moduł I Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką Wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 300 zł miesięcznie – tytułem kosztów opieki nad jedną (każdą) osobą zależną,

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/ dziennym lub niestacjonarnym/ wieczorowym/ zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu).

W ramach Programu Aktywny Samorząd w 2020 roku prowadzono, celem dotarcia z informacją do jak najszerszego grona odbiorców – osób niepełnoprawnych, akcję informacyjną polegającą na przygotowaniu i rozpowszechnianiu materiałów informacyjnych, ulotek, broszur oraz materiałów promocyjnych – długopisów, notatników i zakładerek z nadrukiem logo tego Programu.

Tabela 29. Realizacja Programu pn. Aktywny Samorząd w 2020 roku

Lp.	Moduł Programu	Obszar wsparcia	Kwota przekazana przez PFRON na realizację Programu w zł	Liczba wnioskodawców ogółem					Kwoty dofinansowania łącznie			
				Wnioski złożone	Wnioski zweryfikowane negatywnie	Wnioski zaakceptowane do dofinansowania	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Wnioski zrealizowane (wyplata dofinansowania)	We wnioskach złożonych (kwota wnioskowana) (w zł)	We wnioskach przeznaczonych do dofinansowania (zweryfikowane pozytywnie) (w zł)	W zawartych umowach (w zł)	Wysokość środków wypłaconych (w zł)
1.	I.	A-1	127.665,23	2	1	1	1	1	10.632,50	6.000,00	6.000,00	6.000,00
2.		A-2		2	0	2	2	2	3.802,50	3.802,00	3.704,00	3.704,50
3.		A-3		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
4.		A-4		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
5.		B-1		12	6	6	6	6	71.513,61	25.284,00	25.274,00	25.274,00
6.		B-2		1	1	0	0	0	2.000,00	0,00	0,00	0,00
7.		B-3		7	1	6	6	6	38.612,70	30.453,00	30.381,29	30.381,29
8.		B-4		12	3	9	9	9	47.812,40	33.874,00	33.733,20	33.733,20
9.		B-5		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
10.		C-1		1	0	1	1	1	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
11.		C-2		2	0	2	2	2	8.304,45	5.500,00	5.500,00	5.500,00
12.		C-3		1	1	0	0	0	22.302,00	0,00	0,00	0,00
13.		C-4		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
14.		C-5		2	0	2	2	2	8.323,50	8.323,00	8.323,00	8.323,00
15.		D		4	0	4	4	4	5.276,00	5.096,00	4.478,21	4.478,21
16.	II.	X	245.629,84	74	2	72	71	40	259.815,00	235.733,00	233.208,00	179.983,00
Razem:			373.295,07	120	15	105	104	73	488.394,66	364.065,00	360.602,20	307.377,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2020

Wykres 11. Wysokość środków wypłaconych w ramach programu pn. Aktywny Samorząd w latach 2012 – 2020



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2020

V.3. Program PFRON pn. *Program wyrównywania różnic między regionami*

Celem strategicznym programu pn. Program wyrównywania różnic między regionami III jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Powiat Lęborski złożył wniosek 29 lutego 2020 roku w ramach dofinansowania w obszarze G – skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wystąpienie w ramach obszaru D – likwidacja barier transportowych dla Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Jesteśmy Razem” w Lęborku.

W ramach zawartych umów na realizację projektów uzyskano łączne dofinansowanie w kwocie 110.100,00, w tym 20.100,00 zł na dofinansowanie obszaru G oraz 90.000,00 zł w ramach obszaru D. W dniu 29 listopada 2020 roku Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Jesteśmy Razem” w Lęborku zakupiło pojazd dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym osób poruszających się na wózku inwalidzkim.

Ponadto w 2020 roku PFRON zatwierdził rozliczenie umów programu z poprzedniego roku w ramach dofinansowania w obszarze D – likwidacja barier transportowych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Lęborku. Wówczas w ramach zawartej umowy otrzymano łączne dofinansowanie w kwocie 125.825,00 zł, z czego 55.825,00 zł na obszar G oraz 70.000,00 zł na obszar D. Termin rozliczenia przedmiotowej umowy upływał 30 kwietnia 2020 roku. Obszar G rozliczono w kwocie 23.980,00 zł, natomiast rozliczenie Ośrodka Szkolno-Wychowawczego zaakceptowano na poziomie 70.000,00 zł.

V.4. Program PFRON pn. *Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi*

Celem programu było zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także objęcie wsparciem samorządów powiatowych, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych. W 2020 roku Program obowiązywał w Module III i IV.

Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi – Moduł III

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uchwałą nr 4/2020 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 18 marca 2020 r. uruchomił realizację programu pn. „Pomoc osobom

niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi". W ramach Modułu III tego programu wprowadzona została możliwość uzyskania pomocy finansowej w związku z wystąpieniem, zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii. Adresatami pomocy w ramach Modułu III były:

- osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;
- dzieci i młodzież niepełnosprawna posiadająca aktualne orzeczenie o niepełnosprawności wydane przed ukończeniem 16 roku życia.

Pomoc finansowa w ramach Modułu III udzielana była osobom niepełnosprawnym, które na skutek wystąpienia zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii utraciły, w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 4 września 2020 roku, możliwość korzystania z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Pomoc ta udzielana była w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych. Wsparcie w ramach Modułu III programu skierowane było do osób niepełnosprawnych, które w okresie od 9 marca 2020 roku były:

1. uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej;
2. uczestnikami środowiskowych domów samopomocy, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.);
3. podopiecznymi dziennych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.);
4. podopiecznymi placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn. zm.);
5. uczestnikami programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystają ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne;
6. pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013 r. poz. 529);
7. pełnoletnimi (od 18 do 24 roku życia) wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, bądź uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910);

8. pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) wychowankami ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910)."

Wysokość pomocy wynosiła 500 zł miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną, z tym że okres, na jaki może zostać przyznane świadczenie, nie mógł być dłuższy niż 5 miesięcy.

W okresie od dnia 10 kwietnia 2020 roku do dnia 16 listopada 2020 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wpłynęło 236 wniosków. Udzielono wsparcie 97 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 176.000,00 zł.

Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi – Moduł IV

Adresatami pomocy udzielanej w ramach Modułu IV programu były samorządy powiatowe, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych.

Maksymalna wysokość pomocy w ramach Modułu IV programu – 50% poniesionych przez Wnioskodawcę wydatków, z tym że nie więcej niż do wysokości 100.000 zł. W ramach zawartej umowy o dofinansowanie pozyskano środki finansowe w kwocie 39.707,52 zł celem zaspokojenia potrzeb 146 osobom niepełnosprawnym – podopiecznym domów pomocy społecznej Powiatu Lęborskiego.

VI. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Orzekanie o niepełnosprawności dla celów pozarentowych prowadzone jest na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 426, z późn. zm.).

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności funkcjonuje w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Został on powołany Uchwałą nr 226/2006 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 27 kwietnia 2006 roku w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Na stanowisko Przewodniczącego Zespołu Starosta Lęborski powołał Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku (Zarządzenie nr 39/2019 z dnia 18 listopada 2019 roku). Starosta Lęborski powołał członków Zespołu. W 2020 roku w jego skład, wg stanu na dzień 31.12.2020 roku, wchodziło łącznie 21 członków, w tym:

- przewodniczący – 1 os.,
- sekretarz – 1 os.,
- lekarze – 6 os. (w tym: ortopeda - traumatolog narządu ruchu, psychiatra, okulista, laryngolog – pediatra, anestezjolog – specjalista intensywnej terapii, specjalista pediatra i alergolog,

- psychologzy – 2 os.,
- pedagodzy – 2 os.,
- doradcy zawodowi – 3 os.,
- pracownicy socjalni – 4 os.
- obsługa administracyjna – 2 os.

Budżet Zespołu w 2020 roku wynosił 417.529,18 zł, z czego dotacja z budżetu wojewody wynosiła 360.141,42 zł, natomiast wydatki z budżetu powiatu 57.387,76 zł.

W roku sprawozdawczym do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wpłynęło łącznie 2255 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, w tym dla osób przed 16 rokiem życia – 196 wnioski, a osób powyżej 16 roku życia – 2.059 wniosków.

Zespół, na wniosek, wydaje:

- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności osoby powyżej 16 roku życia,
- orzeczenia o niepełnosprawności osoby poniżej 16 roku życia,
- legitymacje osób niepełnosprawnych oraz
- karty parkingowe.

VI.1. Orzekanie niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Orzecznictwo o niepełnosprawności służy osobom, które chcą uzyskać prawne potwierdzenie statusu osoby niepełnosprawnej, umożliwiające korzystanie z przewidzianych dla nich świadczeń i przywilejów takich jak np. odliczenia podatkowe, zasiłki, ulgowe przejazdy, umieszczenie w domu pomocy społecznej. Pozwala ukierunkować działania osoby niepełnosprawnej bądź jej opiekunów związane z prowadzoną terapią i rehabilitacją.

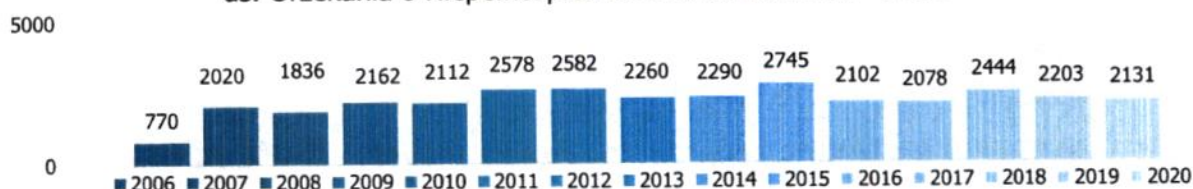
Ilość wydanych orzeczeń od początku działalności Zespołu do końca okresu sprawozdawczego 2020 roku przedstawia tabela i wykres z danymi z poszczególnych lat od 2007 do 2020.

Tabela 30. Ilość wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2006 – 2020

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość wydanych orzeczeń (ogółem)	2020	1836	2162	2.112	2.576	2.582	2.260	2.290	2.745	2.102	2.078	2.444	2.203	2.131

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2007 – 2020.

Wykres 12. Ilość wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2006 – 2020



*rozpoczęcie działalności PZOON od 01.07.2006 roku,

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu – rzeczowo-finansowych PFRON za lata 2006 – 2020.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał łącznie w 2020 roku - 2.131 orzeczeń (są to orzeczenie o zaliczeniu osób do osób niepełnosprawnych, zaliczeniu do określonego stopnia niepełnosprawności oraz o niezaliczeniu osób do osób niepełnosprawnych i odmowie ustalenia niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące wydanych orzeczeń z tego okresu oraz z czterech ubiegłych lat.

Tabela 31. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w latach 2016 - 2020 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość orzeczeń w 2016 roku	Ilość orzeczeń w 2017 roku	Ilość orzeczeń w 2018 roku	Ilość orzeczeń w 2019 roku	Ilość orzeczeń w 2020 roku
RAZEM WYDANE ORZECZENIA O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		2.102	2.078	2.444	2.203	2.131
Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – ogółem (dla osób po 16 roku życia)		1.932	1.884	2.213	2.040	1.952
1.	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	1.853	1.809	2.165	1.977	1.903
A	w tym:					
	- znaczny stopień niepełnosprawności	699	689	842	890	852
	- umiarkowany stopień niepełnosprawności	921	921	1.137	963	945
	- lekki stopień niepełnosprawności	233	199	186	124	99
B	w tym orzeczenia wydane po raz pierwszy:	466	650	649	803	590
	- znaczny stopień niepełnosprawności	165	221	263	409	291
	- umiarkowany stopień niepełnosprawności	202	318	288	328	246
	- lekki stopień niepełnosprawności	99	111	98	66	53
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	25	18	12	13	14
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	54	57	36	50	35
Wydane orzeczenia o niepełnosprawności – ogółem (dla osób przed 16 rokiem życia)		170	194	231	163	179
1.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w tym:	132	171	220	156	168
A	- 0-3 lata	35	43	38	9	37
	- 4-7 lat	31	42	59	33	47
	- 8-16 lat	66	86	123	84	84
B	- dla dziewcząt	56	56	89	92	59
	- dla chłopców	76	115	131	64	109
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	34	18	9	7	9
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	4	5	2	0	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2007 – 2020.

W 2020 roku obowiązywało 12 symboli przyczyn niepełnosprawności. Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej. Orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu.

Symbol przyczyny niepełnosprawności oznacza się następująco:

- 01-U – upośledzenie umysłowe;
- 02-P – choroby psychiczne;
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O – choroby narządu wzroku;

- 05-R – upośledzenie narządu ruchu;
- 06-E – epilepsja;
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T – choroby układu pokarmowego;
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego;
- 10-N – choroby neurologiczne;
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tabela 32. Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i o niepełnosprawności ze względu na symbol przyczyny niepełnosprawności w 2020 roku

Lp.	Symbole	Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności
		znaczny	umiarkowany	Lekki	Razem	
1.	01-U	1	2	0	3	1
2.	02-P	176	146	3	325	63
3.	03-L	23	61	23	107	6
4.	04-O	14	27	6	47	9
5.	05-R	221	426	33	680	13
6.	06-E	5	9	0	14	2
7.	07-S	154	128	15	297	21
8.	08-T	41	20	3	64	5
9.	09-M	36	30	3	69	3
10.	10-N	140	42	3	185	17
11.	11-I	48	52	10	110	25
12.	12-C	0	2	0	2	3
Razem		859	945	99	1.903	168

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2020.

Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawane są w formie decyzji administracyjnych, dlatego też służy od nich odwołanie, kierowane do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku składa się za pośrednictwem PZOON w terminie 14 dni od dnia odbioru orzeczenia. W 2020 roku złożono łącznie 78 odwołań, w tym w 67 przypadkach osób powyżej 16 roku życia i 11 dotyczących osób poniżej 16 roku życia. W przypadku 42 odwołań Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności utrzymał w mocy orzeczenie tut. Zespołu, w 16 przypadkach zmienił orzeczenie w zakresie wskazań lub symbolu, w 3 przypadkach uchyłono w całości orzeczenie tut. Zespołu, 6 odwołań nie zostało rozpatrzonych przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności do końca 2020r.

Sytuacja epidemiologiczna miała wpływ na funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność:

- 1) upływała w terminie do 90 dni przed dniem wejścia w życie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. po 8.12.2019 r.), pod warunkiem złożenia tym terminie kolejnego wniosku o wydanie orzeczenia, zachowuje ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- 2) upływa w terminie od dnia wejścia w życie ww. ustawy (tj. po 7.03.2020 r.), zachowuje ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Wobec powyższego karty parkingowe wydawane przez PZOON, zachowują ważność do 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, nie dłużej jednak niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Analogicznie sytuacja kształtuje się dla świadczeń, ulg i uprawnień osób z niepełnosprawnością. Jeżeli decyzja przyznająca świadczenie z pomocy społecznej została wydana w związku z niepełnosprawnością potwierdzoną orzeczeniem i okres, na który została przyznana pomoc, jest uzależniony terminem ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, okres wskazany w decyzji ulega przedłużeniu na okres, na jaki zachowuje ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, na podstawie decyzji wydanej z urzędu.

Zmianie uległy także zapisy w zakresie czynności orzeczniczych. Zmiana rozporządzenia wskazuje, iż z przyczyn związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, w okresie od dnia 8 marca 2020 r. do upływu 90 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, w przypadku gdy lekarz przewodniczący składu orzekającego uzna dołączoną do wniosku dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny, ocena może być wydana bez badania oraz gdy członek powiatowego zespołu uzna dołączoną do wniosku dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny, ocena może być wydana bez badania. W tych przypadkach skład orzekający może rozpoznać sprawę i wydać orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności bez uczestnictwa w posiedzeniu składu orzekającego osoby zainteresowanej lub dziecka i jego przedstawiciela ustawowego.

Ponadto, zaświadczenia uprawniające do orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane członkowi powiatowego zespołu przez wojewodę, którego ważność upływa w terminie od dnia 8 marca 2020 r., zachowuje ważność do 90 dnia od dnia

odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, nie dłużej jednak niż do dnia wydania nowego zaświadczenia. Jednocześnie regulacje te nie normują sytuacji uzyskania kwalifikacji orzeczniczych dla powołanych członków składów orzekających.

VI.2. Legitymacje osób niepełnosprawnych

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydawał na wniosek legitymacje osób niepełnosprawnych. W 2020 roku wydano 866 legitymacji osób niepełnosprawnych, w tym:

- 808 legitymacji wydanych osobom po 16 roku życia na podstawie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,
- 58 legitymacji wydanych osobom przed 16 rokiem życia na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności.

VI.3. Karty parkingowe osób niepełnosprawnych

Karta Parkingowa to dokument uprawniający osoby niepełnosprawne do korzystania z miejsc parkingowych wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych, a także potwierdzający uprawnienia do niestosowania się do niektórych znaków drogowych.

Kartę parkingową, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wydaje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla:

- osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- przy czym osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mogą otrzymać kartę parkingową jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem: 04-O, 05-R lub 10-N, 07-S;
- osób niepełnosprawnych powyżej 2-go roku życia, które nie ukończyły 16 roku życia, mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, bez względu na przyczynę niepełnosprawności.

Ponadto, uprawnienia do karty parkingowej zachowują osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności, posiadające w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności jeden z trzech symboli przyczyny niepełnosprawności: 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu), 10-N (choroba neurologiczna) lub 07-S oraz zawierające pozytywne wskazanie o spełnieniu przesłanek uprawniających do uzyskania karty parkingowej. Pozostałe osoby posiadające ważne orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydane na stałe lub okresowo przed 1 lipca 2014 roku, chcąc uzyskać kartę parkingową muszą wystąpić z ponownym wnioskiem

o wydanie orzeczenia na zasadzie obowiązujących przepisów w tym zakresie. Jest to spowodowane zmianą przesłanek materialno-prawnych w zakresie brzmienia wskazania do karty parkingowej. W stosunku do takiej osoby Zespół zobowiązany jest do przeprowadzenia ponownie pełnego postępowania na zasadach ogólnych.

Karty parkingowe wydawane są na okres ważności orzeczenia, ale nie dłużej niż na okres do 5 lat.

O wydanie karty parkingowej mogą występować również placówki zajmujące się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, uprawnionych do uzyskania karty parkingowej. Nowe karty parkingowe dla placówek wydawane są maksymalnie na okres 3 lat.

W 2020 roku do Powiatowego Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych wpłynęło łącznie 731 wniosków o wydanie karty parkingowej. Wydano w okresie sprawozdawczym 678 kart parkingowych, w tym:

- 660 dla osób powyżej 16 roku życia,
- 16 dla osób przed 16 rokiem życia i
- 2 dla placówki.

W 6 przypadkach odmówiono wydania dokumentu, w tym 6 razy w stosunku do osoby dorosłej.

VII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej

Art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej wskazuje, że kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie przedstawia corocznie wykaz potrzeb w obszarze pomocy społecznej. Jednocześnie art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, że należy wskazać także potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej.

VII.1. Potrzeby w zakresie obszarów pomocy społecznej

LP.	WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ
Potrzeby w zakresie wsparcia osób starszych	
1.	Utrzymania obowiązujących standardów w domach pomocy społecznej powiatu lęborskiego: Domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Aby utrzymać wypracowaną jakość świadczonych usług istnieje potrzeba realizacji w tych jednostkach działań ukierunkowanych na wsparcie mieszkańców, prowadzenia zajęć terapeutycznych i kulturalno – oświatowych, a także dbania o bezpieczeństwo i warunki bytowe osób w nich przebywających. W domach przeprowadzane są w miarę możliwości konieczne remonty i zakupy inwestycyjne, tym niemniej nie wszystkie zgłaszane potrzeby są realizowane. Obecnie w zakresie remontów w 2021 roku domy pomocy społecznej zgłaszają następujące potrzeby: Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku: remont 8 pokoi mieszkańców, remont 2 łazienek mieszkańców, modernizacja rozdzielni żeliwnych skrzynekowych w budynku pałacowym odc. C, D, remont dachu na budynku głównym łóżkowym, kuchni-pralni, malowanie kuchni głównej i pomieszczeń przylegających. Dom Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku: wymiana grzejników wraz zaworami ciepła, remont ogrodzenia. Należy rozważyć weryfikację ilości miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności dla osób przewlekłe psychicznie chorych. Z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc i sporadyczne przypadki zwalniania miejsc dla osób z tego typu schorzeniami, nie było możliwości przyjęcia przez Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku wszystkich osób wymagających tego zabezpieczenia. W samym 2020 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wpłynęło 8 zapytań z ośrodków pomocy społecznej w sprawie możliwości umieszczenia w domu pomocy społecznej dla osób chorych psychicznie, a z powodu braku miejsc nikt z tych osób nie został umieszczony.
2.	Podejmowania fakultatywnych działań i programów z zakresu wsparcia i aktywizacji społecznej i integracji osób z grup szczególnego zagrożenia wykluczeniem społecznym, w szczególności osób starszych. W powiecie lęborskim istnieje potrzeba podejmowania dodatkowych działań w zakresie zajęć, spotkań, warsztatów i innych aktywności dla osób starszych, które wymagają zaangażowania organizacji i środków, aby możliwe było aplikowanie o ich współfinansowanie ze źródeł zewnętrznych np. konkursów MRPIPS. Należy tu uwzględnić, we współpracy z gminami i ich jednostkami oraz organizacjami, jakie są wdrażane lokalne rozwiązania w tym obszarze oraz jakie projekty są w nich planowane np. w ramach projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zadaniu partnera - Stowarzyszenia EDUQ.
Potrzeby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej	
3.	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy powiatowe szereg zadań. W IV kwartale 2020 został opracowany nowy, obowiązujący na lata 2021 – 2027 dokument i przekazany pod obrady Rady Powiatu Lęborskiego. W chwili obecnej dokument oczekuje na przyjęcie. Integralną częścią Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 - 2027 są: – Powiatowy program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 - 2027, – Powiatowy program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 - 2027, – Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027, – Powiatowy program pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2027 oraz Procedura postępowania podczas odbierania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. W ramach tych programów należy zabezpieczyć realizację i podejmować w 2021 roku i kolejnych latach działania zmierzające do realizacji kolejnej edycji programu korekcyjno - edukacyjnego na rzecz osób

	stosujących przemoc w rodzinie, działania profilaktyczne, edukacyjne ukierunkowane na pomoc osobom w rodzinach zagrożonych przemocą. Zasadne jest także wdrażanie opracowanie i rozpowszechnienie informatora o instytucjach udzielających pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i ich sprawców, a także zorganizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji działającymi w tych obszarach (OPS, sądu, prokuratury, służby kuratorskiej, policji, szkół, PPP) nt. wdrażanych działań. Ponadto ustawowym zadaniem jest realizacja programu profilaktycznego z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmującego promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa rodziny. Przewiduje się, że realizacja zadań i działań programów nastąpi przy wykorzystaniu m.in. źródeł finansowania: budżet powiatu łęborskiego, budżet państwa, budżety samorządów gminnych, budżety innych powiatów, programy, w szczególności w ramach środków z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, Ministerstwa Sprawiedliwości, projekty w ramach środków Unii Europejskiej, prywatni sponsorzy, indywidualne wkłady osób - uczestników działań.
4.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w strukturach PCPR w Łęborku. Aby mógł on realizować zadania adekwatnie do lokalnych potrzeb i zgodnie z przyjętymi standardami wsparcia należy uwzględnić konieczność rozwoju świadczonych usług społecznych i zabezpieczenia merytorycznego w jednostce. Obecnie jest ono realizowane na łącznie jednym etacie przez pracownika socjalnego (3/4 etatu) i psychologa (1/4 etatu). Biorąc pod uwagę zakres zadań OIK (przede wszystkim świadczenie: pomocy psychologicznej, pomocy terapeutycznej o charakterze krótkoterminowym, poradnictwa specjalistycznego rodzinnego, socjalnego, pedagogicznego, poradnictwa prawnego, zabezpieczenia miejsc noclegowych w ośrodkach wsparcia, przyjęcia i prowadzenie kontraktu w ramach pobytu w Hostel - ośrodku wsparcia dla kobiet w ciąży lub matek/ojców z dziećmi, organizowania programu korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja dyżurów telefonu informacyjno-interwencyjnego) – należy zabezpieczyć możliwości organizacyjne, finansowe i kadrowe dla ich właściwej realizacji, zgodnie z diagnozowanymi w bieżącym roku potrzebami w tym zakresie. Ponadto zadaniem, w ramach działania OIK jest zabezpieczenie miejsc noclegowych w ośrodkach wsparcia zgodnie z obowiązującymi standardami dla odpowiedniej ilości miejsc. Rok 2020 ukazał konieczność zabezpieczenia kompleksowej obsługi i pracy merytorycznej pracownika socjalnego i psychologa na pełnych etatach - na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Doświadczenia z 2020 roku wskazały, że na terenie naszego powiatu osoby i rodziny wymagają dostępu do świadczenia pomocy, poradnictwa i konsultacji. Zakres dotychczasowych obowiązków, wzmożenie sprawozdawczości, podejmowanie czynności celem poszukiwania zewnętrznych źródeł finansowania realizacji ustawowych zadań, poza sytuacją ograniczonych kontaktów społecznych ze względu na COVID, determinowały ograniczoną działalność merytorycznych.
5.	Celem wsparcia realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zasadnym jest aplikowanie w 2021 roku w przeprowadzanych konkursach i programach osłonowych – Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej np. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także, w przypadku wystąpienia takiej możliwości złożenie zapotrzebowania na realizację Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych oraz Powiatowego Programu Psychologiczno - Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego – Wydziału Polityki Społecznej oraz wdrażanie projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego RPO WP 2014-2020, ukierunkowanych na rozwój usług społecznych na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia w związku ze spełnianiem przesłanek wynikających z ustawy o pomocy społecznej.
Potrzeby w zakresie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością	
6.	Aplikowanie i realizacja fakultatywnych programów z obszaru rehabilitacji i aktywizacji społeczno – zawodowej i wsparcia osób z niepełnosprawnością współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych – PFRON oraz Funduszu Sprawiedliwości. W powiecie łęborskim istnieje potrzeba podejmowania dodatkowych, pozaustawowych działań celem aktywizacji i integracji społecznej środowiska lokalnego osób z niepełnosprawnością oraz zabezpieczenia wsparcia społecznego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W 2021 roku należy podjąć starania kontynuacji wdrażania także w szerszym dostępnym zakresie, wg zgłaszanych potrzeb podmiotów z terenu powiatu łęborskiego, następujących dodatkowych przedsięwzięć: – Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami, – Programu Aktywny samorząd, a także innych ogłaszanych w ciągu roku programów – zgodnie z diagnozowanymi potrzebami i możliwościami oraz we współpracy z organizacjami pozarządowymi – w zakresie wsparcia i opieki nad osobami z niepełnosprawnościami, z uwzględnieniem wyznaczonych obszarów oddziaływania, ustalanych warunków brzegowych i dostępnych form finansowanego wsparcia inicjatyw.
7.	Co roku stale są rozszerzane zadania z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych w ramach fakultatywnych programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. Aktywny Samorząd, czy programu ukierunkowanego na wsparcie m.in. placówek, organizacji, urzędów i osób niepełnosprawnych pn. Wyrównywania Różnic Między Regionami. Dochodzą też inne fakultatywne programy np. Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji

	kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnym. Programy te realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Programy Funduszu rok rocznie poszerzają swoją ofertę działań i ustanawiają dodatkowe obszary i formy pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnością. Powoduje to konieczność dodatkowego zabezpieczenia organizacyjnego i merytorycznego w PCPR, umożliwiające prawidłowe i pełne wykonanie czynności. Przy obecnie ograniczonej i nie zmieniającej się od ponad dekady obsadzie kadrowej 2 etatów jest to coraz trudniejsze i stwarza zagrożenie realizacji zadań na niewystarczającym poziomie i standardzie, nie dającym gwarancji wdrażania adekwatnego wsparcia osób niepełnosprawnych. Ponadto od 2020 roku w realizacji zadań PFRON wprowadzane jest obligatoryjnie dodatkowe narzędzie w procedowaniu obsługi wniosków - system operacyjny System Obsługi Wniosków. Cyklicznie system jest rozbudowywany i daje możliwość Wnioskodawcom składania i rozliczania się online (realizowany jest w skali 1% wszystkich wniosków składanych przez osoby zainteresowane), jednak powoduje to przede wszystkim (w 99%) konieczność wprowadzania otrzymywanej dokumentacji w formie papierowej przez pracowników jednostki. System na obecnym etapie wdrażania wymusza dublowanie czynności obsługi i realizacji dofinansowań w formie tradycyjnego prowadzenia akt i wprowadzania ich na każdym etapie postępowania do systemu. W związku z powyższym potęguje to sytuację niewystarczających zasobów kadrowych. Uzasadnionym jest więc zwiększenie o jeden etat zatrudnienia dla obsługi wsparcia osób z niepełnosprawnością - mieszkańców powiatu lęborskiego. Potrzeba ta jest obecnie realizowana w ograniczonym zakresie przez wsparcie wykonywania czynności administracyjno-biurowych przez osoby przyjmowane na staże i praktyki.
Potrzeby w zakresie funkcjonowania Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
8.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w kolejnym roku funkcjonowania zmaga się z nałożeniem czasochłonnych i pracochłonnych obowiązków polegających na wprowadzeniu do systemu EKSMON druków wspomagających i prowadzeniem (obok dokumentacji tradycyjnej w formie papierowej) całego postępowania w systemie informatycznym. To oznacza, oprócz wprowadzania do EKSMON wszystkich ponad 2 tysięcy dotychczasowych wniosków rocznie przyjmowanych w Zespole, konieczność prowadzenia w formie elektronicznej i drukowanej, dla każdej ze spraw np.: zawiadomień, wstępnej analizy, ocen specjalistów, w tym lekarzy, kart obiegowych, dokumentacji wspomagającej. Wprowadzenie, przy obecnej obsadzie kadrowej tego obowiązku, znacznie wydłuży czas pracy i realizacji każdej ze spraw, doprowadzi do zachwiania ciągłości orzekania i wydłużeniu czasu oczekiwania na wydanie orzeczenia, legitymacji i kart parkingowych. Zespół w dotychczasowej obsadzie kadrowej funkcjonuje od wielu lat. Wydaje rokrocznie orzeczenia w podobnej ilości. Należy jednak mieć na uwadze, że w ostatnim czasie zwiększono zakres jego zadań m.in. o zmianę (na bardziej czasochłonną) procedur wydawania legitymacji, a w bieżącym roku w/w znaczne rozbudowanie systemu EKSMON. W związku z powyższym należy uwzględnić w planowaniu dalszego funkcjonowania Zespołu zabezpieczenie zwiększonego zatrudnienia. Potrzeba ta, do czasu ograniczonego funkcjonowania zespołu ze względu na sytuację epidemiologiczną i ustawowe przedłużenie ważności orzeczeń, dokumentów i świadczeń nimi związanych, nie powoduje negatywnych skutków dla osób obsługiwanych, jednak w kolejnych okresach wymagać będzie ponownej weryfikacji i podjęcia decyzji.
9.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dla prawidłowego funkcjonowania wymaga wsparcia w zakresie zapewnienia specjalistów składów orzekających, przede wszystkim lekarzy posiadających odpowiednie specjalizacje. Należy brać tu pod uwagę kontekst funkcjonowania i powszechnego braku lekarzy do wykonywania zadań oraz stawki ich zatrudniania. W zakresie specjalistów – na kolejny okres, ze względu na zmiany organizacyjne w jednostce, należy zabezpieczyć szkolenie i nabycie uprawnień przez orzeczników - pracowników socjalnych, doradcę zawodowego i pedagoga.

VII.2. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej

LP.	ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
Potrzeby w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej	
1.	Deinstytucjonalizacja poprzez zwiększenie ilości miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej, w szczególności dążenie do powstania rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, pogotowia opiekuńczego oraz rodziny specjalistycznej. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka i rodzin pomocowych oraz tworzenie warunków do ich powstawania i działania.
2.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych – psychologicznego i pedagogicznego w ramach standardu funkcjonowania pieczy zastępczej w powiecie lęborskim w postaci zatrudnienia w jednostce psychologa w ramach 1 etatu umowy o pracę oraz 1/2 etatu pedagoga w ramach umowy o pracę. Obecnie potrzeba ta jest realizowana w formie umów cywilno-pranych ze specjalistami, także w ramach wdrażanych projektów EFS w RPO WP.
3.	Zapewnienie przeprowadzenia przyjętymu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań specjalistycznych, w tym lekarskich, a także przeprowadzania diagnoz psychofizycznych przez psychologa i pedagoga. Obecnie także to obligatoryjne zadanie jest realizowane w ramach projektu, natomiast należy zagwarantować jego realizację bez względu na pozyskanie środków zewnętrznych.

4.	Tworzenie warunków do podnoszenia kompetencji opiekunów zastępczych, powstawania grup wsparcia pieczy zastępczej i integracji tego środowiska – dalsze funkcjonowanie grup wsparcia i organizacja zajęć, spotkań, wyjazdów edukacyjnych i integracyjnych dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej i dla opiekunów zastępczych, jako kontynuacja realizowanego wsparcia i wskaźników, z uwzględnieniem także sytuacji braku zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel.
5.	Systematyczna, zgodna z potrzebami realizacja szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, z uwzględnieniem nabycia przez pracowników jednostki kwalifikacji do ich przeprowadzania – szkolenia muszą być prowadzone przez dwóch trenerów. W PCPR w Łęborgu uprawnienia te posiada jedynie psycholog i kierownik jednostki. Należy uwzględnić potrzebę zapewnienia środków finansowych i podjąć zabiegi, dla zapewnienia właściwej merytorycznej realizacji tego zadania, aby przynajmniej jeden dodatkowy pracownik uzyskał wymagane uprawnienia.
6.	Zapewnienie zabezpieczenia realizacji wsparcia obligatoryjnego i fakultatywnego na rzecz funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności na świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, dodatków z tytułu niepełnosprawności dziecka, świadczeń jednorazowych na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, ale także na świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, czy zwiększenie wynagrodzeń dla osób sprawujących funkcję zawodowej rodziny zastępczej i prowadzących RDD.
7.	Realizacja zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i specjalistów pracy z rodziną. Obecnie w naszej jednostce zatrudnionych jest 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, gdzie zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, mają pod swoją opieką do 15 rodzin zastępczych i nie mogą przekroczyć tej liczby. Każda nowoprzyjęta rodzina zastępcza powinna zostać objęta wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Obecnie dwoje koordynatorów ma pod swoją opieką po 15 rodzin, natomiast jeden ma pod opieką 13 rodzin zastępczych, co wskazuje na to, że może przyjąć 2021 roku pod swoją opiekę jeszcze zaledwie dwie rodziny. W 2020 roku utworzono 16 rodzin zastępczych. Dotąd stosowano praktykę, że rodziny zastępcze objęte są koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej przez okres minimum dwóch lat, co jest zgodne z zapisami ustawy. Po tym czasie mogą przejść pod opiekę specjalisty pracy z rodziną. Specjalista pracy z rodziną miał pod swoją opieką 37 rodzin, z czego posiadał on tyle samo dzieci objętych obowiązkiem okresowej oceny sytuacji dziecka, modyfikacji planów pomocy i pracy z rodziną zastępczą, co koordynator mając jeszcze dodatkowo pod swoją opieką 14 osób dorosłych objętych rodziną pieczą zastępczą. Taka sytuacja wskazuje na zasadność zwiększenia zatrudnienia w zakresie realizowanych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Brak możliwości zapewnienia zwiększenia zatrudnienia w tym zakresie determinuje sytuację, gdzie w miarę możliwości wprowadzenia zmian w realizowanym projekcie, podejmowane będą kroki, aby uwzględnić tę potrzebę w ramach ww. projektu, pod warunkiem wyrażenia zgody organu nadzrędnego i instytucji zarządzającej.
8.	Zabezpieczenie finansowania mieszkania chronionego treningowego w postaci posiadania środków na bieżące funkcjonowanie i eksploatację mieszkania wraz z zaplanowaniem koniecznego stopniowego remontu oraz zapewnieniem wynagrodzenia dla osoby opiekującej się tym mieszkaniem w zakresie 60 godzin miesięcznie, tak by utrzymać poziom merytoryczny w zakresie obsługi mieszkania chronionego treningowego do tego, jaki był prezentowany w ramach projektu pn. „Wsparcie postępu”. Obecnie posiadane środki na ten cel nie dają w pełni rękojmi należytego wykonywania pracy indywidualnej z mieszkańcem w obszarze jego uspołeczniania i intensywnej pracy socjalnej, a także prowadzenia rzetelnej dokumentacji. Ponadto wyposażenia wymaga jeden z pokoi mieszkania, który został nam przekazany nieumeblowany.
Instytucjonalna piecza zastępcza	
9.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla wychowanków, w tym psychologicznego i pedagogicznego w ramach standardu funkcjonowania pieczy zastępczej instytucjonalnej, z uwzględnieniem, iż w ostatnim roku także na rzecz podopiecznych placówki usługi społeczne były realizowane w ramach kończącego się projektu. Zapewnione tu wsparcie specjalistyczne – psychologiczne, terapeutyczne, psychiatryczne, pedagogiczne, psychotraumatologiczne itp., dla właściwej realizacji zadań pieczy zastępczej i wskaźników wdrażanego projektu powinno być kontynuowane, bez wglądu na pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania.
10.	Zapewnienie realizacji podnoszenia kwalifikacji, kompetencji i motywacji personelu Placówki, w szczególności osób bezpośrednio zaangażowanych w opiekę i wychowanie podopiecznych przez zagwarantowanie udziału w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach, a także dostępu do supervizji.
11.	Usystematyzowanie i zwiększenie aktywizacji kadry Domu dla Dzieci „Siedlisko” w zakresie ich predyspozycji i motywacji do świadczenia usług opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Podejmowanie pracy w zakresie zapewnienia stabilnego środowiska wychowawczego celem minimalizacji zjawiska samowolnego opuszczania domu przez wychowanków.
12.	Tworzenie warunków do realizacji zadań placówek opiekuńczo-wychowawczych na najlepszym standardzie opieki i wychowania, z uwzględnieniem możliwości pogłębionej współpracy i rzetelnej weryfikacji dotyczącej bieżącego jej funkcjonowania, w tym metod i efektywności pracy, podejmowanych działań i inicjatyw wobec dzieci, czy form pożądaných i akceptowalnych oddziaływań.

13.	Rok 2020 wskazał konieczność zastosowania zmian organizacyjnych w Zespole ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń. Konieczne jest utworzenie oddzielnego, samodzielnego stanowiska pracy dla osoby, która będzie zajmowała się wyłącznie obsługą placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w powiecie lęborskim oraz kompleksową obsługą i pracą merytoryczną z osobami usamodzielnianymi. Doświadczenia z 2020 roku wskazały, że funkcjonujące na terenie naszego powiatu placówki opiekuńczo-wychowawcze wymagają intensywnej pracy merytorycznej oraz wdrożono tu zadania kontrolne, które dotąd nie były realizowane w przyjętej formule. Aby zapewnić odpowiednią realizację zadań w zakresie kontroli placówek oraz świadczonego wsparcia merytorycznego, a także zadań na rzecz usamodzielnianych wychowanków zasadnym jest zapewnienie etatu w tym zakresie. Zadania te obecnie są realizowane we własnym zakresie, jednak przewiduje się możliwość, do czasu zabezpieczenia tej potrzeby, wprowadzenia na zasadzie zlecenia wsparcia zewnętrznych specjalistów.
Usamodzielniani wychowankowie	
14.	Realizacja procesów usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą obejmujących ich wsparcie merytoryczne, finansowe i rzeczowe. Wdrażanie standardów w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej obowiązującego w Powiecie Lęborskim zgodnie ze zindywidualizowanymi potrzebami i możliwościami tych osób. Należy, biorąc pod uwagę indywidualne możliwości, zasoby, a także ograniczenia i trudności wychowanków wynikających z ich sytuacji życiowej, dokonywać analiz ukierunkowanych na dostosowanie i udzielenie adekwatnego wsparcia. Rozważenia wymaga wprowadzenie zasad kwalifikowalności osób do pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym, z uwzględnieniem w szczególności płci osób wspólnie zamieszkujących i np. przebywanie w ośrodkach wychowawczych, tak aby zapewnić tym osobom właściwe warunki usamodzielnienia – bezpieczeństwa, rozwoju, nauki, integracji ze środowiskiem.
15.	Organizowanie wsparcia ukierunkowanego na podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych osób usamodzielnianych – realizacja przedsięwzięć w formie zajęć, specjalistycznego poradnictwa i konsultacji oraz spotkań informacyjno – edukacyjnych dla osób opuszczających pieczę zastępczą oraz współpraca z lokalnym środowiskiem w tym zakresie. Należy, realizując i planując działania wspierające usamodzielnianych wychowanków, uwzględnić kontynuację zadań w ramach dotychczasowego projektu (także we współpracy z Regionalnym Centrum Młodzieży) oraz sytuację braku możliwości dalszego współfinansowania tych działań z zewnętrznych środków z EFS.

VII.3. Potrzeby jednostki w zakresie realizowanych zadań

Potrzeby w zakresie realizowanych zadań	
1.	Poprawa warunków lokalowych, z uwzględnieniem funkcjonowania PCPR jako odrębnej jednostki oraz zapewnienia pomieszczeń dla przyjmowania interesantów z zachowaniem poufności danych wrażliwych, a także możliwości składowania akt. W przypadku wdrożenia w kolejnym roku budżetowym zmiany siedziby jednostki - uwarunkowane etapami realizacji projektu Starostwa Powiatowego pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim, należy dokonać szczegółowej analizy formalno-organizacyjnych i technicznych zmian i potrzeb w tym zakresie oraz zapewnić ich realizację także w aspekcie kadrowym i finansowym.
2.	Zapewnienie pracownikom jednostki wynagrodzenia za pracę, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.
3.	Zapewnienie środków ochrony pracowników, w szczególności wykonujących zadania w terenie – preparaty dezynfekujące, przeciw wszawicy oraz rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa w przypadku agresywnych zachowań interesantów.
4.	Zapewnienie możliwości realizacji zadań w terenie z wykorzystaniem służbowego środka transportu - gdzie nie ma możliwości wykorzystania samochodów prywatnych do celów służbowych, w szczególności do przewozu osób np. w sytuacji umieszczania osób małoletnich w pieczy zastępczej, dojazdów na zespoły organizowane poza terenem powiatu, kontroli w rodzinnej pieczy zastępczej, wywiadu środowiskowego rodzin biologicznych dla celów ustalenia odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej i alimentacji oraz prowadzenia kontroli i wizji lokalnych w ramach zadań w zakresie dofinansowań z PFRON.
5.	Zabezpieczenie możliwości podnoszenia kwalifikacji osób zaangażowanych w PCPR w realizację zadań – w szczególności z zakresu ustawy o pomocy społecznej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, interwencji kryzysowej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w szczególności poprzez zagwarantowanie udziału w specjalistycznych studiach podyplomowych, szkoleniach czy warsztatach, a także dostępu do superwizji.

VIII. PODSUMOWANIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2020 roku realizowało zadania powiatu lęborskiego - obligatoryjne i fakultatywne w obszarach pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością. Jak wynika z powyższego sprawozdania, poza zwiększonym zakresem realizowanych działań, wyższą wysokością środków finansowych rozdysponowaną na rzecz mieszkańców powiatu lęborskiego, znaczenie dla działalności jednostki miały także warunki organizacyjno – prawne i sytuacja epidemiologiczna. W zakresie poszczególnych obszarów realizowanych zadań, przedstawia się następujące konkluzje:

W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ:

Rok 2020 dla rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej był kolejnym okresem stabilizacji wartości ilościowych - rodzinnych form rodzin zastępczych - umieszczanych w tych środowiskach osób małoletnich i środowisk rodzin zastępczych, a także instytucjonalnych form pieczy zastępczej – umieszczanych w placówkach osób małoletnich. Od 2015 roku, kiedy to nastąpił ponad 10% spadek tych wielkości, obecnie dane te nieustannie oscylują na podobnym poziomie od 80 do 90 środowisk zastępczych i około 140 dzieci w tych rodzinach przebywających oraz 30 dzieci i młodzieży w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Z perspektywy odpowiedzialności tut. jednostki za zapewnienie miejsc dla dzieci w pieczy zastępczej, gdy konieczne jest ich umieszczenie poza rodziną biologiczną, ważne jest przede wszystkim, że w przeciwieństwie do innych samorządów, zadanie to było w pełni zrealizowane. W wielu powiatach są dzieci, które mimo wydanego postanowienia sądowego, oczekują na przyjęcie do pieczy zastępczej ze względu na brak miejsc, natomiast w naszym było ich dotąd wystarczająco.

W aspekcie jakości organizacji i funkcjonowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej następował dalszy rozwój formy wsparcia podopiecznych i ich opiekunów. Fakultatywne świadczenia i wsparcie pozafinansowe było realizowane w szerokim zakresie, głównie dzięki wdrażanym projektom. Poza poprawą dostępności m.in. do specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, psychiatrycznego, dietetycznego, zajęć grupowych, kolonii i obozów, uregulowano także zasady finansowania pieczy zastępczej, w tym osób usamodzielnianych które stanowią podstawę udzielania ustawowych obligatoryjnych i fakultatywnych form pomocy dla rodzin i wychowanków.

W zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym powiat lęborski osiągnął standardy opieki i wychowania. Dotąd prosperująca 30-osobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Lęborku została przekształcona w dwa 14-osobowe Domy dla Dzieci „Zakątek” i „Siedlisko” w Nowej Wsi Lęborskiej. Natomiast dwa miejsca dotąd funkcjonujące w ramach struktury ww. Placówki jako mieszkanie dla osób pełnoletnich zostało

przekształcone w mieszkanie chronione treningowe dla osób usamodzielnnych opuszczających pieczę zastępczą i od ubiegłego roku funkcjonuje w strukturze PCPR w Lęborku.

Sytuacja epidemiologiczna w obszarze funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej miała znaczenie w zakresie okresowych ograniczeń dostępności do bezpośredniej styczności z rodzinami i specjalistami, ale także wpłynęła na przedłużenie terminów rozstrzygnięć postępowań sądowych. Ponadto, nasi podopieczni dla realizacji nauki zdalnej i zachowania zasad reżimu sanitarnego, zostali wyposażeni w niezbędny sprzęt komputerowy, audiowizualny, środki ochrony osobistej i miejsca kwarantanny. Tak jak w skali całego społeczeństwa, także w naszych rodzinach zdarzały się sytuacje kwarantanny i zakażeń, jednak nie występowały większe trudności w tym zakresie.

Wskazane ww. potrzeby w zakresie pieczy zastępczej są obecnie w większości zabezpieczane i organizowane w ramach działania jednostki dzięki wdrażanym projektom. W miarę możliwości nadal podejmowane będą czynności, aby je uwzględniać w programach i projektach zewnętrznych. Tym niemniej, wskazano konieczność ich zapewnienia w kolejnych okresach funkcjonowania ponieważ metoda projektowego działania zakłada okresowość i zachowanie trwałości zadań projektowych. Potrzeba dbałości o warunki do tworzenia i funkcjonowania rodzin zastępczych, z uwzględnieniem zwiększenia ilości miejsc w pieczy rodzinnej wynika z powszechnej deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, ale także dążenia do rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej i nieustannej poprawy opieki i wychowania nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka.

W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ:

Spośród najistotniejszych zadań ustawowych z zakresu pomocy społecznej, Powiat Lęborki w 2020 roku realizował znaczną większość z nich. Należy jednak wskazać, że niektóre realizowane są w ograniczonym zakresie. Przyczyną tego stanu jest między innymi brak zasobów organizacyjno-finansowych przede wszystkim na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rok ubiegły w pomocy społecznej dla naszego powiatu był czasem kontynuacji i realizacji dalszych działań ustawowych, w tym działań zmierzających do poprawy jakości usług społecznych, a także współpracy z instytucjami pomocy społecznej. Z wymienianych w ustawie zadań, m.in. ich realizacja przedstawia się następująco:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami – w pełni zrealizowano;

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa – realizacja w ograniczonym zakresie, choć podejmowane są działania przez tut. jednostkę i inne podmioty realizujące zadania z obszarów wsparcia społecznego oraz instytucje dla poprawy dostępności w ramach zewnętrznych programów;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, a także pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia - osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze – realizowano zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób – realizowano w szerokim zakresie z uwzględnieniem, iż w 2020 roku, mimo sytuacji epidemiologicznej i okresowych ograniczeń w przyjmowaniu mieszkańców (np. wytycznych o możliwości przyjmowania mieszkańców po otrzymaniu przez osobę wyniku negatywnego na COVID-19). Do domów powiatu lęborskiego przyjęto podobną ilość mieszkańców jak w latach ubiegłych (było to ponad 20 osób) i analogiczna, jak w latach ubiegłych także była ilość osób, które zmarły (ponad 20 osób). W DPS Nr 1 wystąpiły zakażenia koronawirusem wśród mieszkańców i personelu, jednak opieka została w pełni zabezpieczona i sytuacja ta nie wpływała na zapewnienie odpowiednich warunków opiekuńczych i bytowych dla podopiecznych. Tym niemniej, jak w całej Polsce, w domach tych w ubiegłym roku stosowane były wzmożone wytyczne reżimu sanitarnego, w tym zakazy i ograniczenia odwiedzin, czy przemieszczania się, udziału w dotąd licznie organizowanych wyjazdach i przedsięwzięciach integracyjnych. Ponadto, należy wziąć pod uwagę, iż w ramach dodatkowej pomocy domy pomocy społecznej naszego powiatu, otrzymywały szerokie wsparcie, w tym pozyskały dodatkowe środki na funkcjonowanie i zapewnienie adekwatnych do sytuacji potrzeb, szczególnie dla bezpieczeństwa sanitarnego i higienicznego na poziomie ponad 700 tys. zł. Dla zapewnienia dalszego rozwoju infrastruktury domy pomocy społecznej zgłosiły ww. potrzeby, które wymagają uwzględnienia w kolejnych okresach funkcjonowania tych jednostek;
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zadanie to jest realizowane

w ograniczonym zakresie, choć od 2019 roku na terenie powiatu lęborskiego utworzono i funkcjonuje mieszkanie chronione treningowe dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą. Zadanie zapewnienia wsparcia i miejsc całodobowych dla kobiet w ciąży i matek z dziećmi jest obecnie realizowane w niewystarczającym zakresie - w formie funkcjonującego przez DPS nr 2 – Hostelu. W okresie sprawozdawczym podejmowano natomiast działania, aby zabezpieczyć możliwość tej pomocy osobom potrzebującym w formie współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami wsparcia oraz uwzględniono tę potrzebę we wdrażanym kolejnym projekcie, w którym zaplanowano dziesięć miejsc całodobowych w ośrodku interwencji kryzysowej;

- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, w tym udzielenie pomocy osobom znajdującym się w stanie kryzysu, prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób wymagających wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach – zadanie to było realizowane w ograniczonym zakresie – w ramach struktury PCPR w okresie sprawozdawczym rozpoczął funkcjonowanie Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizujący przypisane mu ustawowe zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej, jednak należy podejmować starania, aby rozwijać jego działania i świadczoną pomoc. Obecnie jego zakres zadań realizowany był w węższym zakresie przede wszystkim ze względu na ograniczone możliwości finansowo-organizacyjne, w tym kadrowe i lokalowe. Wiele ze wskazanych tu potrzeb będzie można zabezpieczyć w ramach wrażliwego projektu, jednak i tu możliwości finansowania były ograniczone, a poza tym jest to perspektywa na kolejne lata funkcjonowania i realizacji zadań;

W ZAKRESIE REHABILITACJI OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ:

W okresie 2020 roku Powiat Lęborku otrzymał większą o 15% ilość środków na finansowanie zadań w zakresie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. PCPR kontynuowało realizację już wcześniej wdrażanych programów takich jak *Aktywny Samorząd* czy *Program wyrównywania różnic między regionami*. Także dla tych przedsięwzięć pozyskano większą ilość środków. Ponadto ze względu na sytuację epidemiologiczną prowadzono dodatkowe programy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością. Tym niemniej, ubiegły rok dla realizacji wsparcia dla mieszkańców powiatu lęborskiego z niepełnosprawnością był okresem braku możliwości pełnego zabezpieczenia potrzeb. Mimo większej ilości środków finansowych, nadal zrealizowane zadania zabezpieczają ogółem niewiele ponad 70% otrzymanych wniosków, z tym że w przypadku likwidacji barier architektonicznych dostępne środki PFRON wystarczyły na realizację niespełna 30% potrzeb. Ponadto, znaczący wpływ na wykorzystanie środków miała także sytuacja epidemiologiczna. Stan zagrożenia epidemicznego w znaczący sposób

wpływał na możliwość realizacji rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Wprowadzone i obowiązujące obostrzenia, związane z zawieszeniem działalności ośrodków odpowiedzialnych za organizację turnusów rehabilitacyjnych powodowało, iż osoby z niepełnosprawnością, mimo kwalifikacji do objęcia tą formą wsparcia zmuszone były do odstąpienia z przyznanego dofinansowania. Jednocześnie, sytuacja ta powodowała konieczność wzmoczonego zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, celem kontynuowania rehabilitacji w warunkach domowych. Ponadto, brak możliwości bezpośredniego kontaktu w realizacji podstawowych spraw życia codziennego – edukacji, konsultacji lekarskich czy załatwiania spraw urzędowych, determinowała wzmoczone potrzeby w zakresie zaopatrzenia w sprzęt komputerowy i synteзаторы mowy oraz programy do ich obsługi. Generowało to konieczność wzmoczonego zabezpieczenia likwidacji barier w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu mowy, słuchu bądź wzroku. Sytuacja związana z Covid-19 determinowała również ograniczenie możliwości bieżącej i terminowej realizacji prac remontowych i budowlanych, co z kolei powodowało rezygnacje wnioskodawców z dofinansowania w zakresie likwidacji barier architektonicznych. Tożsame trudności i konieczność odstąpienia od realizacji form wsparcia zgłaszały organizacje pozarządowe w ramach sportu, kultury i rekreacji osób z niepełnosprawnością.

Opisana sytuacja wymagała od tut. jednostki szczególnej elastyczności w dostosowaniu form wsparcia i wysokości środków finansowych na poszczególne zadania w zależności od bieżących potrzeb i możliwości podopiecznych.

W ZAKRESIE ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI:

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lęborku w okresie sprawozdawczym wydał podobną do lat ubiegłych ilość orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności – było to ponad 2100 orzeczeń oraz legitymacji i kart parkingowych – było około 1500 dokumentów.

Sytuacja epidemiologiczna miała wpływ na funkcjonowanie Zespołu. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych miały i nadal mają przedłużoną ważność. Zmianie uległy także zapisy w zakresie czynności orzeczniczych. Zmiana rozporządzenia wskazuje, iż z przyczyn związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, w okresie od dnia 8 marca 2020 r. do upływu 90 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, w przypadku gdy lekarz przewodniczący składu orzekającego uzna dołączoną do wniosku dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny, ocena może być

wydana bez badania oraz gdy członek powiatowego zespołu uzna dołączoną do wniosku dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny, ocena może być wydana bez badania. W tych przypadkach skład orzekający może rozpoznać sprawę i wydać orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności bez uczestnictwa w posiedzeniu składu orzekającego osoby zainteresowanej lub dziecka i jego przedstawiciela ustawowego.

Ponadto, zaświadczenia uprawniające do orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane członkowi powiatowego zespołu przez wojewodę, którego ważność upływa w terminie od dnia 8 marca 2020 r., zachowuje ważność do 90 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, nie dłużej jednak niż do dnia wydania nowego zaświadczenia. Jednocześnie regulacje te nie normują sytuacji uzyskania kwalifikacji orzeczniczych dla powołanych członków składów orzekających co determinowało możliwość uzyskania kwalifikacji orzeczniczych przez nowo powołanych członków składu orzekającego i tym samym ograniczało możliwości organizacyjne funkcjonowania Zespołu.

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku w okresie sprawozdawczym realizowało przypisane mu zadania i poszerzało formy wsparcia na rzecz mieszkańców powiatu łęborskiego we wszystkich obszarach swojej działalności. Kierując się misją pomocy społecznej: *Zapewnienia wsparcia społecznego dla określonych grup docelowych, wymagających pomocy w rozwiązywaniu problemów, których nie mogą pokonać, wykorzystując własne uprawnienia i możliwości, z poszanowaniem ich godności i podmiotowości, przy wykorzystaniu ich zasobów własnych oraz środowiska lokalnego*, wizją Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku jest: *Tworzenie instytucji przyjaznej, która profesjonalnie świadczy pomoc na rzecz poprawy życia mieszkańców Powiatu Łęborskiego przy efektywnym wykorzystaniu i rozwoju zasobów oraz współpracy środowiska lokalnego z uwzględnieniem realizacji wskazań w przepisach prawnych zadań własnych i zleconych oraz świadczenie usług społecznych o określonym standardzie w zakresie:*

- pomocy społecznej,
- wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- orzekania o niepełnosprawności,
- rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja dodatkowych przedsięwzięć i projektów w naszej jednostce możliwa jest dzięki zaangażowaniu pracowników i dostrzeganiu potrzeb oraz możliwości rozwoju wsparcia osób i grup społecznych, dla których podejmowane są zadania, nie tylko ze środków własnych powiatu, ale także zewnętrznych krajowych i unijnych. Wskazane w niniejszym sprawozdaniu obszary realizacji zadań, a w szczególności obrane w strategicznych dokumentach – programach i projektach - cele stanowią wyznacznik kierunków działań na kolejne lata.

Spis tabel

tabela 1. Komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy pcpr w Łęborku	6
tabela 2. Wydatki powiatowego centrum pomocy rodzinie w Łęborku w 2020 roku	9
tabela 3. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej	12
tabela 4. Liczba dzieci opuszczających rodzinne i instytucjonalne	13
tabela 5. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego	15
tabela 6. Ilość rodzin biorących udział w szkoleniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w latach 2006 - 2020	22
tabela 7. Wykaz świadczeń i wynagrodzeń powiatu łęborskiego zrealizowanych na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej w 2020 roku	26
tabela 8. Wydatki z budżetu powiatu łęborskiego na rodzinną pieczę zastępczą	29
tabela 9. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2020 rok	31
tabela 10. Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii covid-19	33
tabela 11. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w powiecie łęborskim w latach 2006 - 2020	35
tabela 12. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie łęborskim w latach 2012 - 2020 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	36
tabela 13. Liczba dzieci opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2020	37
tabela 14. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2020	40
tabela 15. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej	42
tabela 16. Skierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu łęborskiego	42
tabela 17. Liczba dzieci opuszczających instytucjonalne formy pieczy zastępczej	44
tabela 18. Stan zatrudnienia w placówkach opiekuńczo - wychowawczych powiatu łęborskiego według stanu na 31.12.2020 roku	44
tabela 19. Działania pcpr w Łęborku w ramach projektu	47
tabela 20. Liczba osób przyjętych do dps 1 na miejsca dla osób psychicznie chorych	59
tabela 21. Bilans liczby miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej powiatu łęborskiego w 2020 roku	59
tabela 22. Przyjęcia osób do domów pomocy społecznej w powiecie łęborskim	59
tabela 23. Realizacja planu finansowego przez domy pomocy społecznej powiatu łęborskiego w 2020 roku	64
tabela 24. Realizacja planu finansowego przez domy pomocy społecznej powiatu łęborskiego w 2020 roku	64
tabela 25. Wysokość środków państwowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych na lata 2009 - 2020	80
tabela 26. Zestawienie przyznanych limitów środków pfron z ich wykorzystaniem w 2020 roku	80
tabela 27. Zestawienie przyznanych limitów środków pfron z ich wykorzystaniem	84
tabela 28. Uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej wg miejsca zamieszkania	85
tabela 29. Realizacja programu pn. Aktywny samorząd w 2020 roku	88
tabela 30. Ilość wydanych orzeczeń przez powiatowy zespół ds. Orzekania o niepełnosprawności w latach 2006 - 2020	92
tabela 31. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	93
tabela 32. Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i o niepełnosprawności ze względu na symbol przyczyny niepełnosprawności w 2020 roku	94

Spis wykresów

wykres 1. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej	12
wykres 2. Liczba dzieci opuszczających rodzinne i instytucjonalne	13
wykres 3. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego	15
wykres 4. Wydatki z budżetu powiatu łęborskiego na rodziny zastępcze	29
wykres 5. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego	31
wykres 6. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w powiecie łęborskim w latach 2006 - 2020	35
wykres 7. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego	40
wykres 8. Skierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu łęborskiego w latach 2006 - 2020	43
wykres 9. Przyjęcia osób do domów pomocy społecznej w powiecie łęborskim	60
wykres 10. Wysokość środków państwowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych na lata 2009 - 2020	80
wykres 11. Wysokość środków wypłaconych w ramach programu pn. Aktywny samorząd w latach 2012 - 2020	88
wykres 12. Ilość wydanych orzeczeń przez powiatowy zespół ds. Orzekania o niepełnosprawności w latach 2006 - 2020	92